

Projektas „Teisinio reguliavimo tinkamumo patikros“

Projekto Nr. 10.1.4-ESFA-V-921-01-0001

**PASIŪLYMAI DĖL TEISINIO REGLAMENTAVIMO GAMYBOS PROJEKTŲ
SRITYJE, REIKALINGO REGULIAVIMO NAŠTAI MAŽINTI AR KITAIP TEISINIO
REGLAMENTAVIMO KOKYBEI IR EFEKTYVUMUI DIDINTI, TOBULINIMO**

Paslaugos teiktos įgyvendinant Teisinio reguliavimo tinkamumo patikros gamybinių projektų vystymo srityje atlikimo ir reguliavimo naštos ūkio subjektams vertinimo ir mažinimo paslaugų pirkimo 2018 m. kovo 1 d. sutartį Nr. 8-23, finansuojamą 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 10 prioriteto „Visuomenės poreikius atitinkantis ir pažangus viešasis valdymas“ Nr. 10.1.4-ESFA-V-921 priemonės „Geresnio reglamentavimo diegimas ir verslo priežiūros sistemos tobulinimas“ lėšomis.

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

2019 m. balandžio 30 d.
Vilnius

Įgyvendinant Teisinio reguliavimo patikros gamybinių projektų vystymo srityje ir reguliavimo naštos ūkio subjektams vertinimo techninės specifikacijos 10.10 p. Advokatų profesinė bendrija „RIDD Vilnius“ ir UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ teikia galutinius pasiūlymus. Galutinius pasiūlymus rengė:

Projekto vadovas – Edmundas Piesarskas

Projekto ekspertai:

ekonomikos srities ekspertas Darius Dulskis

teisės srities ekspertė Daiva Dumčiuvienė

aplinkos apsaugos srities ekspertė Lina Šleinotaitė-Budrienė

visuomenės sveikatos saugos srities ekspertė Lina Sakalauskaitė

architektūros srities ekspertas Tumas Mazūras

statybos inžinerijos srities ekspertas Erikas Lenkevičius

Remiantis 2018 m. kovo 1 d. Teisinio reguliavimo tinkamumo patikros Gamybinių projektų vystymo srityje atlikimo ir reguliavimo naštos ūkio subjektams vertinimo ir mažinimo bei kitų susijusių paslaugų viešojo pirkimo sutarties Nr. 8-23 1 priede pateiktos Teisinio reguliavimo tinkamumo patikros Gamybinių projektų vystymo srityje atlikimo ir reguliavimo naštos ūkio subjektams vertinimo ir mažinimo paslaugų pirkimo techninės specifikacijos III skyriumi, teikiame pasiūlymus dėl teisinio reglamentavimo gamybos projektų srityje, reikalingo reguliavimo naštai mažinti ar kitaip teisinio reglamentavimo kokybei ir efektyvumui didinti, tobulinimo. Atsižvelgiant į techninės specifikacijos 21.1-21.3 punktus, pasiūlymai buvo suskirstyti į tris grupes: (i) Patikros Gamybos projektų srityje metu identifikuotų problemų, su kuriomis susiduria gamybos įmonės vystydamos projektus, sprendimo priemonės, (ii) Gamybos projektų srities reguliavimo teisės aktų tobulinimo pasiūlymai, (iii) Nacionalinės reguliavimo naštos mažinimo pasiūlymai.

Apibendrinant pasiūlymų derinimo procesą informuojame, kad kompetentingos institucijos pritarė ar iš dalies pritarė šiems Nacionalinės reguliavimo naštos mažinimo pasiūlymams:

- 1 pasiūlymas. II alternatyva.** Gamybinių projektų vystymo srityje optimizuoti statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesą. Aplinkos ministerija pritarė šio pasiūlymo 2 alternatyvai, nurodydama, kad: „*Svarstyтина galimybė numatyti teisinį reglamentavimą suteikiantį teisę statytojui, rengti gamybinių objektų techninį projektą, susidedantį iš bendrosios, architektūrinės, sklypo sutvarkymo ir susisiekimo dalių, numatantį techninio projekto ekspertizės atlikimą šioms dalims.*“ Įgyvendinus šį pasiūlymą reguliavimo našta sumažėtų: **8.918.616,00 Eur.**
- 3 pasiūlymas.** Gamybinių projektų vystymo srityje optimizuoti statybos užbaigimo procesą. Aplinkos ministerija pritarė pasiūlymui nurodydama, kad „*pritaria siūlymui nustatyti reglamentavimą, numatantį galimybę neypatingųjų statinių statybą užbaigti pagal teisės aktų nustatyta tvarka atliktas įstatymo nustatytų kvalifikacijų reikalavimus atitinkančių privačių ekspertų išvadas.*“ Įgyvendinus šį pasiūlymą reguliavimo našta sumažėtų: **155.872,80 Eur.**
- 6 pasiūlymas.** Integruoti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą į Atrankos dėl PAV procesą; peržiūrėti esamus SAZ dydžius, kad jie atitiktų realią ūkinės veiklos sukeltą taršą; Įstatyme nustatyti SAZ tik didelį neigiamą poveikį visuomenės sveikatai turinčioms ūkinėms veikloms (t.y. toms veikloms, kurioms atliekamas PAV); peržiūrėti NVSC kompetenciją PVSV procese; atsisakyti verslo subjektus „erzinančių“ nuostatų; nustatant SAZ už sklypo ribų, kaimyninių žemės sklypų savininkų sutikimus gauti poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos rengimo metu, o ne kadastro bylos rengimo metu. Atsižvelgiant į tai, kad bus sumažintas normatyvinių SAZ atvejų skaičius, tai nesukels didelio neigiamo poveikio Atrankos dėl PAV ir PAV metu, tačiau išspręs realių SAZ ribų įteisinimo problemą. Institucijos iš dalies pritarė šiam pasiūlymui, nurodydamos, kad: „*PVSV galėtų būti realizuojamas kartu su PAV atranka tik teisės aktų nuostatomis reglamentavus galimybę PVSV atlikti savanoriškai ir PVSV taikant ne tik sanitarinių apsaugos zonų (toliau – SAZ) nustatymui.*“ Sveikatos apsaugos ministerijos savo rašte nurodė, kad: pasiūlymas integruoti PVSV į atrankos dėl PAV procesą, –svarstytinas, pritarus Aplinkos ministerijai (dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatų keitimo) ir Žemės ūkio ministerijai (dėl SAZ specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įteisinimo procedūrų tikslinimo). Įgyvendinus šį pasiūlymą reguliavimo našta sumažėtų: **2.498.537,14 Eur.**

Iš viso įgyvendinus 1, 3 ir 6 pasiūlymus reguliavimo naštos išlaidos sumažėtų 11.573.025,94 Eur.

Institucijos taip pat pritarė šiems Gamybos projektų srities reguliavimo teisės aktų tobulinimo galutiniam pasiūlymams:

1. **5(1) pasiūlymas.** Peržiūrėti Reglamentus (1-6) ir suderinti juos su aukštesnės galios teisės aktų reikalavimais. Kartu spręsti dėl Reglamentais (1-6) pagrįstų galiojančių STR2 grupės statybos techninių reglamentų peržiūros siekiant normatyvinių statybos techninių dokumentų sistemos suderinimo. Aplinkos ministerija pritarė šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „*pritariama siūlymui peržiūrėti Reglamentus (1–6) siekiant Reglamentų suderinamo su aukštesnės galios teisės aktais, Statybos įstatymu, 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB.*“
2. **7 (1) pasiūlymas.** Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitos, PAV subjektų išvadų, suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą Aplinkos apsaugos agentūroje siūlytina įvykdyti per trumpesnius procedūrinius terminus: vietoj 25 d. d. nustatyti 20 d. d. terminą. Siūlytina sutrumpinti pakartotinį PAV ataskaitų vertinimą, kurį atlieka PAV subjektai: vietoj 10 d. d. nustatyti 7 d. d. Sukurti ir įdiegti elektronines paslaugas verslui ir administracinio proceso valdymui Atrankos dėl PAV, PAV, Atrankos dėl SPAV, SPAV ir kituose aplinkos apsaugos politikos sprendimuose (dokumentų el. pateikimas, procedūrinių terminų laikymosi el. administravimas, elektroninių sprendimų, išvadų ar leidimų išdavimas). Aplinkos ministerija iš dalies pritarė šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „*maksimalus esamas 25 d. d. terminas, skirtas PAV ataskaitos, PAV subjektu išvadų ir suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimui Aplinkos apsaugos agentūroje yra tinkamas. Pritariame, kad elektroninių paslaugų diegimas padėtų optimizuoti procesus ir užtikrintų geresnį visuomenės dalyvavimą, sprendimų priėmimų skaidrumą ir tinkamą viešinimą. Aplinkos ministerija ieško galimybių priemonės įgyvendinimui, tačiau kol kas tam nėra skirtas finansavimas.*“
3. **8 pasiūlymas.** Siūlytina optimizuoti PVSV procesą sutrumpinant teisės aktuose nustatytus procesinius terminus. Kompetentingos institucijos iš dalies pritarė šiam pasiūlymui nurodydamos, kad: „*Iš dalies pritariame pasiūlymui trumpinti Aprašo 37 punkte nustatytą 20 darbo dienų terminą nuo pataisytos ar papildytos PVSV ataskaitos gavimo dienos NVSC pateikti reikalavimus PVSV ataskaitą pataisyti ar papildyti, arba priimti sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Manome, kad šį terminą galima būtų sutrumpinti iki 10 darbo dienų.*“ Sveikatos apsaugos ministerija nurodė, kad šis terminas galėtų būti trumpinimas iki 15 d. d.
4. **9 pasiūlymas.** Pareiškimų, skundų VTPSI dėl galimo viešojo intereso pažeidimo išduodant SLD ir statybos teisėtumo pateikimą apibrėžti terminais. Aplinkos ministerija pritarė šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „*Administracinių bylų teisenos įstatymas nustato skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo terminus. Manome, kad pareiškimų, skundų pateikimo ir nagrinėjimo VTPSI terminai suderintini su skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo senaties terminais, nustatytais teisės aktuose.*“
5. **11 pasiūlymas.** Siūloma koreguoti teisinį reglamentavimą SLD išdavimo procedūros sustabdymo metu. Aplinkos ministerija pritarė šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „*vertintinas SLD išdavimo procedūros sustabdymo teisinis reglamentavimas atsižvelgiant į reglamentavimu siekiamus SLD išdavimo proceso tikslus.*“
6. **14 pasiūlymas.** Siūloma tikslinti informaciją apie planuojamą tolimesnį atliekų apdorojimą, kurią reikia nurodyti paraiškoje TIPK ar Taršos leidimui gauti (pakeisti). Aplinkos ministerija pritarė šiam pasiūlymui nurodydama, kad įvertins pasiūlymo įgyvendinimo galimybes.

20 pasiūlymas. Siūloma optimizuoti procesą teisės aktuose nustatant terminus, kurie šiuo metu nėra nustatyti. Žemės ūkio ministerija iš dalies pritaria šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „*Optimizuoti procesą teisės aktuose nustatant terminus, kurie šiuo metu nėra nustatyti*“ iš esmės pritariame, tačiau abejojame, ar Jūsų siūlomas 7 darbo dienų terminas yra pakankamas. Manome, kad šio konkretaus termino siūlymas nėra pagrįstas valstybės galimybe per jį įgyvendinti valstybinės žemės pirkimo ar nuomos sutarties pasirašymo procesą, todėl, prieš priimant sprendimą dėl jo nustatymo, reikėtų tai aptarti su valstybinės žemės pardavimo (nuomos) procese dalyvaujančiomis institucijomis.“

Kompetentingos institucijos iš dalies pritarė šioms Patikros Gamybos projektų srityje metu identifikuotų problemų, su kuriomis susiduria gamybos įmonės vystydamos projektus, sprendimo priemonėms:

1. **12 pasiūlymas.** Sudaryti sąlygas pareiškėjams pateikti PAV, SPAV, Atrankos dėl PAV, PVSV dokumentus, paraiškas dėl TIPK ir TL elektroniniu būdu, taip pat gauti kompetentingos institucijos sprendimus elektroniniu būdu. Aplinkos ministerija pritarė šiam pasiūlymui nurodydama, kad įvertins šio pasiūlymo įgyvendinimo galimybes.
2. **18 pasiūlymas.** Sukurti duomenų bazę (panašią į Saugomų teritorijų valstybės kadastrą), kurioje būtų sukaupta visa informacija apie Lietuvos teritorijoje įsteigtus gamtinius karkasus ir tiksliai jų ribas. Aplinkos ministerija iš dalies pritarė šiam pasiūlymui, nurodydama, kad: „Atkreipiame dėmesį, kad yra vienas, bendras visai Lietuvai gamtinis karkasas (toliau GK), kuris nustatomas tik teritorijų planavimo dokumentuose (savivaldybių bendruosiuose planuose, toliau - BP). Visų BP ribos yra įskaitmenintos kiekviename savivaldybės BP, viso yra 60 BP. Savivaldybės nuolat atnaujina savo BP, todėl nuolat kinta, koreguojamos, tikslinamos, detalizuojamos ir GK ribos. Šiuo metu www.geoportal.lt įdėtas statinis Lietuvos gamtinio karkaso žemėlapis, be to įkelti 3-jų savivaldybių GK žemėlapiai Pakruojo, Lazdijų ir Tauragės sav. Bendrųjų planu sudėtinės dalys. Įvertinsime galimybes inicijuoti likusių 57 savivaldybių BP nustatytas GK ribas. Norint įgyvendinti pasiūlymo nėra poreikio keisti Aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. D1624 „Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo“.“

Kartu atkreipiame dėmesį, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerijai yra teikiami ir kiti pasiūlymai, kuriems kompetentingos institucijos nepritarė. Pasiūlymams nebuvo pritaria dėl įvairių priežasčių, kurios detalčiau aptariamos Tiekėjo komentaruose, pasiūlymų formose.

PRIDEDAMA:

1. Reguliavimo našta mažinantys pasiūlymai, 7 pasiūlymai.
2. Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai, 14 pasiūlymų.
3. Identifikuotų problemų sprendimo priemonės, 5 pasiūlymai.
4. Kryptys, 4 pasiūlymai.
5. Reguliavimo naštos skaičiavimai (Excel).
6. Reguliavimo naštos atskaitos.

PASIŪLYMAI GERINANTYS TEISINĮ REGLAMENTAVIMĄ

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

5 (1) pasiūlymas. Statybos organizavimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Peržiūrėti Reglamentus (1-6) ir suderinti juos su aukštesnės galios teisės aktų reikalavimais. Kartu spręsti dėl Reglamentais (1-6) pagrįstų galiojančių STR2 grupės statybos techninių reglamentų peržiūros siekiant normatyvinių statybos techninių dokumentų sistemos suderinimo.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Dėl Reglamentų (1-6) pažymėtina, kad jie yra pasenę, nesuderinti su galiojančiu SĮ ir šiuo įstatymu įgyvendinamu 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/108/EEB (toliau - Reglamentas (ES) Nr. 305/2011).</p> <p>Reglamentas (ES) įsigaliojo 2011 m. balandžio 24 d., o kai kurios jo nuostatos, išvardytos šio ES teisės akto 68 straipsnyje, tarp jų ir pirmasis priedas „Esminiai statinių reikalavimai“, įsigaliojo 2013 m. liepos 1 d. Atitinkamai 2013 m. birželio 18 d. buvo padaryti SĮ pakeitimai bei papildymai, tačiau Reglamentai (1-6) nebuvo pakeisti.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Reglamento (ES) Nr.305/2011 68 str. nurodyta, kad šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse. Šio Reglamento (ES) pirmajame priede nurodyti septyni esminiai statinių reikalavimai, kurių turi būti laikomasi projektuojant ir statant statinį (1.Mechaninis atsparumas ir pastovumas; 2. Gaisrinė sauga; 3. Higiena, sveikata ir aplinka; 4. Sauga ir galimybė patekti į statinį naudojimo metu; 5. Apsauga nuo triukšmo“; 6. Energijos taupymas ir šilumos išsaugojimas; 7. Tvarus gamtos išteklių naudojimas), tačiau jie nedetalizuoti. Tai padaryti palikta pačioms valstybėms narėms. Minėtame Reglamente (ES) įtvirtintas papildomas esminis statinių reikalavimas - tvarus gamtos išteklių naudojimas. Reglamento preambulės (1) punkto nuostata „laikantis valstybių narių taisyklių statiniai turi būti projektuojami ir statomi taip, kad nekeltų pavojaus žmonių, naminių gyvūnų ar nuosavybės saugai ir nepakenktų aplinkai“, valstybėms narėms leidžia teisėkūros priemonėmis nustatyti detalizuotas nacionalines taisykles, skirtas Reglamente (ES) Nr.305/2011 nustatytų esminių statinių reikalavimų užtikrinimui, atsižvelgiant į konkrečios valstybės narės gamtines sąlygas ir kitus ypatumus.</p> <p>Įsigaliojus Reglamento (ES) Nr.305/2011 pirmajam priedui ir SĮ pakeitimams, 2002 - 2008 m. redakcijos Reglamentai (1-6), nustatantys šešis esminius statinių reikalavimus, suderintus su <u>tuo laiku galiojusia Direktyva 89/106/EEC</u>, nebuvo peržiūrėti sisteminio suderinimo su aukštesnės galios teisės aktų pakeitimais kontekste. Reglamentuose (1-6), be kita ko, yra apibrėžimų, kurie pagal SĮ pakeitimus, suderintus su Reglamentu (ES) Nr. 305/2011, arba nebevertojami, arba yra iš esmės pasikeitęs jų turinys, gausu nuorodų į negaliojančius teisės aktus. Toks SĮ įgyvendinantis teisinis reguliavimas nesiderina su įstatymo viršenybės principu, taip pat su teisėkūros sistemiškumo principu, neatitinka statybos techninių dokumentų periodinės peržiūros terminų reikalavimo, klaidina statybų teisinio reguliavimo aktus taikančius statybų dalyvius ir kitus suinteresuotus subjektus, apsunkina galiojančio teisinio reguliavimo paiešką ir praktinį taikymą.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	

6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
	N/A
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
	N/A
8.	Institucijų pastabos
	<p>2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“: Pritarta.</p> <p>Aplinkos ministerija pritaria siūlymui peržiūrėti Reglamentus (1–6) siekiant Reglamentų suderinamo su aukštesnės galios teisės aktais, Statybos įstatymu, 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr.305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB.</p>
9.	Tiekėjo komentaras
	N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

6 (1) pasiūlymas. Poveikio aplinkai vertinimo proceso viešinimo terminų supaprastinimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Sutrumpinti PAV ataskaitos viešinimo iki jos pristatymo visuomenei terminą iki 10 d. d. Termino nustatymas pagal direktyvos 6 str. 6 d. yra valstybės narės kompetencija</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas nustato neproporcingai ilgus terminus poveikio aplinkai vertinimo dokumentų viešinimui, todėl jie sukelia per didelius laukimo kaštus ūkio subjektams, tačiau tuo pačiu nesuteikia daugiau galimybių visuomenei dalyvauti sprendimų, susijusių su aplinka, priėmimo. Visuomenė paprastai procese nedalyvauja, nes informuojama netinkamuose šaltiniuose (seniūnijos skelbimo lentoje ir kitose paprastai neviešose vietose, pvz., ūkinės veiklos organizatoriaus interneto svetainėje) ir tik labai ribotą laiką.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Visuomenės informavimas apie viešą visuomenės supažindinimą su PAV ataskaita. Teisės aktai nustato 26 d. d. terminą, šiai procedūrai atlikti, praktikoje šis terminas pailgėja iki 31 d. d. Visuomenė PAV procese informuojama mažiausiai tris kartus: apie PAV programos parengimą, apie PAV ataskaitos parengimą ir apie AAA gautą PAV ataskaitą. Kiekvienas informavimas trunka ne mažiau 10 d. d., o apie PAV ataskaitos parengimą – 20 d. d. Toks reguliavimas galimai yra neproporcingas ir sukelia perteklinę administracinę naštą (Administracinės naštos mažinimo 4 str.). Siūloma sutrumpinti PAV ataskaitos viešinimo iki jos pristatymo visuomenei terminą iki 16 d. d. Termino nustatymas pagal PAV direktyvos 6 str. 6 d. yra valstybės narės kompetencija.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
<p>Keistinas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 10 str. 3 d. ir Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885, 74 p.</p>	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. Nepritarta:</p> <p>Sprendžiant aplinkos apsaugos klausimus, Orhuso konvencija įpareigoja informuoti visuomenę apie Konvencijos I priede išvardytas veiklos rūšis ir įtraukti į jas visuomenę, pavyzdžiui, atliekant poveikio aplinkai įvertinimą.</p>	

PŪVPAV įstatymo numatyti proceso viešinimo terminai kyla iš Konvencijoje įtvirtintų principų. Konvencijoje nustatyta, kad turi būti užtikrintas visuomenės dalyvavimas **į jau pradiniame planuojamos veiklos/paraiškos/sprendimo procedūros etape**, kai yra visos galimybės svarstyti įvairius variantus. Kad informuojama būtų tinkamai, **turi būti nustatyti pagrįsti terminai**, suteikiantys pakankamai laiko visuomenei pasirengti ir veiksmingai dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos srityje.

Orhuso konvencijos 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, kad "Skirtingiems visuomenės dalyvavimo procedūrų etapams įgyvendinti numatomi pagrįsti terminai, suteikiantys pakankamai laiko pagal 2 dalies nuostatas visuomenei informuoti, jai pasirengti ir veiksmingai dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos srityje.

2008 m. Šaliu susitikime buvo priimtas sprendimas byloje dėl Lietuvos teisės aktų nuostatų atitikties Orhuso konvencijos reikalavimams, kuriame teigiama, kad Lietuvos teisės aktai pažeidžia Orhuso konvencijos 6 str. nuostatas, o viena iš pažeidimo priežasčių yra 10 darbo dienų termino nustatymas visuomenei susipažinti su dokumentais ir pateikti pastabas. Šis terminas buvo pripažintas kaip nepagrįstas.

Manome, kad pasiūlyti PAV ataskaitos viešinimo terminai – 10 d. d. arba 16 d. d. neatitinka Orhuso konvencijos principų, kad būtų suteiktas pakankamas, protingas terminas visuomenei dalyvauti skaidriame sprendimų priėmimo procese ir būtų rastas kuo daugiau šalių patenkinantis sprendimas.

9. Tiekėjo komentaras

Tiekėjas negali pritarti Aplinkos ministerijos pozicijai, nes viešinimo terminai nėra savitiksliai. Terminų optimalus nustatymas yra svarbus ne tik siekiant visuomenei dalyvauti sprendimų priėmimo, bet ir siekiant subalansuoti visuomenės ir verslo interesus. Tuo tarpu Aplinkos ministerija savo argumentuose remiasi tuo, kad suinteresuotai visuomenei būtų neįmanoma arba sudėtinga susipažinti su dokumentais per 10 d. d. terminą, taip pat tuo, kad visuomenei dar 2008 m. buvo sudėtinga susipažinti su dokumentais per 10 d. d. terminą. Tačiau Aplinkos ministerija neįvertina, kad nuo 2008 m. iš esmės pasikeitė visuomenės informavimo šaltiniai (šiandien daugelis neskaito seniūnijose pakabintų skelbimų), taip pat neįvertino esamų informacinių technologijų, kurias panaudojus viešinimui, informacija suinteresuotą visuomenę gali pasiekti jau tą pačią dieną. Tuo tarpu terminų trumpinimas ir tikslingas visuomenės informavimas leistų iš esmės sutrumpinti nustatytus terminus ir užtikrintų optimalesnį verslo procesą.

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

7 (1) pasiūlymas. Aplinkos apsaugos reikalavimų vykdymas. Terminų trumpinimas, elektroninių paslaugų diegimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitos, PAV subjektų išvadų, suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą Aplinkos apsaugos agentūroje siūlytina įvykdyti per trumpesnius procedūrinius terminus: vietoj 25 d. d. nustatyti 20 d. d. terminą. Siūlytina sutrumpinti pakartotinį PAV ataskaitų vertinimą, kurį atlieka PAV subjektai: vietoj 10 d. d. nustatyti 7 d. d.</p> <p>Sukurti ir įdiegti elektronines paslaugas verslui ir administracinio proceso valdymui Atrankos dėl PAV, PAV, Atrankos dėl SPAV, SPAV ir kituose aplinkos apsaugos politikos sprendimuose (dokumentų el. pateikimas, procedūrinių terminų laikymosi el. administravimas, elektroninių sprendimų, išvadų ar leidimų išdavimas)</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Aplinkos apsaugos agentūra išnagrinėja PAV ataskaitą, PAV subjektų išvadas, suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus arba pateikia pastabas. Teisės aktuose nustatytas 25 d. d. terminas šiai procedūrai atlikti. Siūloma trumpinti terminą iki 20 d. d., nes PAV ataskaitai pagal savo kompetenciją PAV subjektai jau būna pateikę motyvuotas išvadas. Svarstyti galimybę praėjus 10 d. d. organizuoti susitikimą atsakingai institucijai su Ataskaitos rengėju klausimams/atsakymams aptarti.</p> <p>Šiuo metu nėra galimybių pateikti PAV ataskaitą Aplinkos apsaugos agentūrai elektroniniu būdu, kas žymiai sumažintų spausdinimo kaštus, o standartizuoti duomenų laukai - klaidų pateikiamuose dokumentuose tikimybę. Tokiu būdu sumažėtų pakartotinai teikiamų ataskaitų skaičius dėl techninių klaidų.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 11 str. 1 d. numatyta, kad atsakingoji institucija, išnagrinėjusi suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, raštu gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, išnagrinėjusi ir įvertinusi ataskaitą ir remdamasi poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadomis dėl ataskaitos ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, per 25 d. d. nuo ataskaitos gavimo dienos teikia motyvuotus reikalavimus ataskaitą pataisyti ar papildyti arba priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885, 42 p. nurodoma, kad agentūra, pasibaigus pasiūlymų teikimo terminui, išnagrinėja ataskaitą, PAV subjektų išvadas, suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimą, gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, prireikus Tvarkos aprašo 43 p. nurodytais atvejais organizuoja pasitarimą Agentūros darbo laiku, parengia pasitarimo protokolą ir ne vėliau kaip per 25 darbo dienas nuo ataskaitos gavimo dienos priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai arba raštu pareikalauja, kad PAV dokumentų rengėjas papildytų ar pataisytų ataskaitą pagal motyvuotus reikalavimus ir (ar) pridedamą protokolą.</p> <p>25 d. d. terminas turi būti sutrumpintas dar ir dėl to, kad prieš sprendimo priėmimą, AAA vertina PAV programą, kurioje vertinama informacija vėliau naudojama ataskaitoje.</p> <p>Pažymėtina, kad statybų organizavimo procese yra nagrinėjama ne mažesnės apimties dokumentai, tačiau techninio projekto sprendinių tikrinimui savivaldybėje ir SLD išdavimui teisės aktai nustato 20 d. d. terminą. Pažymėtina dar ir tai, kad negali būti laikoma gera viešojo administravimo praktika valstybės institucijoje</p>	

priimti sprendimą per ilgesnį nei vieno mėnesio terminą. Todėl nustatytas 25 d. d. terminas galėtų būti sutrumpintas mažinant ūkio subjektams laukimo kaštus.

Atitinkamai siūlomas sutrumpinti ir pakartotinio PAV ataskaitos vertinimo terminą, kuris nustatytas PAV subjektams, nes pastarieji vertina ataskaitą pakartotinai, todėl vertinimas galėtų būti vykdomas greičiau. Atsižvelgiant į tai, kad pirminis ataskaitos vertinimas PAV subjektų buvo atliekamas per 20 d. d., tai pakartotinis turėtų būti susijęs su PAV subjekto pateiktų pastabų tinkamu įgyvendinimu.

Pažymėtina, kad kiekvienas procesinis administracinės procedūros terminas galėtų būti sutrumpintas dar bent 6 d. d., jeigu viešojo administravimo procedūra būtų atliekama elektroniniu būdu nerenkant reikiamų asmenų vizų ir parašų. Elektroninė paslauga, kai reikiami dokumentai pateikiami elektroniniu būdu tiesiai kompetentingam AAA specialistui, reikiamam PAV subjektų specialistui, o elektroninis AAA sprendimas – rengėjui. Todėl šiame procese įdiegtos elektroninės paslaugos žymiai sumažintų reguliavimo našta verslui.

Atsižvelgiant į tai, kad šiame projekte nebuvo vertinami įpareigojimai verslui poveikio aplinkai vertinimo procese, pasiūlymo poveikis reguliavimo naštai nepateikiamas.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Pakeisti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 11 str. 1 d., Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašą, patvirtinto Aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

N/A

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. **Iš dalies pritarta:**

Įvertinę PAV ataskaitų sudėtingumą, jų apimtį, Aplinkos apsaugos agentūroje gaunamu PAV ataskaitų kieki, AAA žmogiškųjų išteklių pajėgumus bei AAA institucinę administracinę darbo tvarką, manome, kad maksimalus esamas 25 d. d. terminas, skirtas PAV ataskaitos, PAV subjektu išvadų ir suinteresuotos visuomenės pasiūlymų įvertinimui Aplinkos apsaugos agentūroje **yra tinkamas**.

Pritariame, kad elektroninių paslaugų diegimas padėtų optimizuoti procesus ir užtikrintų geresnį visuomenės dalyvavimą, sprendimų priėmimų skaidrumą ir tinkamą viešinimą. Aplinkos ministerija ieško galimybių priemonės įgyvendinimui, tačiau kol kas tam nėra skirtas finansavimas.

9. Tiekėjo komentaras

N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

8 pasiūlymas. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Siūlytina optimizuoti PVSV procesą sutrumpinant teisės aktuose nustatytus procesinius terminus.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>PVSV ataskaitos viešinimas. Teisės aktuose ir praktikoje numatytas šios procedūros atlikimo terminas yra 10 d. d. Siūloma sutrumpinti PVSV ataskaitos viešinimo iki jos pristatymo terminą iki 1 savaitės, paliekant galimybę susipažinti su PVSV ataskaitos sprendiniais po PVSV ataskaitos pristatymo. Bendro skelbimų portalo sukūrimas, kuriame būtų skelbiami visi projektavimo projektai, PVSV, PAV ataskaitos ir jų pristatymas visuomenei.</p> <p>PVSV ataskaitos pristatymo susirinkimo protokolo rašymas bei terminas visuomenės pastaboms ir atsakymams į pastabas. Teisės aktuose numatytas terminas šiai procedūrai atlikti yra 30 d. d. Kaip rodo praktika, šis terminas yra trumpesnis, procedūra užtrunka 1 – 10 d. d. Nesant visuomenės suinteresuotumo Ataskaita teikiama derinimui praėjus 10 d. d. nuo viešo jos pristatymo.</p> <p>PVSV ataskaitos derinimas ir NVSC pastabų rengimas. Teisės aktuose nurodomas terminas 20 d. d. Šis terminas yra nepagrįstai ilgas, nes ataskaitos struktūrą sudaro standartinės dalys, todėl jos patikrinimas nereikalauja daugiau kaip vieno mėnesio darbo. Ekspertų nuomone, šis terminas gali būti optimizuotas iki 10 d. d. Svarstyti galimybę praėjus 5 d. d. organizuoti susitikimą atsakingai institucijai su Ataskaitos rengėju klausimams/atsakymams aptarti.</p> <p>PVSV ataskaitos pakartotinis derinimas ir NVSC sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Teisės aktuose nurodoma, kad šiai procedūrai atlikti nustatomas 20 d. d. terminas. Ekspertų nuomone, PVSV ataskaitos pakartotinis derinimas turi būti optimizuotas, atsižvelgiant į tai, kad dalies ataskaitos informacijos vertinimo pakartotinai atlikti nereikia. 20 d. d. terminą siūloma optimizuoti iki 5 d. d.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pasiūlymas 1: PVSV ataskaitos viešinimo terminą sutrumpinti iki 10 d. d. Svarstyti galimybę praėjus 5 d. d. organizuoti susitikimą atsakingai institucijai su Ataskaitos rengėju klausimams/atsakymams aptarti.</p> <p>Pagrindimas: Ataskaitos viešinimas. Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ 46 p. nurodoma, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras per 10 d. d. po sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių priėmimo turi paskelbti informaciją apie priimtą sprendimą savo interneto svetainėje.</p> <p>PVSV ataskaitos pristatymo susirinkimo protokolo rašymas bei terminas visuomenės pastaboms ir atsakymams į pastabas. Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakyme Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ 13</p>	

punkte nurodoma, kad viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkime turi dalyvauti planuojamos ūkinės veiklos organizatorius ir Ataskaitos rengėjas. Planuojamos ūkinės veiklos organizatorius arba Ataskaitos rengėjas viešo visuomenės supažindinimo su Ataskaita susirinkimo metu turi pristatyti planuojamos ūkinės veiklos organizatorių, Ataskaitos rengėją, apibūdinti planuojamą ūkinę veiklą ir supažindinti su Ataskaita, atsakyti į pateiktus klausimus ir įvertinti iki susirinkimo pradžios gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus, informuoti, kur galima susipažinti su susirinkimo protokolu ir per kiek laiko galima teikti pastabas dėl protokolo.

Ataskaitos rengėjas turi parengti argumentuoto visuomenės pasiūlymų įvertinimo dokumentą (jame nurodydamas visuomenės pasiūlymo gavimo datą, asmens, pateikusio pasiūlymą, vardą, pavardę (juridinio asmens pavadinimą) ir adresą, visuomenės pasiūlymą ir aplinkybes, įrodymus, kuriais pagrindžiamas pasiūlymas, visuomenės pasiūlymo argumentuotą įvertinimą, kuriame nurodoma, ar jis pagrįstas ar ne) ir ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo jų gavimo raštu informuoti pasiūlymus pateikusius visuomenės atstovus, kaip įvertinti jų pasiūlymai.

Pasiūlymas 2: PVSV ataskaitos derinimo ir NVSC pastabų rengimo terminą sutrumpinti iki 10 d. d.

PVSV ataskaitos derinimas ir NVSC pastabų rengimas. Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ 32 p. nurodoma, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, gavęs iš pareiškėjo Ataskaitą su priedais, atitinkančią Tvarkos aprašo 25–27 ir 29 punktų reikalavimus, įvertinęs, ar pateiktos Ataskaitos forma ir turinys atitinka Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinius nurodymus, ar planuojama ūkinė veikla atitinka visuomenės sveikatos saugos teisės aktų reikalavimus, ar visuomenės supažindinimas su Ataskaita atliktas pagal nustatytus reikalavimus, ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Ataskaitos gavimo Nacionaliniame visuomenės sveikatos centre dienos:

32.1. teikia motyvuotus reikalavimus Ataskaitą pataisyti ar papildyti, arba

32.2. priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių.

PVSV ataskaitos pakartotinis derinimas ir NVSC sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymo Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ 37 p. nurodoma, kad Nacionalinis visuomenės sveikatos centras, iš pareiškėjo gavęs pataisytą ar papildytą Ataskaitą, ją išnagrinėja ir ne vėliau kaip per 20 d. d. nuo pataisytos ar papildytos Ataskaitos gavimo dienos pakartotinai teikia motyvuotus reikalavimus Ataskaitą pataisyti ar papildyti, arba priima sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras turi teisę pareikalauti pakartotinai organizuoti visuomenės supažindinimą su pataisyta ar papildyta Ataskaita, jeigu po visuomenės supažindinimo su ankstesne Ataskaita ji iš esmės keičiama, taisoma ar papildoma (kai pasikeičia planuojama ūkinė veikla (technologiniai procesai, taršos šaltiniai, ūkinės veiklos sukeliama tarša, taršos mažinimo priemonės) ir dėl to pasikeičia siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos, ar kai dėl pasikeitusių aplinkybių planuojamos ūkinės veiklos gretimose teritorijose dėl planuojamos ar vykdomos ūkinės veiklos, jose esamų ar planuojamų objektų, Ataskaitoje siūlomos sanitarinės apsaugos zonos ribos turi būti koreguojamos). Visuomenės supažindinimo su Ataskaita procedūra atliekama vadovaujantis Tvarkos aprašo nuostatomis.

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
	Sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymas Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
	N/A

7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
<p>2019-04-16 Sveikatos apsaugos ministerijos raštas Nr. (10.2.2.3.-411) 10-2592 „Dėl teisinio reguliavimo tinkamumo patikros gamybinių projektų vystymo srityje pasiūlymų“: Iš dalies pritarta:</p> <p>Manome, kad esamas 10 d. d. PVSV ataskaitos viešinimo iki jos pristatymo visuomenei terminas, įvertinant visuomenei reikalingą laiką pateikti motyvuotus pasiūlymus, yra optimalus. Trumpinant nurodytą terminą būtų pažeista visuomenės teisė gauti informaciją, kurią užtikrina Lietuvos ratifikuota Orhuso konvencija (Jungtinių Tautų konvencija dėl teisės gauti informaciją). Atitinkamus dokumentus viešinant visuomenei pagal Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą, yra numatyti terminai 10 ir 20 d. d. Nepritariame pasiūlymui trumpinti šį terminą.</p> <p>Nepritariame pasiūlymui „svarstyti galimybę praėjus 5 d. d. organizuoti susitikimą atsakingai institucijai su ataskaitos rengėju klausimams / atsakymams aptarti“, nes NVSC per tokį laiką nuo PVSV ataskaitos viešinimo dar nebūtų gavęs nagrinėti PVSV ataskaitos ir nebūtų susipažinęs su ja. Siūlytina tisklinti, nuo ko praėjus 5 d. d. yra siūlymas organizuoti susitikimą atsakingai institucijai su ataskaitos rengėju klausimams / atsakymams aptarti.</p> <p>Nepritariame pasiūlymui Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo atlikimo atvejų tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-474 (toliau – Aprašas), 20 punkte nustatytą reikalavimą ataskaitos rengėjui ne vėliau kaip per 30 darbo dienų nuo visuomenės pasiūlymų gavimo raštu informuoti pasiūlymus pateikusius visuomenės atstovus, sutrumpinti iki 10 d. d. Informuojame, kad visuomenės pastabų įvertinimui ir PVSV ataskaitos koregavimui numatytas 30 d. d. terminas nustatytas (prailgintas) atsižvelgiant į PVSV ataskaitų rengėjų (ūkio subjektų) pageidavimą, kadangi jie nespėdavo sudėtingais atvejais koreguoti ataskaitų. PVSV ataskaitų rengėjai turi galimybę ir patys yra suinteresuoti greitai koreguoti PVSV ataskaitą ir gali ją anksčiau teikti derinimui, nei numatyti maksimalūs terminai.</p> <p>Nesutinkame su pasiūlymu PVSV ataskaitos derinimo ir NVSC pastabų parengimo terminą sutrumpinti iki 10 darbo dienų. Šiuo metu Aprašo nustatytas 20 d. d. terminas pateikti motyvuotus reikalavimus Ataskaitą pataisyti ar papildyti arba priimti sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių yra pagrįstas laiko sąnaudomis (PAV dokumentų (ataskaitų) derinimui numatyti pakankami ilgi terminai: atitinkamai 25 ir 15 d. d.).</p> <p>Iš dalies pritariame pasiūlymui trumpinti Aprašo 37 punkte nustatytą 20 darbo dienų terminą nuo pataisytos ar papildytos PVSV ataskaitos gavimo dienos NVSC pateikti reikalavimus PVSV ataskaitą pataisyti ar papildyti, arba priimti sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos galimybių. Manome, kad šį terminą galima būtų sutrumpinti iki 15 d. d.</p>	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymas

9 pasiūlymas. Statybos organizavimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Pareiškimų, skundų VTPSI dėl galimo viešojo intereso pažeidimo išduodant SLD ir statybos teisėtumo pateikimą apibrėžti terminais.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Statybos valstybinę priežiūrą vykdanči VTPSI gali tikrinti SLD išdavimo teisėtumą pagal darbo planus arba neplanine tvarka, vadovaudamasi TPSVPĮ bei Tikrinimo tvarkos aprašu¹. Pagal šio Aprašo 12 p. tikrinti pagal darbo planą atrenkami SLD, nuo kurių išdavimo nepraėjo daugiau kaip vieneri metai, atrankai naudojant rizikos valdymo informacinę sistemą (RVIS). TPSVPĮ 10 str. nustatyta, kad neplaniniai SLD išdavimo teisėtumo patikrinimai atliekami viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindu. Šio įstatymo 25 str. 4 d. 1 p. yra apibrėžtas terminas, kurį praleidus skundai ar pranešimai dėl SLD išdavimo teisėtumo nenagrinėjami (nuo statybos pradžios praėjo daugiau kaip 1 metai ar SLD išduotas anksčiau kaip prieš 3 metus, išskyrus atvejus, kai: 1) dėl SLD išdavimo teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba; 2) yra įtarimų, kad pažeistas viešasis interesas). Ši įstatymo nuostata perkelta į Skundų nagrinėjimo taisyklių² 46.9 punktą. Dėl nurodytuose teisės aktuose įtvirtintos pirmosios išimties pastebėtina, kad šią išimtį nustatanti teisės norma taikoma tuo atveju, kai tyrimą atliekanti teisėsaugos institucija paveda VTPSI atlikti atitinkamą patikrinimą, todėl teigti, kad dėl to paties SLD teisėtumo tyrimus tuo pačiu metu atlieka dvi valstybės institucijos, pagrindo nėra. Dėl nustatytos antrosios išimties pažymėtina, kad skundų ar pareiškimų dėl SLD išdavimo, įtariant dėl galimo viešojo intereso pažeidimo, priimtinumą nagrinėti tikslinga apibrėžti protingais terminais. Teismų praktikoje³ įvertinus pusiausvyrą tarp ginamų konstitucinių vertybių (viešojo intereso ir asmenų teisės į nuosavybę) ir poreikio užtikrinti teisinių santykių stabilumą gali būti atsisakoma ginti viešąjį interesą tais atvejais, kai yra praėjęs nepateisinamai ilgas terminas nuo atitinkamų administracinių aktų priėmimo ir teisinių santykių atsiradimo momento. Įstatymų leidėjui nustačius tokį teisinį reguliavimą pagal kurį Statybų valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai pavedama nagrinėti skundus dėl galimai pažeisto viešojo intereso, taikant šiai skundų kategorijai jokiais terminais neapibrėžtą išimtį, sudaromos teisinės prielaidos motyvuojant galimu viešojo intereso pažeidimu inicijuoti SLD išdavimo teisėtumo patikrinimą praėjus neprotingai ilgam terminui nuo tokio administracinio akto išdavimo. Tai lemia neracionalų ir neefektyvų statybos valstybinės priežiūros institucijos resursų naudojimą.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pasiūlymas: Pareiškimų, skundų VTPSI dėl galimo viešojo intereso pažeidimo išduodant SLD ir statybos teisėtumo pateikimą apibrėžti terminais.</p> <p>Pagrindimas: Statytojui gavus SLD ir prasidėjus ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos ar rekonstravimo procesui (statybos darbams), atitinkamų valstybės institucijų įsiterpimas į statybos procesą</p>	

¹ VTPSI viršinininko 2011 m. vasario 4 d. įsakymu Nr.1V-17 patvirtintas Planavimo sąlygų ir statybą leidžiančių dokumentų išdavimo teisėtumo, prisijungimo sąlygų ir specialiųjų reikalavimų išdavimo terminų laikymosi, išduotų prisijungimo sąlygų ar specialiųjų reikalavimų teisėtumo ar atsisakymo išduoti prisijungimo sąlygas ar specialiuosius reikalavimus tikrinimo tvarkos aprašas

² Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos viršinininko 2014 m. sausio 8 d. Nr.1V-5 įsakymu patvirtintos Asmenų prašymų, skundų, pranešimų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos taisyklės

³ Pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. sausio 9 d. sprendimas administracinėje byloje Nr.A822-87/2014, 2014 m. balandžio 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr.A492-828/2014.

yra galimas pagal statybos valstybinės priežiūros bendrąsias taisykles ar dėl atitinkamo įvykio (statinio avarijos, nelaimingo atsitikimo darbe ar pan.).

Statybos valstybinė priežiūra atliekama panašiai kaip ir SLD išdavimo teisėtumo priežiūra, išskyrus tai, kad yra numatyta daugiau neplaninio patikrinimo pagrindų (VTPSPĮ 11 str.1 d. 2–5 punktai). VTPSI neplaninius statybos patikrinimus gali atlikti: (i) savo iniciatyva; (ii) viešojo administravimo subjektų, fizinių asmenų, juridinių asmenų ir jų padalinių, kitų juridinio asmens statuso neturinčių organizacijų ir jų padalinių pateiktų skundų ar pranešimų pagrindų; (iii) vykdydama teisėsaugos ir kitų valstybės institucijų pavedimus. Patikrinimo tvarką detalizuoja SŪSV veiklos patikrinimo aprašas. Pagal SŪSV veiklos patikrinimo aprašą dalyvauti statybos patikrinimuose gali būti kviečiami kitų suinteresuotų viešojo administravimo subjektų atstovai, statybos dalyviai, liudytojai ir kiti suinteresuoti asmenys.

Aprašas numato nustatytų pažeidimų skirstymą į „reikšmingus“ ir „mažareikšmius“ (pagal nurodytus kriterijus), atitinkamai pažymint patikrinimo akto klausimyne. Statybos dalyviams leidžiama mažareikšmius pažeidimus pašalinti statybos patikrinimo metu. Pagal VTPSPĮ 11 str. nuostatas (jos detalizuotos SŪSV veiklos patikrinimo aprašo 50.2 punkte), jeigu statybos patikrinimo metu nustatoma teisės aktų ar statinio projekto sprendinių (išskyrus savavališkos statybos padarinių šalinimo veiksmus, kuriuos reglamentuoja kita įstatymo norma) pažeidimų, VTPSI privalomuoju nurodymu nustato protingą (ne ilgesnį negu 6 mėnesių terminą) šiuos pažeidimus pašalinti privalomajame nurodyme išvardytus trūkumus nurodytu būdu.

Dėl valstybinės priežiūros skundų ar pranešimų pagrindų pastebėtina, kad VTPSPĮ 25 straipsnio 8 dalyje įtvirtinta nuostata, kad VTPSI nenagrinėja skundų ar pranešimų dėl statybos teisėtumo, jeigu statybos darbai atlikti anksčiau kaip prieš 10 metų, išskyrus atvejus, kai dėl statybos teisėtumo teisėsaugos institucijos atlieka tyrimą arba yra įtarimų, kad yra pažeistas viešasis interesas. Dėl šioje įstatymo normoje nurodytos išimties, pagal kurią skundo dėl galimo viešojo intereso gynimo priimtinumui nagrinėti nustatoma terminais nesaistoma išimtis, kaip ir dėl pirmiau minėto VTPSPĮ 25 straipsnio 4 dalies 1 punkte, manytina, kad šis teisinis reguliavimas turėtų būti pakeistas dėl tų pačių priežasčių, kurios nurodytos pirmesnėje Ataskaitos dalyje, t.y. skundų dėl viešojo intereso gynimo pateikimui turėtų būti nustatyti protingi terminai (žr. SLD išdavimo teisėtumo priežiūra).

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
	N/A
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
	N/A
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
	N/A
8.	Institucijų pastabos
	2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“: Pritarta: Aplinkos ministerija pateiktam siūlymui pritaria . Administracinių bylų teisenos įstatymas nustato skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo terminus. Manome, kad pareiškimų, skundų pateikimo ir nagrinėjimo VTPSI terminai suderintini su skundų (prašymų, pareiškimų) padavimo senaties terminais, nustatytais teisės aktuose.
9.	Teikėjo komentaras
	N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymas

11 pasiūlymas. Statybos organizavimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Siūloma koreguoti teisinį reglamentavimą SLD išdavimo procedūros sustabdymo metu	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Poįstatyminiu teisės aktu (Reglamento STR 1.05.01:2017 19 p.) numatytas SLD išdavimo procedūros sustabdymo atvejis nesiderina su teisėtumo principu, nes SĮ nenumato, kad 27 str. 12 d. nustatytas SLD išdavimo terminas gali būti sustabdomas ar pratęsiamas.</p>	
3.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Statybos įstatyme nustatyta, kad gavus nepritarimą (nepritarimą), SLD neišduodamas. Reglamento STR 1.05.01:2017 19 p. yra įtvirtinta nuostata, kad projektą privalėjusio patikrinti subjekto nepritarimas žymimas IS „Infostatyba“ tik tuo atveju, jei nepritarimas yra motyvuotas. Pagal nurodytą Reglamento punktą įgaliotas savivaldybės administracijos tarnautojas turi teisę savo iniciatyva arba statytojo (jo įgalioto asmens), statinio projektą tikrinančių ar kitų asmenų prašymu ne ilgesniam kaip 8 d. d. terminui sustabdyti SLD išdavimo procedūrą (tai pažymėdamas IS „Infostatyba“), jei tikrinančios institucijos atstovas nepateikia nepritarimo statinio projektui motyvų arba kilus abejonių dėl šių motyvų pagrįstumo, taip pat kilus abejonių dėl pritarimo statinio projektui pagrįstumo. Savivaldybės administracijos tarnautojas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo SLD išdavimo procedūros sustabdymo organizuoja suinteresuotų šalių (statinio projektui nepritarusių ar galbūt nepagrįstai pritarusių subjektų, statybos valstybinės priežiūros institucijos atstovo, prašymo pateikėjo ir kitų) pasitarimą, kad išsiaiškintų kilusius neaiškumus. Neišsprendus klausimo dėl galbūt nepagrįsto nepritarimo arba dėl galbūt nepagrįsto pritarimo, savivaldybės administracija raštu kreipiasi į subjektą (padalinį) tikrinti statinio projektus įgaliojusią instituciją, prašydama patvirtinti pagrįstais arba pripažinti nepagrįstais nepritarimo statinio projektui motyvus ar patvirtinti pagrįstu pritarimą statinio projektui arba pripažinti, kad pritarta statinio projektui nepagrįstai pateikiant motyvus. Institucija atsakymą privalo pateikti ne vėliau kaip per 5 d. d. Jei institucija raštu patvirtina nepritarimo statinio projektui motyvus pagrįstais, SLD neišduodamas. Jei institucija nepritarimo statinio projektui motyvus pripažįsta nepagrįstais ar patvirtina, kad statinio projektui pritarta pagrįstai, SLD išduodamas, o rašto kopija paskelbiama IS „Infostatyba“. Šis teisinis reguliavimas kai kuriais aspektais yra pozityvus, nes juo lyg ir siekiama tarpinstituciniu bendradarbiavimu išvengti galimo neteisėto atsisakymo išduoti SLD ar neteisėto išdavimo. Kita vertus, minėtas teisinis reguliavimas, kuriuo poįstatyminiu teisės aktu savivaldybės administracijos direktoriaus įgaliotam priimti sprendimą dėl SLD išdavimo tarnautojui suteikiama teisė savo iniciatyva sustabdyti SLD išdavimo procedūrą „kilus abejonių“ dėl statinio projektą tikrinančios institucijos „nepritarimo motyvų pagrįstumo“, ar dėl „pritarimo statinio projektui pagrįstumo“, net nereikalaujant, kad šios abejonės būtų pagrįstos ir motyvuotos ir atitinkamai įformintos bei atskleistos prašymą pateikusiam statytojui, sukuria teisinę spragą piktnaudžiauti teise. Galiojantis SĮ numato SLD išdavimo procedūros sustabdymą tik tuo atveju, jei nustato požymius, jog prašymą pateikęs asmuo siekia įteisinti atlikus savavališkus statybos darbus (SĮ 27 str.18 d.). Poįstatyminiu teisės aktu (Reglamento STR 1.05.01:2017 19 p.) numatytas SLD išdavimo procedūros sustabdymo atvejis nesiderina su teisėtumo principu, nes SĮ nenumato, kad 27 str. 12 d. nustatytas SLD išdavimo terminas gali būti sustabdomas ar pratęsiamas. Reglamento STR 1.05.01:2017 19 p. nuostata, numatanti, kad institucija, kuriai priskirta funkcija pagal savo kompetenciją patikrinti statinio projektą, gali atitinkamai koreguoti savo įgalioto atstovo sprendimą dėl pritarimo ar nepritarimo projektui, taip pat kelia pagrįstų abejonių dėl atitikties teisėtumo principui, nes tokia teisė nesuteikta įstatymu.</p>	

Ši teisinį reguliavimą siūlytina koreguoti atsižvelgiant į šiuos aspektus:

- suderinti įstatymą ir poįstatyminį teisės aktą: arba nustatyti įstatyme konkrečiu ir protingu terminu apibrėžtą SĮ 27 str. 12 d. nustatyto patikrinimo termino pratęsimą (nemotyvuoto nepritarimo patikrinimui ar kt. išimtiniais atvejais) arba šio termino eigos sustabdymą, nes atliekant poįstatyminiame akte numatytą procedūrą SLD išdavimo terminas bus pažeistas;
 - nemotyvuotą nepritarimą prilyginti Reglamento STR 1.05.01:2017 18 p. nurodytam atvejui (tikrinančiai institucijai iki įstatymo nustatyto patikrinimo termino pabaigos nepateikus jokio sprendimo laikoma, kad statinio projektui subjektas pritarė);
- nustatyti, kad savivaldybės administracijos sprendimas pradėti Reglamento STR 1.05.01:2017 19 p. numatytą procedūrą dėl statinio projektą tikrinančios institucijos „galbūt nepagrįsto pritarimo“ turi būti motyvuotas (analogiškai kaip ir tikrinančios institucijos atsisakymas pritariti projektui turi būti motyvuotas).

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
	N/A
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
	N/A
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
	N/A
8.	Institucijų pastabos
	2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“. Pritarta iš dalies: Aplinkos ministerija, susipažinusi su teikiamu siūlymu mano, kad vertintinas SLD išdavimo procedūros sustabdymo teisinis reglamentavimas atsižvelgiant į reglamentavimu siekiamus SLD išdavimo proceso tikslus.
9.	Tiekėjo komentaras
	N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

13 pasiūlymas. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK), taršos leidimo gavimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Pakeisti teisės aktus, nustatant taisyklę, kad atliekų laikymo padidėjimas dėl techninių galiojančių reikalavimų, nėra laikoma įmonės veiklos plėtra. Taip pat nustatyti, kad požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose vykdančią veiklą iki draudimo įsigaliojimo įmonės turi užbaigti draudžiamą veiklą šiose zonose per nustatytą laikotarpį.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Priėmus kai kuriuos naujus teisės aktus/draudimus, nėra atsižvelgiama į tai, kad pakeitimai turi neigiamą poveikį veikiantiems verslo subjektams, nepriėmus įgyvendinimo teisės normų pažeidžiami verslo subjektų teisėti lūkesčiai.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiama Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Vertinant šiuo metu galiojančius teisės aktus, nustatytos įgyvendinimo teisės normų spragos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dėl teisės aktų reikalavimų pasikeitimo įmonei nevykdant jokios papildomos veiklos plėtos, o tik keičiant seną 2 priedo TIPK leidimą į naują Taršos leidimą ar atnaujinant Taršos leidimą nepagrįstai reikalaujama atlikti atrankos dėl PAV procedūras arba susimąžinti vykdomos veiklos pajėgumus. Pvz. <i>atsiradus reikalavimui, kad ir atliekų tvarkymo metu susidariusių atliekų laikymui reikia nurodyti R13 ar D15 tvarkymo būda, šios atliekos nurodomos Taršos leidimo atliekų laikymo lentelėje. Pateikus šią papildomą informaciją automatiškai padidėja R13 ar D15 būdu laikomų atliekų bendras kiekis. AAA traktuoja tai kaip veiklos plėtrą ir prašo PAV atrankos arba reikalauja mažinti laikomų atliekų kiekį, kad jis neviršytų iki šio reikalavimo atsiradimo nurodyto laikomo atliekų kiekio.</i> - Nuo 2017 m. balandžio mėn. Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, buvo papildytos informacija apie tai, kokia veikla draudžiama Požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose. Numatyta, kad III grupės vandenviečių apsaugos zonos 3-iojoje juostoje draudžiama įrengti atliekų laikymo aikšteles ar sąvartynus ir atliekų apdorojimo įrenginius. Ne vienerius metus atliekų tvarkymo veiklą vykdančioms įmonėms, nusprendusioms pakeisti turimą TIPK ar Taršos leidimą, iškyla grėsmė, kad ši ne vienerius metus toje pačioje vietoje vykdoma veikla dėl teisės aktų pakeitimo tampa draudžiama. 	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	

8.	Institucijų pastabos
<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. Nepritarta:</p> <p>Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų, patvirtintu patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“, 94¹.2. p. įtvirtinta nuostata, kad „I grupės vandenviečių apsaugos zonos 2 – ojoje juostoje draudžiama gaminti, naudoti ir sandėliuoti augalų apsaugos produktus ir kitas chemines medžiagas, išskyrus naudojamus geriamojo vandens paruošimui; ir įrengti atlieku laikymo aikšteles ar sąvartynus ir atlieku apdorojimo įrenginius.“ Įmonės, kurios gavo taršos leidimą ir pradėjo ūkinę veiklą iki šios nuostatos įsigaliojimo gali toliau vykdyti šią veiklą, kadangi atsižvelgiant į tai, kad įstatymas negalioja atgaline tvarka kaip pamatinio teisinės valstybės principas, kuris reiškia, kad įstatymo ar kito teisės akto galia nukrepiama į ateitį ir negalima iš asmens reikalauti laikytis taisyklių, kurių nebuvo jo veiklos metu, dėl ko jis negalėjo žinoti būtinų reikalavimų (Lietuvos Aukščiausiojo teismo nutartis byloje 3K-614/2006). Ši nuostata draudžia tik įrengti naujus įrenginius.</p> <p>Atkreipiame dėmesį, kad Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas registracijos TAIS Nr. XIIIIP2031 (toliau Įstatymo projektas) parengtas AM, šiuo metu Vyriausybės yra pateiktas Seimui. Įstatymo projekte numatytas vandenviečių apsaugos zonose draudžiamas vykdyti veikas (106 str. 5 d. 2 p. įrengti pavojingųjų atlieku apdorojimo įrenginius ir sąvartynus).</p>	
5.	Tiekėjo komentaras
<p>Atkreipiame dėmesį, kad Aplinkos ministerijos rašte nėra nurodyta jos nuomonė dėl pirmojo pasiūlymo: pakeisti teisės aktus, nustatant taisyklę, kad atliekų laikymo padidėjimas dėl techninių galiojančių reikalavimų, nėra laikoma įmonės veiklos plėtra.</p> <p>Kartu vertinant atsakymą į antrąjį pasiūlymą „nustatyti, kad požeminio vandens vandenviečių apsaugos zonose vykdant veiklą iki draudimo įsigaliojimo įmonės turi užbaigti draudžiamą veiklą šiose zonose per nustatytą laikotarpį“, siekiant užtikrinti esamo verslo teisėtus lūkesčius svarbu įstatyme nustatyti naujo ribojimo įgyvendinimo taisykles, pvz. dėl naujų įrenginių. Ši Aplinkos ministerijos pozicija dėl įstatymų taikymo apimties iš esmės reiškia, kad esant naujam aplinkos apsaugos ribojimui/draudimui, esamiems įrenginiams ribojimai/draudimai netaikomi (nes išduoti leidimai), bet naujiems (nors ir labiau mažinantiesiems taršą) – taikomi. Manome, įstatyme turėtų būti nurodyta įgyvendinimo taisyklė, kad naujiems įrenginiams draudimas taikomas ar netaikomas, nes negali būti laikoma pagrįsta pozicija, kad pagal įstatymą yra aišku, kad esama veikla nėra draudžiama, bet nauji įrenginiai – draudžiami.</p>	

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

14 pasiūlymas. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK), taršos leidimo gavimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Siūloma tikslinti informaciją apie planuojamą tolimesnį atliekų apdorojimą, kurią reikia nurodyti paraiškoje TIPK ar Taršos leidimui gauti (pakeisti).</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Paraiškoje TIPK ar Taršos leidimui gauti (pakeisti) prašoma pateikti informacija apie planuojamą tolimesnį atliekų apdorojimą nėra tikslinga, todėl naikintina kaip perteklinis reikalavimas.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Kai kuri paraiškoje TIPK ar Taršos leidimui gauti (pakeisti) prašoma pateikti informacija nėra tikslinga. Pvz. paraiškos Taršos leidimui gauti (pakeisti) specialiosios dalis „Atliekų apdorojimas (naudojimas ar šalinimas, įskaitant paruošimą naudoti ar šalinti) ir laikymas“ 1 – 3 lentelių paskutiniuose stulpeliuose, paraiškos TIPK leidimui gauti (pakeisti) 23, 26, 27, 28, 31, 32 lentelių paskutiniuose stulpeliuose reikia pateikti informaciją apie planuojamą tolimesnį atliekų apdorojimą – prašoma nurodyti galutinius atliekų tvarkymo būdus, nors realiai Lietuvoje kai kurios atliekos nėra tvarkomos galutiniais tvarkymo būdais arba tie tvarkymo būdai ATVR yra pateikiami tik formaliai, o pasiteiravus atliekų tvarkytojų, gaunama informacija, kad jie tokiais būdais atliekų netvarko. Todėl ir šis informacijos pateikimas yra tik formalumas, kuris nieko bendro neturi su realiu atliekų tvarkymu.</p> <p>Rengiant Atliekų naudojimo ar šalinimo veiklos nutraukimo planą, pavojingąsias ir gumos atliekas bei naudoti nebetinkamas padangas tvarkančios įmonės veiklos nutraukimo atveju šių atliekų ir teritorijos sutvarkymui turi turėti laidavimo draudimo sutartį ar banko garantiją (toliau – Garantija). Garantijos sumos dydžio apskaičiavimui įmonė turi pateikti bent 2 atliekų tvarkytojų komercinius pasiūlymus arba viešai atliekų tvarkytojų pateiktą, ne senesnę kaip dvejų metų, informaciją. Ne visada įmanoma kiekvienos atliekos sutvarkymui pateikti po 2 atliekų tvarkytojų pasiūlymus, o ypač, kai šių pasiūlymų prašo naujai veiklą pradėdanti įmonė. Siūloma Aplinkos ministerijai, kartu su AAA parengti skaičiavimo metodiką, kurios pagrindu būtų galima greičiau, be atliekų tvarkytojų komercinių pasiūlymų nustatyti atliekų tvarkymo įmonei veiklos nutrukimui reikalingą Garantijos sumą.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos

Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. **Pritarta:**

Įvertinsime pasiūlymo įgyvendinimo galimybes.

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

15 pasiūlymas. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimo (TIPK), taršos leidimo (TL) gavimo terminų supaprastinimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Siūloma optimizuoti procedūrų terminus, sutrumpinant paraiškos TIPK ir Taršos leidimui gauti vertinimo AAA, patikslintos paraiškos vertinimo ir leidimo išdavimo terminus. Pažymėtina, kad TIPK ir Taršos leidimų išdavimo procesuose AAA veiksmų atlikimo terminai šiuo metu yra žymiai ilgesni nei PAV procese.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Paraiškos TIPK ar TL leidimui gauti/pakeisti vertinimo, patikslintos paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimo, paraiškos priėmimo ar pastabų pateikimo, TIPK ir TL leidimo išdavimo procedūriniai terminai teisės aktuose yra nustatyti neproporcingai ilgi, todėl ūkio subjektai laukia sprendimų nepagrįstai ilgai.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimas, paraiškos priėmimas ar pastabų pateikimas. Teisės aktuose numatytas 30 d. d. terminas šiai procedūrai atlikti, tačiau įvertinus tai, kad PAV ataskaitoje ir paraiškoje TIPK leidimui gauti/pakeisti teikiama panaši informacija, todėl siūlome suvienodinti šių dokumentų vertinimo terminus, t. y. siūloma Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimo terminą sutrumpinti iki 20 d. d. Jei reikia, tikslinga svarstyti reikiamų duomenų bazių integravimo klausimus, kad AAA būtų paprasčiau patikrinti skaičiavimus.</p> <p>Patikslintos paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimui teisės aktuose yra nustatytas 20 d. d. terminas. Įvertinus tai, kad AAA vykdomas pakartotinis paraiškos vertinimas, siūloma patikslintos Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimo terminą sutrumpinti iki 10 d. d.</p> <p>TIPK leidimo išdavimui teisės aktuose numatytas 20 d. d. terminas. Atsižvelgiant į tai, kad daugelis informacijos yra perkeliama iš Paraiškos į Leidimą, siūlytina TIPK leidimo išdavimo terminą sutrumpinti iki 10 d. d.</p> <p>Atitinkamai, siūlytina supaprastinti ir TL išdavimo terminus. Paraiškos TL leidimui gauti/pakeisti tikrinimas ir sprendimas priimti paraišką šiuo metu vykdomas per 15 d. d. Atsižvelgiant į tai, kad Paraiškoje TL gauti/pakeisti teikiama informacija, kuri buvo nurodyta PAV atrankos/PAV ataskaitos dokumentuose, Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitoje, t.y. dokumentuose, kurie jau buvo suderinti su AAA, siūloma derinimo terminą sutrumpinti iki 10 d.d.</p> <p>Pakartotinis paraiškos TL gauti/pakeisti derinimas AAA, AAD šiuo metu numatytas per 10 d. d., tačiau atsižvelgiant į tai, kad duomenys nagrinėjami antrą kartą, patikrinimas galėtų būti vykdomas efektyviau, per 5 d.d.</p> <p>Sprendimo priimti paraišką TL gauti/pakeisti išsiuntimas pareiškėjui vykdomas per 3 d. d., tačiau sprendimo išsiuntimui siūlytume numatyti trumpesnę terminą, t.y. 1 d. d.</p> <p>Taršos leidimas išduodamas per 20 d. d., tačiau atsižvelgiant į tai, kad duomenys į Leidimą yra perkeliama iš Paraiškos, siūlytume sutrumpinti leidimo išdavimo terminą ir nustatyti jį 10 d. d.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai

Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimas, paraiškos priėmimas ar pastabų pateikimas. Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių, patvirtintų Aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528, (toliau – **TIPK Taisyklės**) 36¹ p. numatyta, kad gautą paraišką AAA ne vėliau kaip per **30 darbo dienų** nuo užregistravimo dienos įvertina, ar paraiška pateikta pagal Taisyklių reikalavimus, ar paraiškoje pateikti visi tinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai ir ar pakanka informacijos ir duomenų, įskaitant informaciją, gautą atliekant Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytas procedūras, leidimo sąlygoms nustatyti, taip pat įvertina AAD, savivaldybės vykdomosios institucijos ir (ar) suinteresuotos visuomenės pastabas ir (ar) pasiūlymus. Minėtos taisyklės įgyvendina Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ str., kuriame nurodoma, kad sprendimas priimti TIPK paraišką arba nepriimti TIPK paraiškos priimamas per **30 darbo dienų** nuo TIPK paraiškos gavimo dienos. Jeigu įrenginio eksploatavimas gali daryti reikšmingą poveikį kitos Europos Sąjungos valstybės narės aplinkai arba jeigu Europos Sąjungos valstybė narė, kuriai gali būti daromas reikšmingas poveikis, prašo pateikti informaciją apie gautą TIPK paraišką, sprendimo priimti TIPK paraišką arba nepriimti TIPK paraiškos priėmimo terminas gali būti pratęstas dviem mėnesiams.

Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimas, paraiškos priėmimas ar pastabų pateikimas. TIPK Taisyklių 41 p. nurodoma, kad jei paraiška buvo nepriimta, AAA ne vėliau kaip per **20 darbo dienų** nuo patikslintos paraiškos ir (ar) paaiškinimų pateikimo dienos įvertina patikslintą paraišką ir (ar) pateiktus paaiškinimus, taip pat NVSC pateiktas pastabas, jei buvo pateiktos, ir priima sprendimą priimti paraišką arba gražina ją nurodydama gražinimo priežastis.

TIPK leidimo išdavimas. TIPK Taisyklių 83 p. nurodoma, kad sprendimas išduoti leidimą arba sprendimas neišduoti leidimo priimamas ne vėliau kaip per **20 darbo dienų** nuo sprendimo priimti paraišką priėmimo dienos. Pagal Aplinkos apsaugos įstatymo 19¹ str. sprendimą išduoti ar pakeisti TIPK leidimą arba sprendimą neišduoti ar nekeisti TIPK leidimo aplinkos ministro įgaliota institucija privalo priimti ne vėliau kaip per **20 darbo dienų** nuo sprendimo priimti TIPK paraišką priėmimo dienos.

Paraiškos Taršos leidimui gauti/pakeisti vertinimas, paraiškos priėmimas ar pastabų pateikimas. Aplinkos ministro 2014 m. kovo 6 d. įsakymo Nr. D1-259 „Dėl taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ 30 p. nurodoma, kad gavusi paraišką leidimui gauti arba pakeisti, AAA ją vertina ir derina šia tvarka:

30.1. užregistruoja paraišką ir ne vėliau, kaip per **15 darbo dienų** nuo gavimo dienos, įvertina, ar paraiška pateikta pagal Taisyklių reikalavimus, ar paraiškoje pateikti visi tinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai ir ar pakanka informacijos ir duomenų, įskaitant informaciją, gautą atliekant PAV įstatyme nustatytas procedūras, leidimo sąlygoms nustatyti;

30.2. gavusi paraišką leidimui gauti arba pakeisti su specialiaja paraiškos dalimi „Atliekų apdorojimas (naudojimas ar šalinimas, įskaitant paruošimą naudoti ar šalinti) ir laikymas“:

30.2.1. ne vėliau, kaip per **3 darbo dienas** nuo gavimo dienos, teikia šios paraiškos ir joje pateiktų dokumentų elektroninę versiją AAD pastaboms ir (ar) pasiūlymams, kuriuos AAD turi pateikti AAA ne vėliau, kaip per **5 darbo dienas** nuo paraiškos gavimo iš AAA dienos. Jeigu AAD per nustatytą terminą neatsako, laikoma, kad jis paraiškai ir joje pateiktiems dokumentams pastabų ir (ar) pasiūlymų neturi;

30.2.2. jei paraiška leidimui gauti ar pakeisti neatitinka Taisyklių reikalavimų, paraiškoje pateikti ne visi ar netinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai, AAD pateikia pastabų ir (ar) pasiūlymų paraiškai ir (ar) joje pateiktiems dokumentams ir AAA nustato, kad dėl jų paraiška negali būti priimta, jei nepakanka informacijos ir (ar) duomenų, kurių reikia leidimo sąlygoms nustatyti, arba nustatoma kita Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnyje nustatyta sąlyga, dėl kurios paraiška negali būti priimta, AAA priima sprendimą nepriimti paraiškos, kuriame pateikia apibendrintas savo ir AAD pastabas, surašo jį ant AAA blanko ir ne vėliau, kaip per **3 darbo dienas** nuo sprendimo priėmimo, išsiunčia jį pareiškėjui, nurodydama jam prievolę patikslinti paraišką ir (ar) joje pateiktus dokumentus – pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją arba pateikti paaiškinimus, kartu gražindama paraišką;

30.2.3. jei paraiška leidimui gauti ar pakeisti atitinka Taisyklių reikalavimus, paraiškoje pateikti visi tinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai, AAD neturi pastabų ir (ar) pasiūlymų paraiškai ir joje pateiktiems dokumentams, dėl kurių paraiška negali būti priimta arba per Taisyklių 30.2.1 papunktyje nustatytą laikotarpį nepateikia pastabų ir (ar) pasiūlymų paraiškai ir (ar) joje pateiktiems dokumentams ir jei pakanka informacijos ir duomenų leidimo sąlygoms nustatyti, AAA priima sprendimą priimti paraišką, išskyrus Taisyklių 31¹ punkte nurodytą atvejį, kurį surašo ant AAA blanko ir per **3 darbo dienas** nuo sprendimo priėmimo išsiunčia jį pareiškėjui;

30.3. gavusi paraišką leidimui gauti arba pakeisti be specialiosios paraiškos dalies „Atliekų apdorojimas (naudojimas ar šalinimas, įskaitant paruošimą naudoti ar šalinti) ir laikymas“:

30.3.1. jei paraiška atitinka Taisyklių reikalavimus, paraiškoje pateikti visi tinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai ir pakanka informacijos ir duomenų leidimo sąlygoms nustatyti, AAA priima sprendimą priimti paraišką, kuri surašo ant AAA blanko, ir per **3 darbo dienas** nuo sprendimo priėmimo išsiunčia jį pareiškėjui;

30.3.2. jei paraiška leidimui gauti ar pakeisti neatitinka Taisyklių reikalavimų, paraiškoje pateikti ne visi ar netinkamai įforminti duomenys ir (ar) dokumentai, paraiškoje ir (ar) kituose dokumentuose, naudojamuose nustatant taršos leidimo sąlygas, pateikta neteisinga informacija, nepakanka informacijos ir duomenų, kurių reikia leidimo sąlygoms nustatyti, arba nustatoma kita Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnyje nustatyta sąlyga, dėl kurios paraiška negali būti priimta, AAA priima sprendimą nepriimti paraiškos, kuriame pateikia pastabas ir ne vėliau, kaip per **3 darbo dienas**, išsiunčia jį pareiškėjui, nurodydama jam prievolę patikslinti paraišką ir (ar) kartu pateiktus dokumentus – pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją arba pateikti paaiškinimus, kartu gražindama paraišką.

Aplinkos apsaugos įstatymo 19² straipsnyje nurodoma, kad sprendimas priimti paraišką taršos leidimui gauti ar pakeisti arba nepriimti šios paraiškos priimamas **per 15 darbo dienų** nuo paraiškos gavimo dienos.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

N/A

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. **Nepritarta:**

1. Dėl paraiškos nagrinėjimo:

Teiginys, kad TIPK ir Taršos leidimu išdavimo procesuose AAA veiksmų atlikimo terminai šiuo metu yra žymiai ilgesni nei PAV procese, yra nepagrįstas ir neteisingas, kadangi tai iš esmės skirtingai reglamentuoti procesai.

Atkreiptinas dėmesys, kad PAV proceso metu PAV ataskaita pateikiama atsakingajai institucijai jau po to, kai buvo pateikta visuomenei susipažinti ir PAV subjektų vertinimui, ir gauti suinteresuotos visuomenės pasiūlymai ir PAV subjektų išvados, tačiau, pvz., TIPK leidimu išdavimo procese gavusi paraišką leidimui gauti ar pakeisti, atsakingoji institucija pati organizuoja visuomenės informavimą (būtina atkreipti dėmesį, kad visuomenei privaloma suteikti pakankamą laiko tarpą susipažinimui su paraiška ir pasiūlymų pateikimui), taip pat teikia paraišką TIPK ar taršos leidimui gauti derinimui kitoms valstybės institucijoms. Gautus suinteresuotos visuomenės pasiūlymus ir institucijų pastabas atsakinga institucija turi įvertinti, atitinkamai išnagrinėti paraišką ir parengti apibendrintą sprendimą dėl paraiškos priėmimo. Norint tinkamai ir kokybiškai atlikti darbų, reikalingas pakankamas laiko terminas.

Atkreipiame dėmesį, kad paraiškos TIPK ir Taršos leidimui gauti yra didelės apimties kompleksiniai dokumentai, kuriu įvertinimui reikalingos nemažos laiko sąnaudos.

Taip pat pažymėtina, kad dažnai gaunamos nekokybiškos paraiškos, todėl vertinant pataisytą paraišką reikia įvertinti visą dokumentą iš naujo, taip pat gauti naujas išvadas iš kitų institucijų dėl paraiškos tinkamumo.

2. Dėl leidimų išdavimo:

Leidimų išdavimo terminai yra tokie, kokie nustatyti Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 7 straipsnyje, kurio I dalyje nurodyta, kad „Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija leidimą arba motyvuotą rašytinį atsisakymą išduoti leidimą privalo pateikti pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 dienų, išskyrus atvejus, kai įstatymuose pagrįstai nustatytas ilgesnis terminas. Šis terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kurią kontaktinis centras arba Lietuvos Respublikos kompetentinga institucija, kai pareiškėjas kreipiasi tiesiogiai į Lietuvos

Respublikos kompetentingą instituciją, gauna visus tinkamai įformintus dokumentus ir informaciją, reikalingus leidimui gauti"

Pabrėžiame, kad administracinės paslaugos teikimo terminai (tiek paraiškų nagrinėjimo, tiek leidimų išdavimo) nėra savitiksliai, jie įtvirtinti tam, kad administracinės procedūros užtikrintų kokybišką ir visavertį administracinės paslaugos suteikimą. Šie terminai siejami su vidutinėmis darbo laiko, reikalingo paslaugai suteikti (t. y. įvertinti, ar asmenys atitinka teisės aktų reikalavimus, ar jie yra tinkamai pasirengę vykdyti tam tikrą veiklą, leidimui parengti, leidimo sąlygoms nustatyti ir kt.), sąnaudomis.

Pažymime, kad teisės aktuose nustatytas maksimalus terminas, per kurį turi būti išduotas leidimas (t. y., jei įmanoma, leidimas išduodamas greičiau), o sutrumpinti terminai neproporcingai apribotų atsakingai institucijai galimybę tinkamai vykdyti jiems pavestą leidimų išdavimo funkciją, verstų ją sprendimą dėl leidimo išdavimo priimti skubotai; paviršutiniškai ar nepilnai nustatyti leidimo sąlygas, ko pasekmėje būtų pažeista tiek visuomenės, šalia kurios būtų vykdoma veikla, teisė į švarią ir sveiką aplinką, tiek ūkio subjekto interesai, jei paaiškėtų (pvz., jei visuomenė sprendimą išduoti leidimą su nepakankamai išsamiai surašytais leidimo sąlygomis apskustu teismui), kad buvo išduotas nekokybiškai parengtas leidimas ir dėl to ji reikia pakeisti (ar gauti naują, jei teismas panaikintų jo galiojimą).

6. Tiekėjo komentaras

Nepritariame Aplinkos ministerijos nuomonei. Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimas AAA šiuo metu atliekamas per 30 d. d. ir tai nesiderina su gerojo viešojo administravimo principu, nėra pagrįstas kaštais ir taip pat Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 7 str., kuris numato bendrąjį 30 dienų terminą. TIPK leidimo išdavimo procesas nuo paraiškos pateikimo AAA sprendimas gali būti priimamas per 70 d. d., t.y. 30 d. d. (pirmasis paraiškos vertinimas)+20 d.d. (antrasis paraiškos vertinimas po pastabų)+20 d.d.(AAA sprendimo priėmimas). Be to Taršos leidimų išdavimo atveju AAA pirmajam vertinimui yra numatytas dvigubai trumpesnis terminas - 15 d. d.. Šie skirtumai rodo, kad AAA nėra pagrįstai vertintas darbo procesas ir nustatyti terminai nėra pagrįsti kiekvieno administravimo proceso sąnaudomis.

Be to, nesuprantama ir Aplinkos ministerijos rašte nėra paaiškinta, kodėl patikslintos paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimui teisės aktuose yra nustatytas 20 d. d. terminas. Įvertinus tai, kad AAA vykdomas pakartotinis paraiškos vertinimas, siūloma patikslintos Paraiškos TIPK leidimui gauti/pakeisti vertinimo terminą sutrumpinti iki 10 d. d.

Pažymėtina, kad TIPK ir taršos leidimų administracinių procedūrų terminai yra nustatyti aiškiai per ilgi ir neigiamai vertinami verslo subjektų.

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

16 pasiūlymas. Aplinkos apsaugos reikalavimų vykdymas. „Natura 2000“

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms vertinimas atliekamas, kai PŪV susijusi su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima joms aplinka. Teisės aktuose siūlytume tikslinti informaciją, nurodant kas yra „artima joms aplinka“</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Nuo 2017-11-01 Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme numatyta, kad kai Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos yra nustačiusi, kad planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimas gali daryti poveikį Europos ekologinio tinklo „Natura 2000“ teritorijoms ir šis poveikis gali būti reikšmingas, ji poveikio aplinkai vertinimo (PAV) procese dalyvauja kaip PAV subjektas. Nėra tiksliai aišku, kada turi būti atliekamas PŪV poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas. Nes tiek Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme, tiek Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašo 30 ir 31 p. nurodyta, kad šis vertinimas atliekamas, kai planuojama ūkinė veikla susijusi su įsteigtomis ar potencialiomis „Natura 2000“ teritorijomis ar artima joms aplinka.</p>	
3.	<p>Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai (Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</p>
N/A	
4.	<p>Pasiūlymų pagrindimas (Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</p>
<p>Pasiūlymas: teisės aktuose tikslinti požymius, nurodant kas yra artima „Natura 2000“ teritorijoms aplinka.</p> <p>Pagrindimas: Jei „Natura 2000“ teritorija yra 5 km atstumu nuo planuojamos ūkinės veiklos vietos, tai nėra aišku ar tai „artima aplinka“. Taip pat nėra aišku, ar tokiai teritorijai jau reikia atlikti PŪV įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymą.</p> <p>Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 18 d. nutarimu Nr. 967 „Dėl Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ III sk. 6.4 p. nurodyta – „Natura 2000“ teritorijų artima aplinka – plano ar programos įgyvendinimo vietovė, tiesiogiai besiribojanti su „Natura 2000“ teritorija arba esanti netoli jos, jeigu dėl gamtinių ryšių tarp vietovių arba dėl ūkinės veiklos masto tikėtina, kad numatomas įgyvendinti planas ar programa gali neigiamai paveikti „Natura 2000“ teritorijos vientisumą ar joje saugomas natūralias buveines ar rūšis. Siūloma artimos aplinkos objektyvius požymius patikslinti, nes kiekvienam asmeniui turi būti aiškios pasekmės, susijusios su veiklos vykdymu „Natura 2000“ teritorijų artimoje aplinkoje.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
<p>Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 str. 3 d., Planų ar programų ir planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymo tvarkos aprašas, patvirtintas Aplinkos ministro 2006 m. gegužės 22 d. įsakymu Nr. D1-255.</p>	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	

7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“.</p> <p>Sąvoka „Natura 2000“ teritorijoms artima aplinka“ buvo derinta su Valstybine saugomų teritorijų tarnyba bei AM struktūriniais padaliniais, taip pat su Valstybine lietuvių kalbos komisija, ir buvo jos aprobuota. Atkreiptinas dėmesys, kad nėra galimybės nustatyti konkretaus atstumo, kuris apibrėžtų artumą Natura 2000 teritorijoms. Vadovaujantis Europos Komisijos parengtomis gairėmis „Natura 2000“ teritorijų valdymas. Buveinių direktyvos (Direktyvos 92/43/EEB) 6 straipsnio nuostatos: „Poveikio reikšmingumas turėtų būti nustatomas atsižvelgiant į saugomos teritorijos, su kuria susijęs planas ar projektas, konkrečius elementus ir aplinkos sąlygas, ypatingą dėmesį skiriant teritorijos apsaugos tikslams ir ekologinėms ypatybėms.“</p> <p>T. y. kiekvienas atvejis turi būti vertinamas individualiai atsižvelgiant į planuojamos veiklos pobūdį, mastą, trukmę, kt. ir konkrečioje „Natura 2000“ teritorijoje saugomas rūšis. Kadangi yra kelios dešimtys buveinių ir šimtai rūšių, tai negalima išvesti kažkokio bendro atstumo nuo teritorijos vidurkio, nes rūšių gyvenimo ciklai ir ekologiniai poreikiai skiriasi; pvz. kelio tiesimas 1 km atstumu nuo buveinės – Stepinės pievos, greičiausiai neturės buveinei reikšmingo poveikio, tačiau gali turėti reikšmingą poveikį baliniam vėžliams (gali atkirsti jų gyvenamąją vietą nuo kiaušinių dėjimo vietos). Užtvankos ant upės projektas gali turėti reikšmingą įtaką ir už 50 km pasroviui esančioje „Natura 2000“ teritorijoje saugomų žuvų nerštavietėms. Vadovaujantis Europos Teisingumo Teismo sprendimu „Reikšmingo poveikio tikimybė gali atsirasti ne tik dėl planų ar projektų, įgyvendinamų saugomoje teritorijoje, bet ir dėl planų ar projektų, kurie įgyvendinami už saugomos teritorijos ribų (C-142/16, 29 P.).“</p> <p>Teismas taip pat nusprendė, kad projekto dydis nėra svarbus aspektas, kadangi dėl projekto dydžio negali būti atmetama tikimybė, jog projektas galėtų reikšmingai paveikti saugomą teritoriją (C-98/03, C-418/04, 244 P.).</p>	
6.	Tiekėjo komentaras
<p>Aplinkos ministerija rašte nurodo, kad nėra įmanoma nustatyti objektyvių kriterijų, kada turi būti atliekamas PŪV poveikio įsteigtoms ar potencialioms „Natura 2000“ teritorijoms reikšmingumo nustatymas. Pažymėtina, kad su šia problema susiduria ne tik Lietuva, bet ir kitos ES valstybės, tačiau kitose valstybėse ieškoma būdų, kaip visuomenei aiškiau nustatyti saugomos teritorijos ir joms artimos aplinkos zonas, nes su tuo yra susiję įstatyminių įpareigojimų vykdymas/nevykdymas ir visuomenės žinojimas apie saugotinas teritorijas. Šiuo atveju Aplinkos ministerija toleruoja netinkamą esamą teritorijos valdymą, kai poveikis turi būti nustatomas kiekvienam projektui individualiai ir tuomet nėra būtina nei zonuoti teritorijos, nei kitokiu būdu nustatyti poveikio kriterijų. Be to, pateikta ES Teisingumo teismo praktika nedraudžia valstybei narei nustatyti artimos aplinkos poveikio kriterijus.</p>	

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymas

19 pasiūlymas. Aplinkos apsaugos reikalavimų vykdymas. Foninių aplinkos oro užterštumo duomenų pateikimo supaprastinimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
PAV, Atrankos dėl PAV, SPAV ir Atrankos dėl SPAV procesuose rengiant dokumentus, foninio aplinkos oro užterštumo duomenis pateikti rengėjams elektroninėje formoje per trumpesnį terminą	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui įvertinimą, būtina vertinti ir foninio aplinkos oro užterštumo duomenis. Šios duomenis PAV dokumentų rengėjas iš Aplinkos apsaugos agentūros gauna pdf formatu, o vėliau tuos duomenis tai pačiai agentūrai turi pateikti Excel formatu, tokių duomenų perkėlimas užima papildomą laiką ir darbą ir sukuria nepagrįstą reguliavimo našta verslui.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui įvertinimą, būtina vertinti ir foninio aplinkos oro užterštumo duomenis. Šiuos duomenis suteikia Aplinkos apsaugos agentūra (AAA). Tačiau iš AAA duomenys gaunami pdf formate, t. y. informacija nuskanuota iš TIPK/Taršos leidimų, Aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventORIZACIJOS ataskaitų, PAV dokumentų. Šią informaciją PAV dokumentų rengėjai turi mechaniškai suvesti į Excel programą. Tai užima nemažai laiko. Įvertinus tai, kad AAA visus dokumentus iš rengėjų gauna ne tik popierinėje versijoje (kuri yra skenuojama), bet ir elektroninėje formoje, tai foninio aplinkos oro užterštumo duomenys galėtų būti pateikti elektronine forma.</p> <p>Aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymo Nr. D1 – 653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“ 1.6. p. nurodoma, kad foninio aplinkos oro užterštumo duomenis teikia Aplinkos apsaugos agentūra pagal veiklos vykdytojų raštu pateiktą prašymą ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo pateikimo. Toks terminas yra neproporcingai ilgas, nes AAA informacijos surinkimui yra suteikiamas toks pat ilgas terminas, kaip ir visos PAV ataskaitos vertinimui (PAV ataskaita AAA vertinama 25 d. d.).</p> <p>Todėl siūlytina tiek Atrankos dėl PAV, PAV, Atrankos dėl SPAV ir SPAV procesuose trumpinti foninių duomenų pateikimo viešosios paslaugos terminą iki 5 d. d. Foninio aplinkos oro užterštumo duomenų pateikimui AAA gali surinkti informaciją iš savo duomenų bazių ir pateikti juos rengėjui elektroniniu būdu.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
<p>Aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. D1 – 653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“</p>	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	

7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
	N/A
8.	Institucijų pastabos
	<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“.</p> <p>Šiuo metu nėra galimybės automatizuoti foninio aplinkos oro užterštumo duomenų gavimą, nes nėra dokumentu duomenų skaitmenizuotos bazės, reikiami duomenys renkami „rankiniu“ būdu iš AAA perimtu iš RAAD ir pačioje AAA nagrinėtų dokumentų, kurie būna pateikti įvairiausia forma (spausdintiniai, elektroniniai word, excel, pdf formatu), o tai reikalauja dideliu laiko sąnauda, ne tik juos surinkti bet ir įforminti išlaikant dokumento vientisumą.</p>
9.	Tiekėjo komentaras
	N/A

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

20 Pasiūlymas. Naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų nuoma ir pardavimas aukciono būdu

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Siūloma optimizuoti procesą teisės aktuose nustatant terminus, kurie šiuo metu nėra nustatyti.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Valstybinio žemės sklypo perleidimas aukcione pagal teisės aktus turėtų trukti 27 d. d., tačiau praktikoje užtrunka apie 72 d. d., nes vien tik pirkimo-pardavimo sutarties pasirašymas gali užtrukti iki 30 d. d.</p> <p>Taip pat naujų valstybinės kitos paskirties žemės sklypų nuoma aukciono būdu trunka vidutiniškai 66 d. d., nes vien tik nuomos sutarties pasirašymas vykdomas vidutiniškai 30 d. d. Darytina išvada, kad apytikriai pusę viso laiko trunkanti procedūra yra neproporcingai ilga. Priežastis – teisės aktuose nenustatyti maksimalūs terminai sutarties pasirašymui.</p> <p>Proceso suskaidymas į smulkius žingsnius su savarankiškais terminais sukuria prielaidas ilgesniam procesui.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Teisės aktai numato kaip atskirą procedūrą - pranešimo išsiuntimas aukciono laimėtojų apie sutarties pasirašymo vietą, dieną ir tikslų laiką, tačiau nenumato jokio termino. Praktiškai tai trunka apie 5 d. d.</p> <p>Sutarties pasirašymui terminas nenustatytas: praktikoje tai trunka apie 30 d. d.</p> <p>Perdavimo-priėmimo akto pasirašymas išskirtas kaip atskira procedūra (jai numatytos 3 d. d.), nors ši procedūra galėtų būti vykdoma kartu su sutarties pasirašymu.</p> <p>Nesant konkrečių įpareigojimų sudaryti sutartį per tam tikrą laiką, pernelyg suskaidant procesą į smulkius žingsnius, sutarties šalys turi galimybę vilkinti procesą nepagrįstai ilgai, taip eikvodamos tiek savo, tiek kitos šalies išteklius. Be to, tokia situacija kuria prielaidas, kad valstybės institucijos dirba neefektyviai ir sudaro papildomas biurokratinės kliūtis gamybinių projektų vystytojams.</p> <p>Manytina, kad procesas galėtų būti optimizuotas nustatant protingą bendrą terminą sutarčių sudarymo procesui: pvz. 5-8 d. d. vietoj dabar praktikoje pasitaikančių 38 d. d. (5+30+3):</p> <ul style="list-style-type: none"> • pranešimo išsiuntimas aukciono laimėtojų apie sutarties pasirašymo vietą, dieną ir tikslų laiką – 1 d. d. • sutarties bei perdavimo-priėmimo akto pasirašymas – 7 d. d. <p>Rezultate procesas sutrumpėtų 30 d. d.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
<p>1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2019-04-12 raštas „Dėl pateiktų pasiūlymų“. Nepritarta:</p> <p>Naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklių 12 p. nustatyta, kad Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas arba savivaldybės administracijos direktorius (kai išnuomojami žemės sklypai, perduoti savivaldybėms valdyti patikėjimo teise), gavęs iš valstybės įmonės Valstybės žemės fondo valstybinės žemės pirkimo–pardavimo ar nuomos sutarties projektą, ne vėliau kaip per 5 d. d. įteikia pirkėjui ar nuomininkui pranešimą (pasirašytinai arba registruotu laišku su įteikimu), kuriame nurodo valstybinės žemės pirkimo–pardavimo ar nuomos sutarties pasirašymo vietą ir laiką.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Pardavimo ir nuomos taisyklių 12 p. nurodyta, jog pranešimas aukciono laimėtoji apie sutarties pasirašymo vietą, dieną ir laiką išsiunčiamas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas, nėra tikslinga keisti šio termino, nes ir dabar Pardavimo ir nuomos taisyklėse nustatytas terminas leidžia pranešimą išsiųsti per 1 darbo dieną.</p> <p>Dėl teikiamo siūlymo optimizuoti naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų sutarties bei perdavimo–priėmimo akto pasirašymą ir nustatyti 7 darbo dienų terminą, norėtume pastebėti, kad Pardavimo ir nuomos taisyklėse nėra įtvirtinta, kad perduodamo valstybinės žemės sklypo perdavimas ir priėmimas įforminamas, t. y. žemės sklypo perdavimo faktas turi būti konstatuojamas rašytiniame dokumente – valstybinės žemės sklypo perdavimo ir priėmimo akte, kuris pasirašomas abiejų šalių per 3 darbo dienas.</p> <p>Paminėtina, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.398 str. 1 d. nustatyta, kad nekilnojamojo daikto perdavimas ir jo priėmimas turi būti įformintas pardavėjo ir pirkėjo pasirašytu perdavimo–priėmimo aktu arba kitokiu sutartyje nurodytu dokumentu. Taigi Civilinis kodeksas nedraudžia į sutartį įrašyti sąlygos, kad ši sutartis laikytina ir žemės sklypo perdavimo–priėmimo aktu.</p> <p>Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija 2015 m. gruodžio 16 d. raštu Nr. 2D5908(12152) „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pakeitimo“ nurodė, kad minėta sąlyga, įrašyta valstybinės žemės pirkimo – pardavimo sutartyje, neprieštarauja minėtuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose valstybinės žemės pardavimą, nustatytiems reikalavimams, t. y. žemės sklypas perduodamas rašytiniu dokumentu – valstybinės žemės pardavimo – pirkimo sutartimi ir pasirašomas abiejų šalių tą pačią dieną. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad valstybinės žemės pirkimo – pardavimo sutartis gali būti laikoma ir žemės sklypo perdavimo – priėmimo aktu, į ją įrašant sąlygą, kad, vadovaujantis Civilinio kodekso 6.398 straipsnio 1 dalimi, ši sutartis laikytina ir žemės sklypo priėmimo – perdavimo aktu.</p> <p>2. 2019-04-24 Žemės ūkio ministerijos raštas Nr. 3IN-373 (8.1E) dėl pasiūlymų žemės sklypų pertvarkymo srityje: Iš dalies pritariama:</p> <p>Optimizuoti procesą teisės aktuose nustatant terminus, kurie šiuo metu nėra nustatyti“ iš esmės pritariame, tačiau abejojame, ar Jūsų siūlomas 7 darbo dienų terminas yra pakankamas. Manome, kad šio konkretaus termino siūlymas nėra pagrįstas valstybės galimybe per jį įgyvendinti valstybinės žemės pirkimo ar nuomos sutarties pasirašymo procesą, todėl, prieš priimant sprendimą dėl jo nustatymo, reikėtų tai aptarti su valstybinės žemės pardavimo (nuomos) procese dalyvaujančiomis institucijomis.</p>	

9.	Tiekējo komentars
N/A	

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

22 Pasiūlymas. Teritorijų planavimas, terminai.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Teritorijų planavimo procesams TPDRIS siūlytina įdiegti procedūrinių terminų vykdymo kontrolės priemonės</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Nors procedūriniai terminai teisės aktuose yra nustatyti, tačiau praktikoje jų nesilaikoma. Galiojantys teisės aktai ir TPDRIS nepakankamai užtikrina nustatytų procedūrinių terminų laikymosi kontrolę.</p> <p>Teisės aktai atskirais atvejais nenustato procedūrinių terminų, atliekant teritorijų planavimo dokumentų rengimo veiksmus, todėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo ar keitimo procesas gali tęstis iki 2 metų. Analizuojant terminus taip pat nustatyta, kad patikslinus detaliojo plano projektą po institucijų pastabų, derinimo procedūra gali prasidėti iš naujo ir galioja pradiniai derinimo terminai.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Proceso reali trukmė dažnai nepriklauso nuo teisės aktuose nustatytų terminų. Detaliojo plano keitimo laikas labai skiriasi pagal tai, kokioje savivaldybėje yra vykdomos procedūros. Respondentų nuomone, kai kurios savivaldybės visiškai nesilaiko teisės aktuose nustatytų procedūrinių terminų. Šio teiginio Vertintojai neturėjo galimybių patikrinti, nes Teritorijų planavimo dokumentų registre veiksmų atlikimo praktinių terminų duomenys viename projekte nėra renkami. Tiekėjo ekspertų vertinimu Vilniaus m. savivaldybėje detaliojo plano koregavimo procesas vyksta 6 – 7 mėn. Pažymėtina, kad savivaldybių veiklos kontrolės institucijos taip pat nėra viešai paskelbę šių galimų pažeidimų tyrimo atvejų. Be to, kai kurios didžiosios savivaldybės taiko ir savo nustatytas papildomas procedūras, pvz., pasiūlymų detaliojo plano vizijai derinimas.</p> <p>Tiek plano organizatorius, tiek plano rengėjas planavimo eigoje kreipiasi į įvairias institucijas dėl informacijos, konsultacijų, dokumentų gavimo ir pan. Jeigu TPI arba su juo susiję poįstatyminiai teisės aktai nenustato specialaus termino, procedūrinius terminus nustato Lietuvos Respublikos teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų įstatymas bei detalizuoja Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875. Taisyklių 25 p. nustato, kad prašymai turi būti išnagrinėjami per 20 d. d. nuo prašymo gavimo institucijoje dienos.</p> <p>Procedūrinių terminų nenumatytas specialiuose teisės aktuose sudaro teisinės galimybes: nagrinėti prašymą 20 d. d., po to pratęsti terminą dar 20 d. d., vėliau pranešti, kad nepakanka informacijos atsakymui parengti ir stabdyti prašymo nagrinėjimą. Vadinasi, detaliojo plano rengimo ir keitimo procesas, kuris ir taip yra sudėtingas bei imlus laikui, gali išsitiesti 9 mėnesius ir tai nėra pats ilgiausias galimas terminas. Konsultuojantis su respondentais buvo nurodytas atvejis, kai detaliojo plano keitimas užtruko beveik 2 metus. Verslo asociacijos, dalyvavusios interviu, procesų vilkinimą ir biurokratizmą teritorijų planavime nurodo kaip svarbiausius rizikos faktorius vystant gamybinius projektus. Atitinkamai, būtina realizuoti TPDRIS pakeitimus, siekiant sudaryti techninius ribojimus atlikti veiksmus, jeigu įgaliotas subjektas juos vėluoja atlikti.</p> <p>Kita nemažiau aktuali problema, kuri kyla taikant teisės aktuose nustatytus procedūrinius terminus, yra ta, kad pataisytas planas teritorijų planavimo komisijoje ir VTPSI derinamas tą patį terminą, kaip ir pirmame</p>	

rate. Respondentų nuomone, šis terminas galėtų būti trumpesnis, nes komisija (ar VTPSI) jau yra susipažinusi su dokumentu ir turi vertinti padarytus pakeitimus. Atitinkamai, pateikus patikslintą projektą komisijai derinimo terminas galėtų būti dvigubai trumpesnis (t. y. ne 10 d. d., bet 5 d. d.).

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2012 m. sausio 11 d. įsakymas Nr. D1-21 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“ 21.4 p.: Kontrolės ir ataskaitų posistemis – įdiegti procedūrinių terminų vykdymo kontrolės priemonės.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

N/A

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

Aplinkos ministerijos 2019-04-16 raštas Nr. 914)-D8-1511 “Dėl pateiktų pasiūlymų“. **Nepritarta:**

Galiojančiu teisiniu reguliavimu pakankamai užtikrinta teritorijų planavimo procedūrų vykdymo kontrolė.

Pagal Įstatymo 9 str. ir kitas nuostatas teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą vykdo Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos (toliau – **Inspekcija**). Pažymėtina, kad teritorijų planavimo proceso procedūrų terminai ir tvarka nustatyti Įstatyme, jų kontrolės priemonės ir tvarka – Priežiūros įstatyme. Šio įstatymo 4, 5 ir 6 str. Inspekcijai viso teritorijų planavimo proceso metu, t. y. visuose jo (parengiamajame, rengimo ir baigiamajame) etapuose, nustatyta pareiga vykdyti atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams kontrolė, nustačius pažeidimus teikti privalomuosius nurodymus juos pašalinti. Pažymėtina, kad Įstatyme ir Lietuvos Respublikos administraciniu nusižengimu kodekse nustatyta atsakomybė už teritorijų planavimo dokumentų rengimo procedūrų pažeidimus.

Pasiūlymo pagrindime teigiama, kad „teisės aktai atskirais atvejais nenustato procedūrinių terminų, atliekant teritorijų planavimo dokumentų rengimo veiksmus, todėl teritorijų planavimo dokumentų rengimo ar keitimo procesas gali tęstis iki 2 metų. Analizuojant terminus taip pat nustatyta, kad patikslinus detaliojo plano projektą po institucijų pastabų, derinimo procedūra gali prasidėti iš naujo ir galioja pradiniai derinimo terminai.

9. Tiekėjo komentaras

N/A

Nesutinkame su teiginiais. Kompleksinio teritorijų planavimo procesas ir jo procedūrų terminai nustatyti Įstatymo 25 str., 26 str. ir 27 str. Pagal Įstatymo 28 str. 1 d. kompleksinio teritorijų planavimo dokumentai keičiami taikant šiame įstatyme numatytą teritorijų planavimo procesą ir tą pačią dokumento tvirtinimo procedūrą. Pažymėtina, kad kiekvienas teritorijų planavimo procesas vykdomas per TPDRIS. Įstatymo nuostatas įgyvendinanti minėta sistema sugeneruota taip, kad, pvz., per 10 darbo dienų neišdavus planavimo sąlygų, sistema užsidaro ir procesas gali būti tęsiamas be jų. Pagal toki pati principą TPDRIS vyksta derinimo ir tikrinimo procedūros, t. y. jei per Įstatyme nustatytus terminus planavimo organizatoriui nepateikiamos išvados dėl derinimo / nederinimo ar galimybės tvirtinti, teritorijų planavimo dokumentas laikomas suderintu ir gali būti vykdoma kita teritorijų planavimo proceso procedūra. Jei planavimo organizatorius savo apsisprendimu nori, pvz., gauti planavimo sąlygas, kurios per nustatytą terminą nebuvo išduotos, TPDRIS yra galimybė pateikti prašymą bet kokiame etape ir tęsti, o ne gražinti ar sustabdyti planavimo procedūrą.

Vadovaujantis Įstatymo 8 str. nuostatomis, visuomenės (viešasis) interesas planuojant teritorijas įgyvendinamas per reglamentuotą viešą teritorijų planavimo procesą. Pažymėtina, kad Įstatyme nustatyta pareiga planavimo organizatoriui supažindinti visuomenę su parengtais teritorijų planavimo dokumento sprendiniais. Atsižvelgiant į tai, kai pagal derinimo metu gautas pastabas būtina pakeisti teritorijų planavimo dokumento sprendinius, turi būti kartojama viešinimo procedūra, rengiama jos ataskaita ir visas pakeistas dokumentas teikiamas derinti iš naujo. Įstatymo 26 str. 2 d. numatyta asmeninė derinančių asmenų atsakomybė už priimtą sprendimų teisėtumą, todėl derinimo termino trumpinimas, darant prielaidas, kad visais atvejais planavimo organizatorius teritorijų planavimo dokumento sprendinius pakeitė kiek nurodė derinančios institucijos ir minėti pakeitimai neveikia kitu dokumento sprendiniu, būtų nepagrįstai rizikinga.

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

Nesutinkame su Aplinkos ministerijos nuomone. Jeigu problema yra ta, kad institucijos nesilaiko teisės aktuose nustatytų procedūrinių terminų ir šiuo metu šios problemos sprendimas (nors tik kai kuriais atvejais) yra nustatytas teisės aktuose, kad termino praleidimo atveju procedūra nėra stabdoma, tai Vertinimo metu nustatyta, kad šis sprendimo būdas nėra tinkamas, nes jis neišsprendžia problemos. Institucijos vis tiek nesilaiko procedūrinių terminų. Todėl tiekėjas siūlo Aplinkos ministerijai įvertinti esamą problemą ir nustatyti kitas (papildomas) priemones, kaip kontroliuoti procedūrinių terminų laikymąsi: pvz., galimas TPDRIS pranešimas VTPSI, kad būtų pradėta kontrolės procedūra prieš konkrečias institucijas/tarnautojus, kurie nesilaiko teisės aktų reikalavimų ar kt.

Kartu pažymėtina ir tai, kad Aplinkos ministerijos pozicija rašte yra iš esmės grindžiama nepasitikėjimu verslu ir savivaldybių institucijomis, nes daroma prielaidą, kad jos darba padarys nekokybiškai (ir todėl bet koks supaprastinimas yra nepagrįstai rizikingas), todėl būtina nustatyti ne tik ilgus pirminio teritorijų planavimo dokumento patikros terminus, bet ir tokius pat ilgus pakartotinio dokumento tikrinimo terminus. Tokia Aplinkos ministerijos pozicija negali būti laikoma gero viešojo administravimo praktikos skatinimu.

Teisės aktų tobulinimo pasiūlymai

23 Pasiūlymas. Teritorijų planavimas, dokumentų įregistravimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Įpareigoti iki konkrečios datos visus teritorijų planavimo organizatorius įregistruoti TPDR galiojančius teritorijų planavimo dokumentus. Nustatyti, kad registre neįregistruotas teritorijų planavimo dokumentas netenka galios.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimą Nr. 721 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų patvirtinimo“ registro paskirtis – registruoti patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus, centralizuotai tvarkyti teritorijų planavimo dokumentų duomenis ir teisės aktus, kuriais patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai, rinkti, kaupti, apdoroti, sisteminti, saugoti ir teikti fiziniams ir juridiniams asmenims registro duomenis, dokumentus ir teisės aktus, atlikti kitus registro duomenų tvarkymo veiksmus. Nuostatai numato, kad klaidingi, netikslūs, neišsamūs registro duomenys arba registro duomenų pakeitimai būtų nedelsiant ištaisyti, atnaujinti arba papildyti. Atsižvelgiant į tai, gamybinių projektų vystytojai turi pagrįstą ir teisėtą lūkestį, kad TPDR-e gali rasti išsamią ir patikimą informaciją apie teritorijų planavimo dokumentus, tačiau šiuo metu taip nėra: ne visi planavimo dokumentai yra įregistruoti.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Aplinkos ministerija šiuo metu įgyvendina projektą „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“ (toliau – EPTP projektas), finansuojamą iš 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės visuomenės skatinimas“ 02.3.1-CPVA-V-529 priemonės „Pažangių elektroninių paslaugų kūrimas“ lėšų. EPTP projekto tikslas – sudaryti prielaidas kokybiškam teritorijų planavimo procesui ir jo stebėsenai, užtikrinti sklandų ir patogų el. paslaugų teikimą. EPTP projekto metu numatoma sukurti centralizuotus prieigos Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninius vartus (toliau – elektroniniai vartai), t. y. sukurti teritorijų planavimo proceso ir jo stebėsenos interneto portalą, suteikiantį Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinės sistemos (toliau – TPDRIS), Teritorijų planavimo dokumentų registro (toliau – TPDR), Teritorijų planavimo stebėsenos informacinės sistemos (toliau – TPSIS), Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinės sistemos (toliau – TIIS) ir Infostatybos paslaugų gavėjams vieningą prieigą prie visų su teritorijų planavimu ir jo stebėjimu susijusių elektroninių paslaugų. EPTP projektu taip pat numatoma sukurti per elektroninius vartus teikiamų el. paslaugų „Planuoju teritoriją“ ir „Stebiu teritorijos planavimą“ grupes, kompleksiskai pertvarkant TPDR ir TPDRIS el. paslaugas ir sukuriant 11 naujų naudotojams pritaikytų el. paslaugų, modernizuoti TPDRIS, TPSIS bei modifikuoti TPDR funkcionalumus¹.</p> <p>Aplinkos ministerija taip pat parengė atitinkamus poįstatyminių teisės aktų pakeitimų projektus, kuriais siūloma modernizuoti TPDRIS ir TPSIS atnaujinant jų organizacinę, informacinę struktūras ir duomenų teikėjų sąrašus. Juose numatyta, kad TPDRIS ir TPSIS nuostatai, kurie dėstomi nauja redakcija, išgalios įgyvendinus EPTP projektą, t. y. nuo 2020 m. lapkričio 1 d.</p> <p>Vadinasi, pakeitus TPDR nuostatus ir Aplinkos ministerijai įvykdžius projektą, kurio tikslas sukurti vieningą prieigą prie visų su teritorijų planavimu ir jo stebėjimu susijusių elektroninių paslaugų (projekto išlaidų suma</p>	

¹ http://www.esinvesticijos.lt/paraiskos_ir_projektai/pazangiu-elektroniniu-paslaugu-susijusiu-su-teritoriju-planavimu-pletra-eptp

beveik 2,4 mln. eurų) būtina užtikrinti, kad TPDR-e būtų galima rasti išsamią ir patikimą informaciją apie visus teritorijų planavimo dokumentus.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Teritorijų planavimo įstatymas.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

N/A

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

Aplinkos ministerijos 2019-04-16 raštas Nr. 914)-D8-1511 “Dėl pateiktų pasiūlymų“. **Nepritarta:**

Pagal Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 19 str. 3 d. nuostatas „teisės akto įregistravimas ir paskelbimas Teisės aktu registre laikomas oficialiu teisės akto paskelbimu. Šio įstatymo 20 straipsnio 12 dalyje numatytų teisės aktų ir jais patvirtintų teritorijų planavimo dokumentų įregistravimas ir paskelbimas Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre laikomas oficialiu jų paskelbimu.“ Šio įstatymo 20 str. 12 d. nurodyta, kad „teisės aktu ir jais patvirtintu teritorijų planavimo dokumentų skelbimo ir įsigaliojimo tvarka nustatyta Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme.“ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 27 str. 6 d., „teisės aktas ir juo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas įsigalioja kitą dieną po jo įregistravimo ir paskelbimo Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre (toliau – TPDR), jeigu sprendime dėl kompleksinio teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo nenustatyta vėlesnė jo įsigaliojimo data. Atsižvelgiant į minėtas įstatymines nuostatas, neįregistruoti TPDR teritorijų planavimo dokumentai laikytini neįsigaliojusiais.

9. Tiekėjo komentaras

VTPSI Vertinimo metu paminėjo problemą, kad esama detaliųjų planų, kurie buvo patvirtinti iki minėtos Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos, kad “teisės aktas ir juo patvirtintas teritorijų planavimo dokumentas įsigalioja kitą dieną po jo įregistravimo ir paskelbimo Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registre“. Atsižvelgiant į tai, kad minėta įstatymo norma netaikoma atgal, tai prieš minėtos normos įsigaliojimą patvirtinti detalieji planai toliau galioja ir turi būti taikomi, nors detalusis planas nėra įregistruotas TPDR. Atitinkamai, būtina numatyti šio teisės akto įgyvendinimo normą, kad anksčiau patvirtinti detalieji planai turi būti įregistruoti per nustatytą terminą, o per nustatytą terminą neįregistruoti detalieji planai netenka galios.

Tokiu būdu būtų išspręsta galiojančių, net neįregistruotų, detaliųjų planų problema.

TOBULINIMO KRYPTYS

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

1.	Krypties detalizavimas
<p>1 Kryptis. Informacijos apie sklypus, kuriuose galimas gamybinių projektų vystymas, konsolidavimas ir valdymas</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Ataskaitoje yra analizuojamas valstybinių žemės sklypų įsigijimo nuosavybės ir nuomos reguliavimas. Privačių žemės sklypų įsigijimo galimybės ir galimos problemos Ataskaitoje nėra nagrinėjamos. Tačiau atliekant atvejo analizę ir vykdant kitų gamybinių projektų vystymo proceso etapų analizę išryškėjo su sklypų įsigijimu susijusios problemos.</p> <p>Vystytojai sklypus gamybiniam projektams gali:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pirkti arba nuomoti valstybinius žemės sklypus (naudojamus arba naujus) - subnuomoti žemės sklypą ir infrastruktūrą iš Laisvos ekonominės zonos valdymo bendrovės arba pramonės parko operatoriaus - pirkti arba nuomoti žemės sklypą iš privačių sklypų savininkų. <p>Šiuo metu gamybinių projektų vystytojai galimų sklypų ieško naudodami įvairius informacijos šaltinius. Sklypų pasiūla, nevertinant informacijos apie juos pakankamumo, kuri apima LEZ, industrinių parkų ir kitos bei žemės ūkio paskirties žemės sklypus, galimai¹ yra pakankama. Tuo tarpu informacija apie sklypų su išvystyta infrastruktūra, tinkamose vietose ir kuriems netaikomi reikšmingi apribojimai, prieinamumą yra labai ribota.</p> <p>Informacija apie sklypus pasižymi dideliu fragmentiškumu, nes informaciją apie sklypų pasiūlą tenka rengti iš atskirų savivaldos institucijų (tuo atveju, jei geografinė padėtis nėra svarbi), valstybės įmonės Registrų centras tvarkomų registrų ir kitų valstybės institucijų valdomų informacinių sistemų.</p> <p>Tad pirminė problema, kurią siūloma spręsti, yra informacijos apie gamybinės paskirties sklypų pasiūlą prieinamumo didinimas.</p> <p>Tačiau vien informacijos apie prieinamus sklypus konsolidavimas nėra pakankamas. Vertinant sklypo tinkamumą bei siūlomas alternatyvas, vienas pagrindinių kriterijų yra sklypo tinkamumo planuojamai ūkinei veiklai vertinimas. Bendras sklypo paruošimo tinkamumo vertinimas apima ne vien sklypo įsigijimo kainą (kuri lengvai palyginama ir santykinai lengvai gaunama), bet ir galimus papildomus kaštus, susijusius su specialiuju reikalavimų vykdymu bei prisijungimu prie infrastruktūros. Tuo pačiu vertinamos ir su šiais papildomais reikalavimais susijusios rizikos. Tik esant pilnai informacijai (specialieji reikalavimai bei prisijungimo prie infrastruktūros sąlygos) galimas pilnas sklypo įsigijimo kaštų bei tinkamumo vertinimas, tuo pačiu ir galimybė palyginti galimas alternatyvas.</p> <p>Šiuo metu gamybinių projektų vystytojai sklypo pasirinkimo etape renka informaciją apie sklypus iš įvairių institucijų kiekvienu atveju atskirai. Tai reiškia kad procesas tampa ilgas, alternatyvų palyginimas sudėtingas. Pažymėtina, kad aktuali informacija yra prieinama atitinkamas funkcijas vykdančiose institucijose, tačiau ji nėra pateikiama vienoje vietoje (šiuo atveju nėra nagrinėjamos su sąlygų pasikeitimus susijusios problemos), taip pat institucijų turima informacija ne visada yra apie sklypą, gali būti apie tam tikro dydžio teritoriją (pvz., oro taršos rodikliai).</p> <p>Atvejo analizė bei gamybinių projektų vystymo proceso analizė parodė, kad tinkamo sklypo planuojamai apdirbamosios gamybos veiklai paieškos procesas gali trukti labai ilgai (pvz.: daugiau nei 2 metus), proceso etapo vykdymo metu reikalinga kontaktuoti su daugiau nei 10 įvairių institucijų.</p> <p>Vertinant užsienio šalių gerą praktiką taip pat matomas didelis dėmesys šiam gamybos projektų vystymo etapui (pvz. Danija, Nyderlandai, Jungtinė Karalystė). Sklypų paieškos sistemos ir susijusios aktualios</p>	

¹ Sklypų pasiūlos klausimas detaliam nebuvo analizuojamas šio tyrimo apimtyje, todėl konkretesne informacija autoriai nedisponuoja.

informacijos talpinimas suprantamas kaip svarbus kriterijus gamybinių projektų vystymo vietos pasirinkimui ir tinkama teritorijų planavimui. Juolab, kad visa reikiama informacija yra renkama, tik skirtingai sisteminama ir tvarkoma, todėl kyla daugiau techninis uždavinys ją sujungti ir pateikti vartotojams, remiantis vienodais informacijos pateikimo (paieškos) kriterijais ir/arba apjungiant informaciją į bendrą konsoliduotą sistemą (aktualu dar tai, kad Lietuvoje nėra pabaigta žemės reforma, todėl esama situacija suponuoja mažesnę valstybinių žemės sklypų pasiūlą gamybiniais projektams lyginant su daugeliu kitų ES šalių).

Išplėstinė informacija suprantama kaip vienoje sistemoje prieinama informacija apie:

- Parduodamus ar nuomojamus kitos paskirties valstybinius ir privačius žemės sklypus;
- Bendruosius reikalavimus, susijusius su teritorijų planavimo dokumentais ir žemės sklypų pertvarkymo projektais;
- Specialiuosius reikalavimus, susijusius su specifiniais reikalavimais, galimai taikytiniais tai teritorijai;
- Informacija apie infrastruktūros prieinamumą, susijusi su skirtingų infrastruktūros teikėjų galimybėmis ir reikalavimais tam tikroje teritorijoje;
- Poveikio aplinkai ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimui aktualūs duomenys, kurie galimai riboja gamybinę veiklą tam tikrame sklype, taip pat ir teisės aktuose nustatyti ribojimai/reikalavimai bei specialiosios žemės naudojimo sąlygos;
- Kita aktuali informacija, tokia, kaip geologiniai duomenys, topografiniai duomenys ir pan.

Šis pasiūlymas siekia spręsti abi identifikuotas problemas (informacijos apie sklypų pasiūlą ir informacinio aprūpinimo, leidžiančio įvertinti sklypo tinkamumą) kartu.

3. Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai

(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)

Pasiūlymas yra organizacinio / technologinio pobūdžio ir nėra sietinas su konkrečiu įpareigojimu nagrinėtu Ataskaitoje. Šiuo metu sklypų prieinamumas nėra reglamentuojamas, todėl Pasiūlymo turinys tik iš dalies atspindėtas Ataskaitoje.

4. Pasiūlymų pagrindimas

(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)

Pasiūlymas 1: Informacijos apie galimus sklypus, skirtus gamybinių projektų vystymui konsolidavimas pateikiant pilną informaciją vienoje sistemoje – „vartuose“.

Šiuo atveju siūloma, kad vienoje sistemoje būtų sudaroma galimybė matyti visus geografiškai apibrėžtoje teritorijoje siūlomus sklypus, kuriuose numatoma galimybė vystyti gamybinius projektus, su pilna informacija apie juos. Visa aktuali informacija, išdėstyta 2 dalyje, konkrečių reikalavimų arba sąlygų forma būtų prieinama apie kiekvieną sklypą.

Pagrindimas: pasiūlymų pagrindimas pateikiamas vertinant jų galimą poveikį bei įgyvendinimo sudėtingumą, kai:

- Poveikis suprantamas kaip pokyčio reikšmingumas gamybinių projektų vystymo efektyvumo didinimui bei iniciatoriaus veiklą supaprastinimui
- Įgyvendinimo sudėtingumas suprantamas kaip pokyčio kompleksiskumas, galima išgyvendinimo greitis, esama kompetencija bei galimi kaštai.

Poveikis: Sistema leistų lengvai identifikuoti galimas gamybinio projekto vystymo alternatyvas ir jas lengvai palyginti. Sistemos poveikis sklypo paieškos etapui būtų esminis. Ypatingai vertinant laiko skalėje. Vienu metu būtų galima lyginti kelis sklypus ir atlikti tai be papildomų kontaktų.

Įgyvendinimo sudėtingumas: kaip jau buvo minėta, šis pasiūlymas nėra orientuotas į naujų duomenų bazių ar registrų kūrimą. Didžioji dalis aktualios informacijos yra prieinama įvairiose atsakingose institucijose ir šiuo metu. Siūlymas grindžiamas galimybe konsoliduoti šią informaciją naudojantis turimais resursais ir pateikti vartotojams patogiu formatu. Pagrindiniai įgyvendinimo sudėtingumo aspektai yra:

- Didelis dalyvaujančių institucijų skaičius, naudojančių skirtingas informacines sistemas bei duomenų pateikimo formatus, kas galimai lemia sudėtingą duomenų integraciją.
- Besikeičiantys duomenų komponentai, kai pasikeitus tam tikriems sąlygų ar kitos aktualios informacijos komponentams reikalingas atnaujinimas ir integruotoje sistemoje.
- skirtingi informacinių sistemų objektai, apie kuriuos renkami duomenys.
- ne visi duomenys yra atvirose informacinėse sistemose (pvz., poveikio aplinkai ir poveikio visuomenės sveikatai duomenys).

Alternatyvus pasiūlymas 2: Informacijos apie galimus sklypus, skirtus gamybinių projektų vystymui konsolidavimas pateikiant pilną aktualios informacijos struktūrą su nuorodomis į galiojančius dokumentus arba kontaktinius asmenis.

Šiuo atveju siūloma, kad vienoje sistemoje būtų sudaroma galimybė matyti visus geografiškai apibrėžtoje teritorijoje siūlomus sklypus, kuriuose numatoma galimybė vystyti gamybinius projektus, su konkrečia tam sklypui aktualia informacijos struktūra bei nuorodomis į originalius šaltinius.

Poveikis: analogiškas Pasiūlymas 1 pateiktam poveikio vertinimui.

Įgyvendinimo sudėtingumas: pagrindinis skirtumas nuo Pasiūlymas 1 yra tai, kad būtų pateikiamos nuorodos į aktualius šaltinius. Tokiu atveju supaprastinamas informacinės sistemos palaikymas, nes informacija gali būti atnaujinama tik originaliame šaltinyje. Esant atvejams, kai informacija apie konkretų sklypą negali būti pateikiama, nurodomas tik kontaktinis asmuo.

Alternatyvus Pasiūlymas 3: Informacijos apie galimus sklypus, skirtus gamybinių projektų vystymui konsolidavimas vienoje informacinėje sistemoje.

Šiuo atveju būtų konsoliduojama tik informacija apie gamybinių projektų vystymui tinkamų sklypų pasiūlą. Išplėstinė informacija nebūtų pateikiama ir vystytojas ją rinktų iš visų atsakingų institucijų taip pat kaip tai vyksta šiuo metu.

Poveikis: Kadangi informacija būtų tik apie sklypus, poveikis būtų nereikšmingas, nes sklypų ir šiuo metu tai atlikti nėra labai sudėtinga. Būtų sumažintas šaltinių skaičius, tačiau tai sietina tik su labai nežymiu galimu proceso pagreitinimu.

Įgyvendinimo sudėtingumas: Galimas nesudėtingas įgyvendinimas remiantis šiuo metu esamomis informacinėmis sistemomis (pvz.: RC informacinėse sistemose).

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Įgyvendinant Pasiūlymą 1 ir Pasiūlymą 2, galėtų būti steigama/keičiama valstybės informacinė sistema (ar sukuriami „vartai“ į reikiamas valstybės, savivaldybių, inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų IS), gali reikti peržiūrėti esamų valstybės registrų ir valstybės informacinių sistemų nuostatus, sudaryti duomenų teikimo sutartis, siekiant užtikrinti galimybę elektroniniu būdu sugeneruoti ir perduoti tam tikrus atnaujintus duomenis apie objektą - žemės sklypą.

Įgyvendinant Pasiūlymą 3: valstybinių žemės sklypų pasiūla (nuoma ar pardavimas) šiuo metu prieinama 2 IS (Turto banko ir Valstybės žemės fondo), taip pat savivaldybių IS, LEZ valdymo bendrovių internetiniuose puslapiuose, o privačių sklypų – privačiuose portaluose. Parduodamų/nuomojamų valstybinių žemės sklypų informacijos konsolidavimas gali pareikalauti esamų IS pakeitimų, siekiant perduoti informaciją į vieną platformą (IS nuostatai, duomenų teikimo sutartis ir kt.).

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Pasiūlymas nėra nagrinėjamas reguliavimo naštos atžvilgiu, nes esamas reguliavimas neapima šio etapo.

7. Apibendrinimas: tinkamiausia Pasiūlymo alternatyva

Vertinant pateiktą alternatyvų vertinimą pagal numatomą poveikį bei įgyvendinimo sudėtingumą, siūlomas Pasiūlymas 2 kaip geriausia alternatyva. Šis pasiūlymas, vertinant visų alternatyvų kontekste, sukuria tokį patį galimą poveikį kaip ir Pasiūlymas 1, tačiau yra lengviau įgyvendinimas bei paprastesnis sprendimo palaikymas. Tuo tarpu Pasiūlymas 3 sprendžia tik vieną ir suformuluotų problemų ir po poveikis vertinamas kaip mažai reikšmingas.

Tuo pačiu pažymėtina, kad įgyvendinant pasiūlymą reikalinga atsižvelgti į:

- institucijų kompetencijas, t.y. nustatant, kokia institucija būtų atsakinga už pasiūlymo įgyvendinimą ir jo palaikymą;
- Esamas iniciatyvas, t.y. koks yra pasiūlymo įgyvendinimo galimas santykis su kitomis, šiuo metu vystomomis, iniciatyvomis, susijusiomis su informacinėmis sistemomis pvz.: Aplinkos ministerijos, Susisiekimo ministerijos ir savivaldybių vystomais projektais).

8.	Institucijų pastabos
	N/A
9.	Tiekėjo komentaras
	N/A

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
2 Kryptis. Vieno leidimo išdavimas ir atsakomybės paskirstymas	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Remiantis Ataskaitoje pateikiama analize, gamybinių projektų vystymo procesas pasižymi itin dideliu kompleksiskumu. Kompleksiškumas šiuo atveju grindžiamas keliais aspektais.</p> <p>Visų pirma visas procesas apibrėžiamas didelės apimties ir sudėtingu teisiniu reglamentavimu. Ataskaitoje pateikiama proceso analizė apėmė 58 teisės aktus, kurie buvo įtraukti į Teisės aktų sąrašą. Projekto metu buvo paskaičiuota, kad vien statybos organizavimo srityje galioja virš 300 aktualių poįstatyminių teisės aktų (Vyriausybės nutarimų, ministrų įsakymų), iš jų 64 statybos reglamentai, apie 12 skirtingų higienos normų. Tokia reguliavimo gausa nėra priimtina ne tik verslui, net ir pačiomis valstybės institucijoms, kurios interviu metu pripažino, kad vykdant teritorijų planavimo ir statybų priežiūrą sunku prisitaikyti prie gausybės teisės aktų ir jų pakeitimų, kai vieno teisės akto pakeitimai priimami kelis kartus per metus.</p> <p>Kitas, proceso požymis yra didelis skaičius jame dalyvaujančių institucijų. Priklausomai nuo projekto specifikos bei technologinių sprendinių, gamybinio projekto įgyvendinimo metu vystytojai įpareigoti kontaktuoti su daugiau nei 20 įvairių institucijų.</p> <p>Nepriklausomai nuo to, kaip efektyviai dirba atskiros institucijos ar kaip jos organizuoja klientų aptarnavimo procesą, pats institucijų skaičius yra pakankamai didelis. Natūralu, kad komunikacijos eigoje (teikiant prašymus, pažymas ir kitą informaciją) dalis jos dubliuojasi, dalis yra perteikiama iš vienos institucijos į kitą, vystytojas priverstas naudotis įvairiomis, tarpusavyje neintegruotomis, informacinėmis sistemomis. Šiuo metu visą bendravimo su institucijomis procesą organizuoja ir vykdo vystytojai savarankiškai (tam tikruose etapuose tai atlieka trečios šalys).</p> <p>Trečiasis požymis sietinas su bendra proceso organizavimo principais (paradigma). Šiuo metu Lietuvoje (kaip ir daugelyje ES šalių) valdomas remiantis daugiausia išankstiniais veiklos ribojimais, daugiausia aplinkos bei žmonių sveikatos apsaugos srityse.</p> <p>Su tuo sietina ir institucijų dalyvavimo procese funkcijų problema. Šiuo metu įvairios institucijos atlieka funkcijas: vertina projektus, išduoda leidimus, vykdo kontrolę bei patvirtina tam tikrų procesų baigimą. Dalį įgyvendinimo ir kontrolės funkcijų atlieka tos pačios arba tame pačiame pavaldume esančios institucijos. Tokia proceso organizavimo sistema komplikuoja atsakomybės taikymą, stabdo būtinų pokyčių planavimą, pavyzdžiui žemės sklypų pertvarkymo projektų derinimą ir tikrinimą atlieka Nacionalinės žemės tarnybos skirtingi struktūriniai padaliniai.</p> <p>Remiantis tarptautine praktika, kompleksinį sprendimą, kuris būtų orientuotas į visų įvardintų problemų sprendimą, siekia įgyvendinti Nyderlandai. Sprendimas grindžiamas esminiu paradigmos pasikeitimu: nuo aplinkos apsaugos siekiant išankstinių veiklos ribojimų (leisti/drausti) pereinant prie politikos ciklo, kuriame vykdoma aplinkos kokybės tęstinė stebėseną, sudarant galimybes (išduodant leidimus) tik nukrypstančių nuo teisės aktais ir planavimo dokumentais nustatytų aplinkos apsaugos standartų veiklų vystymui.</p> <p>Siekiant įgyvendinti šią paradigmą, Nyderlanduose į vieną teisės aktą buvo sujungti visi aplinkosaugos reikalavimai (26 teisės aktai sujungti į vieną įstatymą), kad institucijoms ir piliečiams būtų aiškūs ir suderinti visi teritorijoje galiojantys aplinkos apsaugos standartai (apimant teritorijų planavimo, statybų, poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai reikalavimus bei taršos reguliavimą). Vėliau buvo pakeista bendra leidimų išdavimo tvarka, kai leidimas reikalingas esant veiklos nukrypimui arba jos neatitikimui patvirtintam teritorijų planavimo dokumentui. Visais kitais atvejais nėra tikslinga nustatyti būsimos teisėtos veiklos ribojimų, kai būsima veikla atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus ir minimalius statybos reikalavimus.</p> <p>Tokiu būdu iš esmės keičiamas valstybinių institucijų vaidmuo procese bei vystytojo veiklos apimtys. Institucijų kompetencija koncentruojasi regioninio planavimo ir aplinkos kokybės tęstinėje stebėsenoje, t.y.</p>	

pateikiami aiškūs, visas aktualias sritis apibrėžiantys, reikalavimai ir stebima ar šių reikalavimų yra laikomasi. Tuo tarpu vystytojas kontaktuoja su viena institucija ir pats suformuluoja prašymus leidimui, jei planuojama veikla nukrypsta nuo suformuotų reikalavimų.

Šis pasiūlymas remiasi būtent Nyderlandų geros praktikos pagrindu.

3. Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai
(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)

N/A

4. Pasiūlymų pagrindimas
(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)

Pasiūlymas yra orientuotas į esminę gamybinių projektų (aktualus taikymas ir kitiems vystymo projektams) vystymo proceso esminį pakeitimą. Tokiam pokyčiui reikalingas politinis sutarimas dėl bendros krypties. Esant sutarimui dėl bendros koncepcijos turėtų būti numatyto įgyvendinimo priemonės.

Nyderlandų reformą planuojama įgyvendinti per 10 metų. Naujas proceso organizavimas Olandijoje pradėjo funkcionuoti nuo 2019 metų sausio 1 d., todėl naujos praktikos įgyvendinimo vertinimas ir poveikis šiuo metu dar negali būti objektyviai vertinami. Tuo tarpu vien pokyčių diegimo trukmė parodo šios krypties įgyvendinimo sudėtingumą, nes siekiant aplinkos apsaugos reikalavimų aiškumo ir suderinamumo būtina tikslinti visus teritorijų planavimo dokumentus.

Dėl pateiktų priežasčių pateikiami pasiūlymai apima tik galimus pirminius etapus, leidžiančius sudaryti prielaidas tokio masto pokyčių įgyvendinimui.

Pasiūlymas 1: detaliai išanalizuoti Nyderlandų praktiką bei įvertinti pokyčio poveikį. Nors minima praktika laikoma geros praktikos pavyzdžiu supaprastinant įvairių objektų vystymo procesą, tačiau reikalinga papildomai įvertinti ar tokia praktika gali būti tinkama Lietuvoje. Nebaigtas žemės gražinimo procesas, galimai skirtinga žemėtvarkos planavimo sistema bei principai ir kiti aspektai gali apriboti galimybes tiesiogiai perkelti Nyderlandų patirtį. Tad reikalinga įvertinti ar esamos išieitinės sąlygos, lyginant jas su įgyvendintos reformos pradinio taško sąlygomis, leidžia tokią reformą pradėti. Reikalinga ir detalesnė reformos vykdymo analizė. 2019 metų eigoje atsiras projektai, kurie buvo įgyvendinti remiantis nauja procedūra, kas leis įvertinti reformos poveikį, identifikuoti galimas problemines sritis bei korekcijų reikalaujančius proceso organizavimo aspektus. Tad jei būtų nuspręsta, kad tokia reforma Lietuvoje yra aktuali, siūloma 2019 metų IV ketvirtį atlikti minėtos reformos papildomą analizę ir jos taikymo Lietuvoje galimybių vertinimą.

Pasiūlymas 2: suformuoti ir suderinti bendrą proceso organizavimo viziją. Sietinas su funkcijų perskirstymu. Paradigmos keitimas apima ne vien gamybinių projektų vystymo procesą, pokyčiai apima visą, bet kokios paskirties objektų, vystymo proceso pakeitimus. Tai kompleksinis, daugelį institucijų įtraukiantis procesas. Atitinkamai, vykdant tokios apimties pokyčius, reikalingas bendras pagrindinių institucijų (analizuojamu atveju tai Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Aplinkos ministerija, Savivaldybės, Sveikatos apsaugos ministerija) susitarimas dėl vizijos, kuri gali būti apibrėžiama kaip siekiamų principų rinkinys arba aukšto lygio proceso apibrėžimas, kuriame atspindimi pagrindiniai siekiami principai. Nyderlandų praktikos pagrindinis principas buvo perėjimas nuo ribojimų prie stebėsenos. Tai buvo siejama su tūrinio planavimo principų įtvirtinimu, institucijų vaidmens procese kaita, planavimo gebėjimų stipinimu, atsakomybės pasidalinimu ir pan.

Pasiūlymas 3: atlikti bendrą procesą reglamentuojančių teisės aktų inventorizavimą ir jų keitimą siekiant supaprastinimo. Tai vienas pirmųjų etapų, kurį atliko Nyderlandai įgyvendinant aktualią reformą. Aplinkos ir planavimo įstatymas (angl. Environment and planning act) fragmentuotą teisinį reguliavimą pavertė vieninga visaapimančia sistema, apjungiant 26 skirtingus įstatymus į 1, 120 nutarimų į 4 bei supaprastindamas ir integruodamas 100 įvairių taisyklių.

Lietuvoje galiojantis teisinis nagrinėjamo proceso reglamentavimas taip pat pasižymi didele apimtimi, sudėtingumu ir fragmentavimu.	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
Įgyvendinant šį pasiūlymą tektų peržiūrėti visus teritorijų planavimo, statybų ir aplinkos apsaugos reikalavimus nustatančius teisės aktus.	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
N/A	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

1. Krypties detalizavimas

3 Kryptis. Reglamentavimo taikymo stabilumo užtikrinimas

2. Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai

Pradiniuose (sklypo įsigijimo arba nuomos metu arba po jo) gamybinių projektų vystymo etapuose vystytojams suformuojama įvairių reikalavimų, bei sąlygų visuma.

Šią visumą sudaro:

- Bendrieji reikalavimai, susiję su teritorijų planavimo dokumentais ir žemės sklypų pertvarkymo projektais;
- Specifiniai reikalavimai, galimai taikytini tai teritorijai;
- Informacija apie infrastruktūros prieinamumą, susijusi su skirtingų infrastruktūros teikėjų galimybėmis ir reikalavimais tam tikroje teritorijos.

Vystytojui įsigyjant žemės sklypą yra aktualūs galiojančių teisės aktų nustatyti reikalavimai/ ribojimai, specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taip pat esama (įregistruota) pagrindinė žemės sklypo paskirtis, leidžianti investuoti į gamybinių projektą, sukuria atitinkamus teisėtus lūkesčius, kad teisinis reguliavimas liks stabilus visą gamybinio projekto vystymo laikotarpį nuo žemės sklypo įsigijimo iki statybos užbaigimo. Įsigyjančiam žemės sklypą vystytojui taip pat yra svarbūs poveikio aplinkai ir poveikio visuomenės sveikatai duomenys, kurie gali riboti gamybinę veiklą.

Galiojančio teisinio reguliavimo nustatytų reikalavimų ir planuojamo žemės sklypo padėties vertinimo visumos kontekste vystytojas atlieka alternatyvų palyginimą, skaičiavimus ir atlieka pasirinkimą. Atlikti skaičiavimai naudojami investicijų planavimui, verslo plano rengimui ir pan. Verslo lūkestis, kad šie investicijų apimčių bei numatomos trukmės rodikliai būtų stabilūs (toleruojamos tam tikros paklaidos).

Galiojantis teisinis reglamentavimas neužtikrina stabilaus gamybinio projekto vystymo proceso nuo žemės sklypo įsigijimo iki statybos užbaigimo. Atitinkama išimtis numatyta tik pagal Statybos įstatymą dėl specialiųjų reikalavimų nustatymo (24 str.24 d.), kurie negali būti keičiami.

Pagal šią įstatymo normą naujo ypatingojo ir neypatingojo statinio projektai turi atitikti įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo tą dieną, kai buvo išduoti specialieji reikalavimai. Praėjus 5 metams po specialiųjų reikalavimų išdavimo ir tais atvejais, kai jie nebuvo išduoti, naujo ypatingojo ir neypatingojo statinio projektai turi atitikti Lietuvos Respublikos įstatymų, kitų teisės aktų, normatyvinių statybos techninių dokumentų reikalavimus, kurie galiojo prašymo gauti statybą leidžiantį dokumentą, kuris buvo priimtas, pateikimo dieną. Pagal šią įstatymo normą gavus specialiuosius reikalavimus, nors jie nėra privalomi, vystytojui atsiranda galimybė tik kai kuriuose srityse užsitikrinti galiojančių teisės aktų taikymą ir tik projekto rengimo laikotarpiu. Net ir tuo atveju, jei statytojas gauna specialiuosius reikalavimus (jų nustatymas galimas tik architektūros, paveldosaugos ir saugomų teritorijų tvarkymo ir apsaugos srityse) ir nuo jų gavimo dienos yra fiksuojamas statybą reglamentuojančių teisės aktų taikymas projekto rengimui per nurodytą laikotarpį, tai statytojui neužtikrina teisinio stabilumo, neapsaugo, kad pradėjus statybą pagal suderintą projektą kokia nors valstybės institucija nepareikalaus keisti projektą pagal pasikeitusį teisinį reguliavimą, ar atitinkamais teisėkūros aktais nesukurs situacijos dėl kurios statyba tampa negalima. Galimos įvairios situacijos (bendrųjų ar specialiųjų planų sprendinių keitimas, lemiantis vystytojo žemės sklypo paskirties ir naudojimo būdo pakeitimą dėl kurio gamybos paskirties objektų statyba tampa negalima; teritorijų planavimą ar žemės tvarkymo reglamentuojančių teisės aktų pakeitimai; priešgaisriniai reikalavimai, kurie Statybos įstatymu nepriskirti specialiesiems reikalavimams). Dėl minėtų priežasčių vystytojui atsiranda neužtikrintumas ir sumažėja galimybės laiku ir numatytų investicijų apimtyje įgyvendinti projektus. Ši problema būdinga ne tik gamybinių projektų srityje, bet ir kitos paskirties objektų statybai, tačiau šiuo atveju nagrinėjama tik gamybinės paskirties objektų vystymo kontekste.

Detalizuojant problemą galima išskirti tris sritis, kurios aktualios analizuojant reglamentavimo stabilumą:

1. Besikeičiantys bendrieji reikalavimai susiję su teritorijų planavimu. Šiuo atveju svarbu, kad vystytojo teisės aktų nustatyta tvarka įsigyto (pirkto, išsinuomoto) gamybiniam projektui vystyti žemės sklypo statusas (paskirtis, naudojimo būdas), kurie nustatyti pagal atitinkamų teritorijų planavimo dokumentų

sprendinius ir įregistruoti Nekilnojamojo turto kadastre bei registre, nebūtų keičiami bendruosiuose ir specialiuosiuose planuose. Toks atvejis buvo identifikuotas vykdant atvejo analizę – pasikeitimai bendrajame plane lėmė papildomas laiko ir finansines išlaidas (kitos paskirties žemės sklypo, kurio naudojimo būdas buvo nustatytas – pramonės ir sandėliavimo objektų teritorijos, bendrojo plano sprendiniais buvo pakeistas į rekreacinės paskirties žemės sklypą).

2. Statybų techninis reglamentavimas. Pokyčiai statybų techniniame reglamentavime yra reikalingi ir daugeliu atvejų jie suprantami kaip teigiami. Pagrindinis klausimas yra šio reglamentavimo taikymas. Keičiant STR nuostatas, kuriomis formuojami nauji reikalavimai, reikalaujantys reikšmingų pertvarkymų projekte ir statybose (pvz.: reikalavimas atitikti A+ klasę statant naujus objektus, tame tarpe gamybinės arba sandėliavimo paskirties), juose turi būti nustatyta, kad šie reikalavimai netaikomi statiniams, kurių projektavimas pradėtas iki naujų reikalavimų nustatymo, taip pat statomiems pagal statybą leidžiančius dokumentus statiniams.
3. Prisijungimo prie infrastruktūros sąlygos. Pokyčiai šioje srityje yra bene patys aktualiausi. Atvejo analizė atskleidė, kad pasikeitusios sąlygos lėmė papildomas 60 000 eurų investicijas. Pažymėtina, kad prisijungimas prie infrastruktūros sietinas ne tik tiesiogiai su infrastruktūros tiekėjais, tačiau ir su kaimyninių sklypų savininkais, kai atsiranda poreikis naujiems servitutams arba bendram pasijungimui. Tuo pačiu suprantama, kad sąlygų dėl infrastruktūros derinimas yra santykiečiai tarp ūkio subjektų ir juos sudėtinga reglamentuoti teisės aktais.

Pagrindinė problema, kurią siekiama spręsti teikiamu pasiūlymu, yra reglamentavimo stabilizavimas taip užtikrinant išėities sąlygų (galiojančių reikalavimų) tęstinumą gamybinių projektų įgyvendinimo eigoje. Toks reglamentavimas leistų vystytojams tiksliau planuoti investicijas ir greičiau, su mažiau trukdžių, realizuoti projektus.

3. Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai
(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)

Pasiūlymas nėra sietinas su konkrečiais įpareigojimais. Jis sietinas su bendrųjų sąlygų projektų vystytojams keitimu.

4. Pasiūlymų pagrindimas
(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)

Pasiūlymas 1: Nustatyti visiems statybos atitinkamame žemės sklype reikalavimas ir sąlygoms vienodą atitinkamą terminu apibrėžtą laikotarpį (iš esmės analogiškai kaip šiuo metu nustatyta Statybos įstatyme specialiesiems reikalavimams). Atskaitos taškas galėtų būti - Statybos leidimo išdavimo momentas, kuriuo būtų įtvirtintos visos tuo metu galiojančios sąlygos. Jų galiojimo laikas būtų apribotas, siekiant išvengti situacijų, kai projekto vystymo procesas užsitęsia dėl kitų priežasčių. Tokiu būdu investuotojams būtų sudarytos sąlygos sklandesniam statybų projekto vykdymui.

Pagrindimas: pasiūlymų pagrindimas pateikiamas vertinant jų galimą poveikį bei įgyvendinimo sudėtingumą, kai:

- Poveikis suprantamas kaip pokyčio reikšmingumas gamybinių projektų vystymo efektyvumo didinimui bei iniciatoriaus veiklų supaprastinimui
- Įgyvendinimo sudėtingumas suprantamas kaip pokyčio kompleksiskumas, galima išgyvendinimo greitis, esama kompetencija bei galimi kaštai.

Poveikis: didžiausias numatomas poveikis būtų statybų vykdymo procesui. Tokiu atveju tikėtinas sklandesnis procesas ir būtų užtikrintas vystytojų teisėti lūkesčiai, kad dėl reguliavimo pokyčių nebus keičiamas statybos procesas. Tuo pačiu tai supaprastintų statybų užbaigimo etapą. Pažymėtina, kad poveikis būtų daugiau orientuotas ne tiek į gamybinių projektų vystymo proceso sutrumpinimą ir kaštų mažinimą, kiek į proceso pašalinių trukdžių šalinimą ir supaprastinimą.

Įgyvendinimo sudėtingumas: galimai sudėtingas įgyvendinimas, nes šiuo metu prisijungimo prie inžinerinių tinklų sąlygų / susisiektimo komunikacijų išdavimas nėra reglamentuojamas, tai yra civilinių teisinių santykių

sritis. Kita vertus, šiuo metu yra parengtas ir svarstomas Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projektas, kuriame galėtų atsirasti nuostatos, užtikrinančios išduotų prisijungimo sąlygų stabilumą.

Alternatyvus Pasiūlymas 2: Siūlytina, kad išduotos prisijungimo prie inžinerinių tinklų/susisiekimo komunikacijų sąlygos galėtų visą statinio projektavimo ir statybų laikotarpį ir negalėtų būti keičiamos pasikeitus teisės aktams ir/ar inžinerinių tinklų bendrovės ar kelių savininko prioritetams.

Poveikis: analogiškas Pasiūlymas 1 pateiktam poveikio vertinimui, tačiau siauresnės apimties, nes susijęs tik su prisijungimo prie inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų sąlygomis.

Įgyvendinimo sudėtingumas: galimai sudėtingas įgyvendinimas, nes šiuo metu prisijungimo prie inžinerinių tinklų sąlygų / susisiekimo komunikacijų išdavimas nėra reglamentuojamas, tai yra civilinių teisinių santykių sritis. Kita vertus, šiuo metu yra parengtas ir svarstomas Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projektas, kuriame galėtų atsirasti nuostatos, užtikrinančios išduotų prisijungimo sąlygų stabilumą.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Siekiant įgyvendinti Pasiūlymą 1, svarstyti galimybė nustatyti teisėkūros taisyklę, kad joks teisės aktas teritorijų planavimo, žemėtvarkos, statybų ir aplinkos apsaugos srityje negali būti pakeistas nustatant griežtesnį reguliavimą be tos nuostatos taikymo taisyklės (išimčių ar palengvinimų) jau veikiančioms ūkio subjektams (turintiems statybos leidimus, gavusiems specialiuosius reikalavimus, reikalavimus žemės sklypų pertvarkymo projektams ir t. t.). Tokios specialios taisyklės galėtų būti nustatytos Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Teritorijų planavimo įstatyme, Žemės įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Siekiant įgyvendinti Pasiūlymą 2, svarstyti galimybė tikslinti parengtą Savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projektą nustatant taisyklę, kad prisijungimo prie inžinerinių tinklų / susisiekimo komunikacijų sąlygos iki statybos leidimo išdavimo ir tam tikrą laikotarpį po statybos leidimo išdavimo, nekeičiamos.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Pasiūlymas nėra nagrinėjamas reguliavimo naštos atžvilgiu, nes problemos nėra susiję su nustatytais ir nagrinėjamais įpareigojimais.

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

N/A

9. Tiekėjo komentaras

N/A

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>4 ir 5 Kryptys. Gamybinių projektų vystytojų konsultavimas ir koordinavimas per vieną instituciją (4 Kryptis) ir / arba Vieninga proceso vykdymo informacinė sistema (5 Kryptis)</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Remiantis Ataskaitoje pateikiama analize, gamybinių projektų vystymo procesas pasižymi dideliu skaičiumi dalyvaujančių institucijų. Priklausomai nuo projekto specifikos bei technologinių sprendinių, gamybinio projekto įgyvendinimo metu vystytojai įpareigoti kontaktuoti su daugiau nei 20 įvairių institucijų, įgyvendindami beveik 50 procesą reglamentuojančių teisės aktų. Didelis kontaktuojamų institucijų skaičius sukuria papildomus laiko kaštus ir komplikuoja proceso vykdymą.</p> <p>Skirtingos procese dalyvaujančios institucijos taiko skirtingas verslo aptarnavimo praktikas, todėl priklausomai nuo to, į kurią instituciją kreipiamasi, gali būti susiduriama su skirtingomis aptarnavimo kultūra bei kokybe. Nėra vieningo gamybos projektų aptarnavimo standarto.</p> <p>Nepriklausomai nuo to, kaip efektyviai dirba atskiros institucijos ar kaip jos organizuoja klientų aptarnavimo procesą, natūralu, kad komunikacijos eigoje (teikiant prašymus, pažymas ir kitą informaciją) dalis jos dubliuojasi, dalis yra perteikiama iš vienos institucijos į kitą. Institucijos dažnai prašo pateikti informaciją, kurią gali gauti iš kitų institucijų.</p> <p>Šiuo metu visą bendravimo su institucijomis procesą, pasižymintį dideliu jų skaičiumi, skirtingais aptarnavimo praktikomis bei informacijos dubliavimu, organizuoja ir vykdo vystytojai savarankiškai (tam tikruose etapuose tai atlieka trečios šalys).</p> <p>Ataskaitoje konstatuojama, kad vien teisės aktuose nustatytų terminų trumpinimas neleistų pasiekti esminio proveržio supaprastinant gamybinių projektų vystymą Lietuvoje, o galimybės dar sutrumpinti terminus derinimo procese nėra didelės. Tačiau tuo pačiu konstatuotina, kad šiuo metu nėra „vieno langelio“ koncepcija pagrįsto bendradarbiavimo su gamybinių projektų vystytojais, taip pat probleminės sritys išlieka reikalavimų sudėtingumas ir bendradarbiavo su institucijomis laiko sąnaudos. Tokiu būdu „kliento kelionė“, kaip kontaktų su įvairiomis institucijomis visuma, yra tobulintina sritis. Klientų aptarnavimo standartai, klientų patirties / pasitenkinimo vertinimo sistemos ir panašaus pobūdžio vadybiniai instrumentai galėtų būti naudojami siekiant gerinti kliento patirtis gamybinių projektų vystymo proceso metu.</p> <p>Procese dalyvaujančios institucijos naudoja skirtingas informacines sistemas. Remiantis Ataskaitoje pateikiama informacija, šiuo metu gamybinio proceso įgyvendinimo eigoje vystytojai susiduria su daugiau nei 10 įvairių informacinių sistemų.</p> <p>Dėl didelio institucijų skaičiaus bei skirtingų informacinių sistemų nėra galimybės visą procesą analizuoti per procesinių rodiklių prizmę (kiek trunka tam tikri proceso etapai, kur yra dažniausi grąžinimai į ankstesnį etapą, kokios galimos tų grąžinimų priežastys ir pan.). Tuo pačiu nėra ir vienos institucijos, galinčios tiek stebėti viso proceso eigą, tiek tobulinti atskirus jo komponentus.</p> <p>Pažymėtina, kad gamybinių projektų vystymo eigoje gali susiformuoti individualios problemos, kurios nėra reglamentuotos ir nėra praktikos arba apibrėžtos procedūros kaip jas spręsti. Tokios situacijos buvo identifikuotos atliekant atvejo analizę. Ji parodė, kad susiformavus tokioms aplinkybėms vystytojai sugaišta daug laiko bei galimai patiria papildomų finansinių išlaidų. Tokias situacijas padėtų spręsti vienos institucijos, atsakingos už viso proceso organizavimą buvimas. Tuo pačiu tai įgalintų inicijuoti tokių situacijų reglamentavimą, kuris sumažintų tokių situacijų galimą neigiamą poveikį ateityje.</p> <p>Tad vienos institucijos, koordinuojančios gamybinių projektų įgyvendinimą (per konsultavimą ir koordinavimą arba per proceso organizavimo integruotą informacinę sistemą) leistų ne tik sklandžiau vykdyti procesą bet ir nuolatos jį tobulinti.</p>	

3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiama Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pasiūlymas 1: siūloma įgyvendinti tradicinį „vieno langelio“ principą, kai viena institucija yra pagrindinis kontaktas visiems su gamybinių projektų vystymu susijusiems klausimams. Atitinkama institucija turėtų įgaliojimus ir kompetenciją koordinuoti gamybinių projektų procesus dalyvaujančiose institucijose. Tuo tarpu projekto iniciatoriai bendrautų tik su vienu (ar keliais) minėtos koordinuojančios institucijos atstovu. Tuo tarpu aktualių sprendimų priėmimas paliekamas atsakingų institucijų kompetencijai.</p> <p>Institucija būtų įgaliota teikti konsultacijas gamybinių projektų vystytojams, pateikti užklausas bei prašymus kitoms procese dalyvaujančioms institucijoms, padėti valdyti proceso eigoje susiformuojančias rizikas, analizuoti bendrą procesą bei teikti pasiūlymus dėl įvairių procesų tobulinimo aspektų (teisinio reglamentavimo, aptarnavimo kokybės, IT sprendimų ir pan.). Tokiu būdu viena institucija taptų viso analizuojamo proceso šeimininku ir būtų atsakinga už jo eigą bei tobulinimą.</p> <p>Pagrindimas: pasiūlymų pagrindimas pateikiamas vertinant jų galimą poveikį bei įgyvendinimo sudėtingumą, kai:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poveikis suprantamas kaip pokyčio reikšmingumas gamybinių projektų vystymo efektyvumo didinimui bei iniciatoriaus veiklų supaprastinimui - Įgyvendinimo sudėtingumas suprantamas kaip pokyčio kompleksiskumas, galima išgyvendinimo greitis, esama kompetencija bei galimi kaštai. <p>Poveikis: didžiausias numatomas poveikis būtų gamybinių projektų vystytojams, kuriems procesas būtų reikšmingai supaprastintas. Tuo pačiu, priklausomai nuo to, kokie įgaliojimai suteikiami koordinuojančiai institucijai, galimas poveikis ir bendram proceso gerinimui. Tačiau poveikis procesui šiuo atveju laikomas mažiau reikšmingu.</p> <p>Įgyvendinimo sudėtingumas: atsižvelgiant į esamą institucinę sąrangą, tokia funkcija gali būti priskirta vienai iš esamų institucijų. Atitinkama funkcija dalinai yra atliekama (teikiama pagalba užsienio investuotojams, tame tarpe gamybinių projektų vystytojams) ir šiuo metu, tačiau ji nėra sistemiskai atliekama visų gamybinių projektų atžvilgiu.</p> <p>Šiuo atveju siūloma, kad vystytojams išliktų galimybė tiesiogiai kreiptis į visas institucijas ir savarankiškai organizuoti procesą. Konsultuojanti ir koordinuojanti institucija būtų galimas pasirinkimas. Tačiau atitinkama institucija būtų interpretuojama kaip proceso šeimininkas.</p> <p>Alternatyvus Pasiūlymas 2: Analogiškas Pasiūlymui 1, tik papildomas informacine sistema, kuri integruotų visą gamybinių projektų vystymo procesą.</p> <p>„Vieno langelio“ principo diegimas informacinės sistemos pagrindu apimtų visas dalyvaujančias institucijas, integruotų aktualias informacines sistemas. Sistema turėtų leisti vienoje aplinkoje organizuoti komunikaciją su visomis aktualiomis institucijomis, rengti, pateikti ir gauti aktualius dokumentus, susisiekti su visomis kitomis aktualiomis informacinėmis sistemomis. Informacinė sistema leistų automatizuoti (pvz.: automatiškai generuoti besidubliuojančią informaciją) bei šablonizuoti (pvz.: standartizuoti, dalinai užpildyti, prašymai) tam tikrus etapus. Tuo pačiu vienoje sistemoje būtų matomi visos laiko bei autorystės žymos, kurių pagrindu būtų galima pagrįstai identifikuoti proceso vykdymo trukmę, pakeitimų autorystę ir kitus aktualius proceso parametrus.</p> <p>Poveikis: analogiškas Pasiūlymas 1 pateiktam poveikio vertinimui, išplėtus „vieno langelio“ funkcionalumus didesnis galimas poveikis būtų procesui.. Taip pat ji sudarytų prielaidas proceso parametrų stebėjimui, tuo pačiu ir jo tobulinimui.</p>	

Įgyvendinimo sudėtingumas: galimai sudėtingesnis įgyvendinimas dėl informacinės sistemos diegimo kaštų ir laiko. Galimai sudėtinga kitų aktualių sistemų integracija.

Vertinant šio pasiūlymo įgyvendinimo galimybes reikalinga atsižvelgti į esamas iniciatyvas. Tokia sistema, tuo pačiu ir „vieno langelio“ principo diegimas, galimai realizuotina pritaikant AM numatomą įgyvendinti projektą „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“. Tai pat gali būti išplėsti IS „Infostatyba“ funkcionalumai.

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
Projektui įgyvendinti gali prireikti pakeisti daugelį galiojančių įstatymų, susijusių su aplinkos apsaugos sritimi, nustatant koordinuojančios institucijos kompetenciją kiekvienoje teisės srityje. Kitas galimas teisinis sprendimas būtų remiantis Nyderlandų patirtimi esamų teisės aktų aplinkos apsaugos, teritorijų planavimo ir statybų srityje susisteminimas sukuriant vieningą teisės aktą, apjungiantį visą reguliavimą, susijusį su aplinkos apsaugos reikalavimų nustatymu, ir įdiegiantį suderintą institucijų sprendimų priėmimo mechanizmą.	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
N/A	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

IDENTIFIKUOTŲ PROBLEMŲ SPRENDIMO PRIEMONĖS

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Identifikuotų problemų sprendimo priemonės

10 pasiūlymas. Statybos organizavimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Siūloma tobulinti IS „Infostatyba“</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>IS „Infostatyba“ kol kas neefektyvi, statytojas per šią sistemą gali išspręsti tik dalį su statybos organizavimu susijusių klausimų. Be to, šiuo metu Infostatyba duomenys nėra vieši, todėl nėra įgyvendintas atvirų duomenų principas.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>IS Infostatyba galėtų sukurti didelę pridėtinę vertę statytojams, teikiantiems dokumentus valstybės institucijoms. Infostatyba šiuo metu yra vertinama kaip yra neefektyvi informacinė sistema, nes:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Infostatyba nėra vieša informacinė sistema; 2. Infostatyboje nėra įdiegta procedūrinių terminų laikymosi kontrolė. Verslo subjektai informavo, kad paskutinę dieną iki statybos leidimo išdavimo buvo pakeistas specialistas, kuris analizuoja pateiktus dokumentus, ir IS pradeda skaičiuoti terminą iš naujo. Taigi, statytojas dėl nuo jo nepriklausančių priežasčių turi laukti kur kas ilgiau nei numato teisės aktai, kol išduodamas SLD. 3. Tinklalapio aplinka nėra draugiška vartotojui, paslaugomis gali naudotis tik specialių žinių turinti vartotojas, todėl Lietuvoje atsirado įmonių, kurių pagrindinė paslauga yra duomenų suvedimas į IS „Infostatyba“. 4. Infostatyba dažnai stringa ir tai sukelia papildomų nepatogumų vartotojams; 5. Programėlės (app) mobiliems įrenginiams veikia prastai; 6. Infostatybos naudojimo vadovas yra painus ir sunkiai suprantamas, vadovo atnaujinimai yra labai reti, todėl vadove gausu pasenusių taisyklių; 7. Nėra tinkamų nuorodų Infostatybos tinklapyje į reikalingus dokumentus. Pateiktos nuorodos veda tik į bendrą VTPSĮ tinklapį, kuriame pačiam vartotojui reikia susirasti dokumentus. <p>IS „Infostatyba“ iki šiol nėra vieša informacinė sistema ir tai pažeidžia Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 10 str. 8 p. numatytą valstybės informacinių išteklių atvirumo principą, kuris reiškia, kad kuriant informacinius išteklius diegiamos informacinių technologijų priemonės, kurios sudaro palankias sąlygas fiziniams ir juridiniams asmenims pakartotinai naudoti informaciniuose ištekliuose apdorojamą informaciją. Kartu pažymėtina, kad Infostatyba duomenų konfidencialumas nesiderina ir su viešuoju interesu žinoti ir dalyvauti statybos organizavimo procese, kaip numato Orhuso konvencija. Statybos projektų viešinimo reikalavimai iš dalies yra nustatyti ir taikomi numatomam visuomenei svarbaus statinio projektavimui, tačiau nėra svarbių argumentų vis dar išlaikyti Infostatyboje esančių duomenų konfidencialumą. Pažymėtina, kad statybos projektų viešumas, kuris šiuo metu įgyvendinamas vadovaujantis Orhuso konvencija, galėtų būti realizuojamas ne tik statytojų atžvilgiu nustatant privalomus viešinimo reikalavimus, bet ir valstybės bei savivaldybių institucijų valdomų duomenų apie statybą atžvilgiu. Tokiu būdu visuomenė galėtų bet kada sužinoti informaciją apie išduotus/pakeistus statybos leidimus, pateiktą projektinę dokumentaciją ir kitus duomenis, ir taip tinkamai įgyvendinti teisę dalyvauti su aplinka susijusių sprendimų priėmimo.</p>	

Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Infostatyba automatinėmis priemonėmis nekontroliuoja teisės aktuose nustatytų procedūrinių terminų laikymosi. Pavyzdžiui, statytojas 2019-04-01 turėjo gauti statybos leidimą, tačiau pasikeitus kompetentingam specialistui, informacinėje sistemoje Infostatyba paskutinę statybos leidimo išdavimo dieną procedūrinis 20 d.d. terminas buvo pradėtas skaičiuoti iš naujo. Tokia esama situacija sudaro sąlygas nepasitikėti esamais valstybės informaciniais ištekliais ir vykdomos veiklos skaidrumu.

Šiuo metu Lietuvoje yra įgyvendinama keletas elektroninių paslaugų plėtros projektų, kurių sąsajos per kuriamus Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybų vartus (TIITPS) turėtų išplėsti statytojui šiuo metu teikiamų per IS „Infostatyba“ elektroninių paslaugų apimtį. Pagal VTPSI 2018 m. birželio 22 d. ir 2018 m. rugpjūčio 10 d. pateiktą informaciją, ši institucija vykdo projektą „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su statyba ir statybos valstybine priežiūra, plėtra“ pagal ES Struktūrinių fondų finansavimo 2014-2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 2 prioriteto „Informacinės sistemos skatinimas“ priemonę Nr.02.3.1-CPVA-V-529. Projekto, kuris turi būti įgyvendintas iki 2020 m. pabaigos, tikslas – sukurti į vartotoją (gyventojus ir ūkio subjektus) orientuotą patogią, sąveikią ir kokybišką viešą su SLD išdavimu ir statybos valstybine priežiūra susijusią sudėtinę el. paslaugą bei modernizuoti esamas IS „Infostatyba“ el. paslaugas (vykdant Projektą bus sukurtos 5 naujos, modernizuota 14 esamų el. paslaugų; jas apjungus sukonstruojant sudėtinę el. paslaugą). Vykdamas minėtą projektą numatoma sukurti integracines sąsajas su: Aplinkos ministerijos vykdamas projektą „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“ (jo vykdymo laikotarpis 2017-2020 m.) kuriamais TIITPS; Teritorijų planavimo stebėsenos informacinė sistema; Teritorijų planavimo duomenų registru; Nekilnojamojo turto registru; Licencijų informacinė sistema; KREPIS (Kultūros paveldo elektroninių paslaugų informacinė sistema); LARIS (Lietuvos architektų rūmų informacinė sistema); DSSIS (Darbo sąlygų darbo vietose nuolatinės stebėsenos informacinė sistema); RVIS (VTPSI rizikos valdymo informacinė sistema); TIIS (ŽŪM vykdomo projekto „Topografijos ir inžinerinės infrastruktūros informacinė sistemos ir naujų elektroninių paslaugų sukūrimas ir įdiegimas“ produktais; Projekto trukmė 2018-2021 m.).

Nežiūrint minėtų planuojamų sąsajų verslo asociacijų atstovai pažymėjo, kad jiems kyla daug problemų aiškinantis, kam priklauso vietinės reikšmės kelias prie kurio prisijungimui statytojui reikia gauti prisijungimo sąlygas. IS „Infostatyba“ šiuo klausimu kol kas neveiksminga. Šiame kontekste pažymėtina, kad Automobilių kelių direkcija įgyvendina projektą Nr.02.3.1-CPVA-V-528-01-0001 „Kelių duomenų elektroninės paslaugos sukūrimas“ (veiklų įgyvendinimo pabaiga – 2020 m. lapkričio 30 d.), kurio tikslas – sukurti pažangią kelių duomenų informacinę paslaugą duomenų tiekėjams ir ūkio subjektams, naudojantiems kelių duomenis. Atitinkamai, Būtų tikslinga įdiegti sąsają tarp šios kuriamos elektroninės paslaugos ir vykdomo IS „Infostatyba“ paslaugų plėtros projekto.

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
	N/A
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
	N/A
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
	N/A
8.	Institucijų pastabos
	2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“. Dėl 10-ojo pasiūlymo „Tobulinti IS „Infostatyba“. Aplinkos ministerija kartu su teritorijų planavimo ir statybos inspekcija įvertino pateiktus siūlymus dėl IS „Infostatyba“ tobulinimo. Vertinamu atveju nėra pagrindo sutikti su teiginiu, kad šiuo metu Infostatyba duomenys nėra vieši, todėl nėra įgyvendintas atvirų duomenų principas. Pastebėtina, kad apie statybą leidžiančio dokumento išdavimą visuomenė informuojama

IS „Infostatyba“ siekiant sukurti galimybes visuomenei ginti teisę gyventi sveikatai ir gerovei tinkamoje aplinkoje. Sistemoje skelbiami duomenys nurodyti Statybos įstatymo 27 str. 151 d. Pažymėtina, kad domenu skelbimas ir tvarkymas vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu, užtikrinant asmens duomenų tvarkymo principus, įtvirtintus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnyje.

Nesutinkame su pastebėjimu, kad IS „Infostatyba“ automatinėmis priemonėmis nekontroliuoja teisės aktuose nustatytų procedūrinių terminų laikymosi tuo atveju kai sistemoje pasikeičia atsakingas vykdytojas. Per IS „Infostatyba“ pateikus prašymą išduoti su statyba susijusį dokumentą, informacinė sistema automatiškai paskaičiuoja atitinkamam prašymui išnagrinėti ir galutiniam sprendimui pateikti galimą terminą, kuris nesikeičia, nors atsakingas vykdytojas gali ir pasikeisti.

Vertinant informacinės sistemos funkcionalumą, pastebėtina, kad Aplinkos ministerija vykdo projektą „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra (EPTP)“, kurio metu nustatomi ergonomikos reikalavimai ir IS „Infostatyba“ modernizavimo projekto „Pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su statyba ir statybos valstybine priežiūra, plėtra“ metu atnaujinamai informacinei sistemai. Pagal Aplinkos ministerijos projekto rezultatus ir IS „Infostatyba“, ir kitų susijusių sistemų aplinka bus pritaikyta ir informacinių sistemų el. paslaugos bus prieinamos per centralizuotus Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektroninių paslaugų vartus.

5.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

Tiekėjo teikiamas pasiūlymas dėl IS Infostatyba viešumo yra susijęs ne tik su vartotojui patogiu IS Infostatybos duomenų prieinamumu, bet ir duomenų atskleidimu apie tai, per kiek laiko vidutiniškai šiuo metu yra priimami kompetentingų institucijų sprendimai statybų organizavimo srityje. Ekspertų vertinimu, statybos leidimas šiuo metu Lietuvoje dažniausiai nėra išduodamas per įstatymų nustatytus terminus. Nors tokie duomenys IS Infostatyboje yra renkami, tačiau jie nėra vieši.

Identifikuotų problemų sprendimo priemonės

12 pasiūlymas. PAV, SPAV, Atrankos dėl PAV, PVSV, TIPK ir TL paraiškų teikimas ir leidimų išdavimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Sudaryti sąlygas pareiškėjams pateikti PAV, SPAV, Atrankos dėl PAV, PVSV dokumentus, paraiškas dėl TIPK ir TL elektroniniu būdu, taip pat gauti kompetentingos institucijos sprendimus elektroniniu būdu</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Šiuo metu verslo subjektai gali pateikti kompetentingoms institucijoms PAV, SPAV, Atrankos dėl PAV ir PVSV dokumentus, taip pat paraiškas dėl TIPK ir Taršos leidimų tik popieriniu būdu, prie popierinės versijos pridėdant elektroninę dokumento versiją. Leidimai ir kiti institucijų sprendimai gaunami taip pat tik popieriniu būdu.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 3 d. numatyta, kad taikant administracinės naštos mažinimo priemones, turi būti prioritetiškai siekiama ataskaitų teikimo elektroniniu būdu ir internetu vietoj šiuo metu privalomo spausdintos informacijos rinkimo.</p> <p>Viešojo administravimo subjektai pagal Viešojo administravimo įstatymo 3 str. 12 p. privalo vadovautis naujovių ir atvirumo permainingoms principu. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas turi ieškoti naujų ir veiksmingų būdų, kaip spręsti problemas, ir nuolat mokytis iš gerosios patirties pavyzdžių. Pavyzdžiui, Estijoje jau keli metai poveikio aplinkai vertinimo dokumentai teikiami tik elektroniniu būdu ir tokiu pat būdu yra gaunami leidimai. Statybos leidimo išdavimo procesas Estijoje stabdomas, kol gaunamas elektroninis sprendimas dėl poveikio aplinkai vertinimo¹.</p> <p>Be to, minėtose srityse valstybės institucijos neįgyvendina Prašymų ir skundų nagrinėjimo ir asmenų aptarnavimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių 5 p., kuriame numatyta, kad prašymus raštu valstybės institucijoms galima pateikti elektroninėmis priemonėmis.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	

¹ OECD Environmental Performance Reviews: Estonia 2017.

8.	Institucijų pastabos
Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. Pritarta: Įvertinsime pasiūlymo įgyvendinimo galimybes.	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

Identifikuotų problemų sprendimo priemonės

17 pasiūlymas. Aplinkos apsaugos reikalavimų vykdymas. Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos duomenų viešumas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos internetiniame puslapyje neatlygintinai viešai skelbti meteorologinius duomenis, kurie reikalingi rengiant teršalų skaičiavimo modelius	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
Meteorologinių duomenų, reikalingų rengiant teršalų skaičiavimo modelius, gavimas yra mokamas. Duomenis pateikia Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba per 14 d. d.	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiama Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Po paskutinių Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo pakeitimų Atrankos dėl PAV, PAV, SPAV dokumentų rengimui keliami tokie pat griežti reikalavimai, kaip ir PAV procesui, t.y. tiek viename, tiek antrame procese atliekamas tokio pat lygio planuojamos ūkinės veiklos (PŪV) poveikio aplinkai vertinimas. Vertinant PŪV poveikį atskiriems aplinkos komponentams bei visuomenės sveikatai jau Atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo stadijoje atliekamas oro taršos, triukšmo bei kvapų sklaidos modeliavimas. Vien matematinių skaičiavimų pagal patvirtintas metodikas atrankos dėl PAV procese nebeužtenka. Pažymime, kad tai PŪV organizatoriui, kurio veikla gali sukelti nežymų poveikį aplinkai (pvz.: kelių autotransporto priemonių atvažiavimas į teritoriją), ženkliai padidina dokumentų rengimo išlaidas bei jų rengimo trukmę, nes modeliuojant oro taršą reikia gauti iš AAA informaciją apie foninę taršą, modeliavimui yra būtimi 5 metų meteorologiniai duomenys. Šių meteorologinių duomenų įsigijimas kainuoja 1293,25 Eur. Nors teisės aktai reikalauja kuo išsamiau įvertinti PŪV keliamą poveikį aplinkai, bet dėl šių griežtesnių reikalavimų įmonėms neturėtų drastiškai didėti dokumentų rengimo kaštai.</p> <p>Oro teršalų sklaidos skaičiavimas atliekamas vadovaujantis Aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. D1-653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“. Planuojamos ir vykdomos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjai atlikdami vertinimą, taiko pačių pasirinktą teršalų sklaidos skaičiavimo modelį ir įvertina vietovės meteorologinius duomenis. To paties teisės akto 1.4 p. nurodyta, kokie meteorologiniai duomenys turi būti naudojami, t.y. penkerių iš eilės einančių kalendorinių metų meteorologiniai duomenys (standartiniai: oro temperatūra, vėjo greitis ir kryptis, kritulių intensyvumas (kiekis), debesuotumas; papildomi: saulės spinduliuotės parametrai ar kt.), gauti užtikrinant atitiktį Pasaulinės meteorologijos organizacijos techninio reglamento Nr. 49 „Bendrieji meteorologiniai standartai ir rekomenduojamoji praktika“ reikalavimams.</p> <p>Pažymėtina, kad jeigu šie meteorologiniai duomenys būtų skelbiami viešai ir neatlygintinai, tai toks reguliavimo pokytis ne tik 14 d. d. sutrumpintų PAV ataskaitų rengimo procesą, bet ir žymiai sumažintų reguliavimo našta verslui ir kitose srityse. Minėti meteorologiniai duomenys yra teršalų sklaidos skaičiavimo modelio įvesties duomenys ir užsakomi rengiant Atrankos dėl PAV (pastaroji atliekama beveik visoms apdirbamosios gamybos veikloms), SPAV, PVSV dokumentus, taip pat paraiškas dėl Taršos leidimų bei TIPK.</p> <p>Pažymėtina, kad šiame projekte reguliavimo našta poveikio aplinkai vertinimo procese nebuvo skaičiuojama, todėl pasiūlymo reguliavimo pokytis nepateikiamas.</p>	

5.	Keistini/naikintini teisės aktai
<p>Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. liepos 16 d. įsakymas Nr. 366 „Dėl Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie Aplinkos ministerijos teikiamų specialiųjų (monopolinių) hidrometeorologijos paslaugų kainų nustatymo tvarkos patvirtinimo“, Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos direktoriaus 2015 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. V-50 Dėl Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos prie aplinkos ministerijos teikiamų specialiųjų monopolinių hidrometeorologijos paslaugų, Aplinkos ministro 2007 m. lapkričio 30 d. įsakymas Nr. D1-653 „Dėl teršalų sklaidos skaičiavimo modelių, foninio aplinkos oro užterštumo duomenų ir meteorologinių duomenų naudojimo ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti“.</p>	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijos pastabos
<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. Nepritarta.</p> <p>Dėl viešo neatlygintino meteorologiniu duomenų, reikalingų rengiant teršalų skaičiavimo modelius, skelbimo Lietuvos hidrometeorologijos tarnybos (toliau — LHMT) interneto svetainėje. LHMT specialistai kiekvienu atveju įvertina duomenų kokybę ir pateikia tinkamiausius duomenis atsižvelgdami į vietovės klimato sąlygas. Turimos techninės galimybės neleidžia automatizuoti šio proceso, todėl paslaugai suteikti skiriami papildomi ištekliai, už kuriuos turi būti atlyginama.</p>	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

Identifikuotų problemų sprendimo priemonės

18 pasiūlymas. Aplinkos apsaugos reikalavimų vykdymas. Duomenys apie gamtinius karkasus

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Sukurti duomenų bazę (panašią į Saugomų teritorijų valstybės kadastrą), kurioje būtų sukaupta visa informacija apie Lietuvos teritorijoje įsteigtus gamtinius karkasus ir tiksliai jų ribas.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Gamtinio karkaso teritorijos yra nurodytos tik savivaldybių teritorijos bendruosiuose planuose. Kadangi šie planai rengiami didelei teritorijai (savivaldybės mastu), tai pagal bendruosiuose planuose pateiktą informaciją atskirame sklype sudėtinga nustatyti tiksliai gamtinio karkaso ribas</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiama Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Vadovaujantis Aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. D1-624 "Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo" 14 p., gamtinio karkaso teritorijoje planuojant ūkinę veiklą, įrašytą į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 1 ir 2 priedus, atliekamos atitinkamos poveikio gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei vertinimo procedūros, numatomos priemonės antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.</p> <p>Siekiant tinkamai vykdyti minėtą teisės akto reikalavimą bei atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu sukurtame internetiniame puslapyje geoportal.lt esančiuose žemėlapiuose bei TPD registro žemėlapiuose talpinama informacija apie Lietuvos Respublikos teritorijoje įsteigtus gamtinius karkasus yra nepilna (patalpinti ne visų savivaldybių duomenys) ir tik statinio pobūdžio, t.y. skelbiamą informaciją sudėtinga susieti su analizuojama vieta, todėl siūlome koreguoti arba šiuose puslapiuose skelbiamą informaciją, arba svartyti galimybę kurti atskirą duomenų bazę.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
<p>Dėl šio pasiūlymo teisės aktai nebūtų keičiami. Svarstyti galimybę visą informaciją apie gamtinio karkaso teritorijas talpinti www.geoportal.lt tinklapyje ar TPD registro žemėlapiuose arba kurti atskirą duomenų bazę, priimant reikiamus informacinės sistemos steigimo teisės aktus.</p>	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
N/A	
8.	Institucijų pastabos
<p>Aplinkos ministerijos 2019-04-12 raštas Nr. (10)-D8-1469 „Dėl pasiūlymų“. Iš dalies pritarta.</p>	

Atkreipiame dėmesį, kad yra vienas, bendras visai Lietuvai gamtinis karkasas (toliau GK), kuris nustatomas tik teritorijų planavimo dokumentuose (savivaldybių bendruosiuose planuose, toliau - **BP**). Visų BP ribos yra įskaitmenintos kiekviename savivaldybės BP, viso yra 60 BP. Savivaldybės nuolat atnaujina savo BP, todėl nuolat kinta, koreguojamos, tikslinamos, detalizuojamos ir GK ribos. Šiuo metu www.geoportals.lt įdėtas statinis Lietuvos gamtinio karkaso žemėlapis, be to įkelti 3-jų savivaldybių GK žemėlapiai Pakruojo, Lazdijų ir Tauragės sav. Bendrųjų planu sudėtinės dalys.

Įvertinsime galimybes inicijuoti likusių 57 savivaldybių BP nustatytas GK ribas. Norint įgyvendinti pasiūlymo nėra poreikio keisti Aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymo Nr. D1624 "Dėl Gamtinio karkaso nuostatų patvirtinimo".

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

N/A

Identifikuotų problemų sprendimo priemonės

21 Pasiūlymas. Žemės sklypo formavimas ir pertvarkymas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>TPDR integruoti su ŽPDRIS, kad vienoje platformoje būtų galima surasti visus sprendimus, susijusius su sklypu.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>TPDR neintegruotas su ŽPDRIS, todėl nėra galimybės vienoje platformoje surasti visus sprendimus, susijusius su sklypu ar teritorija: žemės konsolidacijos projektai, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai (kai jie nėra detaliųjų planų dalis) nėra gaunami per TPDR.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
N/A	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Ataskaitos rengimo metu respondentai nurodė, kad informacijos apie sklypą paieška reikalauja neproporcingai daug laiko išteklių: informacija fragmentuota, egzistuoja skirtingos informacinės sistemos, jas kuruoja skirtingos institucijos, sunku suprasti, ar surasta informacija yra pilna ir išsami, paieškos funkcionalumas gerokai nutolęs nuo „vieno langelio“ principo.</p> <p>Minėtos problemos yra išsienėję, todėl buvo parengtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1996 m. birželio 19 d. nutarimo Nr. 721 „Dėl Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatų ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo duomenų banko nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo" projektas.</p> <p>Pagal galiojantį teisinį reguliavimą bei numatomus pakeitimus žemės konsolidacijos projektai, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai (kurie nelaikytini galiojančio detaliojo plano koregavimu) TPDR negalės būti registruojami ir ateityje.</p> <p>Vadinasi, pakeitus TPDR nuostatus ir Aplinkos ministerijai įvykdžius projektą, kurio tikslas sukurti vieningą priegią prie visų su teritorijų planavimu ir jo stebėjimu susijusių elektroninių paslaugų (projekto išlaidų suma beveik 2,4 mln. eurų) išlieka problema, kad informacija apie žemės valdos projektus nebus integruota su teritorijų planavimo informacija ir viena prieiga prie informacijos apie sklypą ar teritoriją, reikalingas gamybinių projektų vystytojams, nebus įgyvendintas pilna apimtimi.</p> <p>Siūloma sukurti technines informacijos apie sklypą paieškos galimybes, panaudojant TPDR ir ŽPDRIS išteklius bei užtikrinant „vieno langelio“ principo veikimą.</p>	
5.	Keistini/naikintini teisės aktai
N/A	
6.	Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška
N/A	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

N/A

8. Institucijų pastabos

1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2019-04-12 raštas „Dėl pateiktų pasiūlymų“.
Nepritarta:

Norėtume pabrėžti, kad **ŽPDRIS teikiamos el. paslaugos apima ne tik teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir su tuo susijusias paslaugas**. Todėl tik dalį ŽPDRIS teikiamų el. paslaugų galima priskirti prie teritorijų planavimo elektroninių paslaugų.

Teiginys „TPDR neintegruotas su ŽPDRIS <...>“ nėra korektiškas, ŽPDRIS ir TPDR integracija yra realizuota, ir teisės aktuose nurodytų projektų **duomenys iš ŽPDRIS į TPDR teikiami pagal Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos 2014 m. spalio 10 d. / 2014 m. spalio 13 d. duomenų teikimo sutartį Nr. SU-V76(5.21)/8P-14-303**. ŽPDRIS ir TPDR integracijos realizuotos ir šia sutartimi duomenų gavėjas gautus duomenis naudoti sutartyje nurodytu tikslu.

Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos geodezijos ir kartografijos įstatymo 21 punktu, **erdvinių duomenų rinkiniams bei su jais susijusioms paslaugoms centralizuotai teikti yra sukurtas Lietuvos erdvinės informacijos portalas** (www.geoportal.lt), kurio veiklą reglamentuoja Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2012 m. kovo 7 d. įsakymas Nr. 1P-(1.3.)-91 „Dėl Lietuvos erdvinės informacijos portalo nuostatų ir Lietuvos erdvinės informacijos portalo duomenų saugos nuostatų patvirtinimo“.

ŽPDRIS patvirtintų Projektų erdvinių duomenų (įskaitant atributinę informaciją) rinkinys kaip ir reikalauja teisės aktai, teikiamas per Lietuvos erdvinės informacijos portalą (www.geoportal.lt) „WMS Žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniai“ (paslauga galite pasiekti adresu <https://www.geoportal.lt/geoportal/duomenu-paiska#queryText=zpdriis>). Ši paslauga naudojama teikiant paslaugas NTR posistemėje „GeoMatininkas“, Lietuvos erdvinės informacijos portale bei kaip papildomas sluoksnis ŽPDRIS. Taigi ja **gali naudotis visi norintys**, t. y. paslauga sukurta ne konkrečiai vienai institucijai, subjektui ar informacinei sistemai. Pagal turimus duomenis peržiūros paslauga „WMS Žemėtvarkos planavimo dokumentų sprendiniai“ per portalą buvo užsakyta 12 kartų (šios paslaugos naudojimo pavyzdžių ekranvaizdžiai pridedami).

Norėtume atkreipti dėmesį į tai, kad, siekiant sudaryti sąlygas valstybės informacinėms sistemoms ir registrams standartizuotu būdu keistis duomenimis panaudojant žiniatinklio paslaugas (angl. *web services*) bei **sudaryti sąlygas sparčiau kurti elektronines paslaugas ir jas teikti centralizuotai**, 2008 metais buvo sukurta ir įdiegta Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platforma (VIISP, iki 2013 m. kovo 1 d. buvo vadinama Viešojo administravimo institucijų informacinių sistemų interoperabilumo sistema (VAIISIS)), susidedanti iš dviejų pagrindinių dalių: **duomenų mainų platformos ir centrinio elektroninių paslaugų portalo** „Elektroniniai valdžios vartai“ (www.epaslaugos.lt).

Pažymėtina, kad ŽPDRIS yra realizuotas prašymų gavėjų tapatybės patvirtinimas per VIISP. **ŽPDRIS paslaugos**, kaip ir reikalauja teisės aktai, **pasiekiamos per Elektroninių valdžios vartų portalą**, kuris skirtas centralizuotam valstybės institucijų el. paslaugų teikimui bei duomenų apsikeitimui užtikrinti.

Taigi tikslas sudaryti sąlygas sparčiau kurti elektronines paslaugas ir jas teikti centralizuotai yra įgyvendinamas per Valstybės informacinių išteklių sąveikumo platformą (VIISP), todėl analogiškos informacijos iš ŽPDRIS teikimo dubliavimas per Topografijos, inžinerinės infrastruktūros, teritorijų planavimo ir statybos elektrinius vartus ar kt. yra perteklinis ir finansiškai nepagrįstas.

Pabrėžtina, kad ŽPDRIS procesas realizuotas nuo prašymo pateikimo rengti projektą iki projekto patvirtinimo (galima stebėti projektų rengimo, derinimo, svarstymo su visuomene bei viešinimo eigą ir kitus procesus). ŽPDRIS, kuri veikia vieno langelio principu, apima didelį proceso dalyvių skaičių. Visų žemėtvarkos planavimo procese dalyvaujančių institucijų veikla sujungta į bendrą informacinę sistemą ir taip įgyvendintas vieno langelio principas žemėtvarkos planavimo dokumentų organizavimo, rengimo, derinimo ir tikrinimo srityje. ŽPDRIS sudaro sąlygas pagerinti teikiamų paslaugų kokybę, sutrumpinti dokumentų rengimo ir

derinimo laiką, taip pat padeda stebėti ir kontroliuoti paslaugų teikimo procesus. ŽPDRIS gali naudotis planavimo organizatoriai (iniciatoriai), planavimo sąlygas (reikalavimus) teikiančios institucijos, žemėtvarkos planavimo dokumentų rengėjai, dokumentus derinančios, valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą atliekančios ir dokumentus tvirtinančios institucijos.

Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo 39 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad TPDR kaupiami ir tvarkomi teisės aktai, kuriais patvirtinti teritorijų planavimo dokumentai, ir teritorijų planavimo dokumentų sprendiniai, taip pat nurodyta, kad šio registro objektas – teritorijų planavimo dokumentai ir teisės aktai, kuriais tvirtinami teritorijų planavimo dokumentai. Pažymėtina, kad Žemės įstatymo 37 straipsnyje įtvirtinta žemėtvarkos planavimo dokumentų sistema, pagal kurią žemės valdos projektai (**žemės reformos žemėtvarkos projektai; žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai; žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektai ir žemės konsolidacijos projektai**) nėra laikomi teritorijų planavimo dokumentais. Pagal Žemės įstatymo 37 straipsnio 2 dalį specialiojo teritorijų planavimo žemėtvarkos dokumentams priskiriami žemėtvarkos schemas ir kaimo plėtros žemėtvarkos projektai. Taigi darytina išvada, kad **teisės aktuose aiškiai įtvirtinta, kokie dokumentai laikytini teritorijų planavimo dokumentais.**

Pagal Taisyklių 74 punktą, Taisyklių 3 punkte nurodytu atveju, duomenis apie patvirtintą Projektą ir sprendimą, kuriuo patvirtintas Projektas, organizatorius privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo šio projekto patvirtinimo dienos pateikti registruoti TPDR savivaldybės administracijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintuose Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registro nuostatuose nustatyta tvarka. Šie projektai registruojami TPDR, kai Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnio 6 dalies 3 punkte numatytu atveju pertvarkomi galiojančiame detalajame plane, parengtame pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį teritorijų planavimo teisinį reguliavimą, nustatyti žemės sklypai, t. y. kai projektas laikytinas galiojančio detaliojo plano koregavimu. Taigi vadovaujantis minėtų teisės aktų nuostatomis, kiti žemės valdos projektai, t. y. žemės paėmimo visuomenės poreikiams projektai, žemės konsolidacijos projektai, žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai (kurie nelaikytini galiojančio detaliojo plano koregavimu) TPDR neregistruojami.

Pagal Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymo 40 straipsnio 3 dalį institucijos, tvarkydamos valstybės informacinius išteklius, privalo naudotis VIISP paslaugomis (tapatybės patvirtinimo, duomenų (ne erdviųjų) teikimo per VIISP). Šio įstatymo 43 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad už informacijos saugą pagal kompetenciją atsako valstybės informacinės sistemos valdytojas ir valstybės informacinės sistemos tvarkytojas.

Atkreiptinas dėmesys, kad netinkamas asmens duomenų teikimas (be tinkamo teisinio pagrindo, pertekliniai duomenys ir pan.) ne tik kelia duomenų saugos riziką, bet dėl to gali būti skiriamos ir baudos duomenų valdytojui bei tvarkytojui. Nuo 2018 m. gegužės mėnesio įsigaliojo tiesioginio taikymo asmens duomenų apsaugą reglamentuojantis Europos Komisijos reglamentas, kuriuo griežtinami reikalavimai ir atsakomybės.

Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, darytina išvada, kad ŽPDRIS teikiamų paslaugų integravimas į Aplinkos ministerijos kuruojamas informacines sistemas ar papildomų „technines informacijos apie sklypą paieškos“ priemonių kūrimas, realiai neįvertinant jau realizuotas ir veikiančias duomenų teikimo paslaugas ir jų panaudojimo galimybes, finansiniu ir teisiniu atžvilgiu yra netikslingas.

2. Aplinkos ministerijos 2019-04-16 raštas Nr. 914)-D8-1511 “Dėl pateiktų pasiūlymų“. **Pritarta:**

Aplinkos ministerija pasiūlymui iš esmės pritaria, nes minimos priemonės numatomos kurti įgyvendinant projektą Nr. 02.3.1-CPVA-V-529-01-0004 „Dėl pažangių elektroninių paslaugų, susijusių su teritorijų planavimu, plėtra tačiau vieningos prieigos sukūrimas reikalauja papildomu lėšų, dėl kurių sprendimus turi priimti Žemės ūkio ministerija.

3. 2019-04-19 Žemės ūkio ministerijos el. laiškas
2019-04-24 Žemės ūkio ministerijos raštas Nr. 3IN-373(8.1E): **Nepritarta.**

Pasiūlymui nepritariame ir palaikome NŽT nuomonę.

„TPDR integruoti su ŽPDRIS, kad vienoje platformoje būtų galima surasti visus sprendimus, susijusius su sklypu“ informuojame, kad palaikome Nacionalinės žemės tarnybos minėtame 2019-04-12 rašte išdėstyta nuomonę ir argumentus, todėl nepritariame šiam Jūsų siūlymui.

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

N/A

PASIŪLYMAI DĖL REGULIAVIMO NAŠTOS MAŽINIMO

Kuriame
Lietuvos ateitį
2014–2020 metų
Europos Sąjungos
fondų investicijų
veiksmų programa

Reguliavimo naštos mažinimo pasiūlymai

1 pasiūlymas. Statybos organizavimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Gamybinių projektų vystymo srityje optimizuoti statybą leidžiančio dokumento išdavimo procesą	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Pagal šiuo metu galiojančią Statybos įstatymą ir jį įgyvendinančius teisės aktus statybą leidžiančio dokumento išdavimas yra pernelyg nutolęs nuo statybos organizavimo proceso pradžios. Statytojas prašymą išduoti statybą leidžiantį dokumentą institucijai gali teikti tik po to, kai yra parengiamas statinio techninis projektas ir atliekama jo ekspertizė. Rengiamas visų struktūrinių dalių techninis projektas, nors statybos leidimo išdavimo klausimui išspręsti yra reikalingos ir tikrinamos tik kai kurios projekto dalys.</p> <p>Statybos organizavimo proceso pradžioje (priešprojektiniame etape) statytojas turi parengti projektinius pasiūlymus. Šio dokumento rengimo pagrindinė paskirtis – informuoti visuomenę apie numatomą visuomenei svarbių statinių statybą, siaura. Savivaldybės administracijai atlikus visuomenės informavimo procedūrą ir pritarus projektiniams pasiūlymams, jie tampa vienu iš privalomųjų dokumentų, kuriuo vadovaujantis rengiamas techninis projektas.</p> <p>Nustatyto turinio (Statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 13 priedas) projektiniuose pasiūlymuose pateikiami visi esminiai duomenys apie numatomo statinio projektavimą, kurių institucijai pakanka išspręsti, ar statytojo numatomų parametrų ir pagrindinės tikslinės paskirties statinio statyba planuojamoje vietoje yra galima, todėl tikslinga projektinius pasiūlymus panaudoti efektyviau – statybą leidžiančio dokumento išdavimui. Statytojui gavus statybą leidžiantį dokumentą, projektinių pasiūlymų sprendiniai turėtų būti detalizuojami rengiant statinio projektą pagal teisės aktų reikalavimus, išduotus specialiuosius reikalavimus ir prisijungimo sąlygas.</p> <p>Pagal šiuo metu galiojančią Statybos įstatymą administracinės procedūros, susijusios su statybą leidžiančio dokumento išdavimu, priešprojektiniame etape išskaidytos, jų negalima atlikti „vieno langelio“ principu, šis principas taikomas epizodiškai. Statytojas, siekdamas vieningo tikslo – statybą leidžiančio dokumento išdavimo – tai pačiai institucijai turi pateikti kelis susijusius prašymus (derinti projektinių pasiūlymų rengimo užduotį, informuoti visuomenę (kartu gali prašyti išduoti specialiuosius reikalavimus), pritariti projektiniams pasiūlymams, išduoti statybą leidžiantį dokumentą). Net ir pasilikus prie to paties teisinio reguliavimo modelio, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas parengus techninį projektą, tikslinga ir siūloma optimizuoti priešprojektinio statybos etapo procedūras, atsisakyti kelių statytojo prašymų teikimo.</p> <p>Pagal galiojančią Statybos įstatymą (27 str.5 d.) statytojas kartu su prašymu išduoti statybą leidžiantį dokumentą institucijai, įgaliotai priimi sprendimą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, turi pateikti techninio projekto bendrąją architektūrinę dalis (taip pat kultūros paveldo tvarkybos dalį, kai ši dalis yra privaloma).</p> <p>Statinio techninio projekto sudedamąsias dalis nustato statybos techninis reglamentas STR 1.04.04:2017 8 priedas. Reglamentas (24 p.) leidžia statytojui bendruoju atveju techninio projekto sudedamąsias dalis nustatyti atsižvelgus į konkretaus projektuojamo statinio specifiką, tačiau teisės aktuose nėra numatyta galimybė statytojui, nusistačius planuojamo statyti konkretaus statinio projekto struktūrą, iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo rengti tik tas techninio projekto dalis, kurios yra reikalingos statybą leidžiančiam dokumentui išduoti. Kai kurių techninio projekto dalių rengimas iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo yra akivaizdžiai perteklinis (pvz., vidaus inžinerijos sprendiniai), nes techninio projekto rengimo etape statytojas nežino, ar statyti jam bus leista, todėl galimai patiria nepagrįstus kaštus. Tikslinga STR1.04.04:2017 numatyti galimybę statytojui iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo parengti tik kai kurias STR1.04.04:2017 8 priede numatytas dalis, pvz., bendrąją architektūrinę, galimai ir sklypo sutvarkymo, susisiekimo.</p>	

Dauguma konsultacijos dalyvavusių gamybinių projektų vystytojų ir verslo asociacijų atstovų teigia, kad iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo rengti visos sudėties to konkretaus statinio statybai reikalingą techninį projektą netikslinga.

3. Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai
(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)

Suprojektuoti ir pastatyti statinį iš statybos produktų taip, kad jis per ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę užtikrintų esminius statinių reikalavimus.

4. Pasiūlymų pagrindimas
(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)

Teikiami du alternatyvūs pasiūlymai:

Pasiūlymas 1: Nustačius, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal projektinius pasiūlymus, statybą leidžiančio dokumento išdavimo klausimas institucijoje būtų išsprendžiamas per vieningą procedūrą, statytojas ir suinteresuota visuomenė greičiau sužinotų, ar statytojo projektiniuose pasiūlymuose suplanuoto statinio statyba yra galima. Statytojas išvengtų neapibrėžtumo situacijos, į kurią patenka rengdamas visų struktūrinių dalių techninį projektą iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo, kai nėra aišku, ar parengus projektą leidimas statyti bus duotas. Kartu su statybą leidžiančiu dokumentu statytojas gautų ir specialiuosius reikalavimus bei prisijungimo sąlygas. Išduodant statybą leidžiantį dokumentą pagal projektinius pasiūlymus būtų taupomi statytojo resursai ir institucijos žmogiškieji bei finansiniai ištekliai. Gavęs statybą leidžiantį dokumentą pagal projektinius pasiūlymus, statytojas galėtų pradėti statyti statinį greičiau nei rengdamas du projektinius dokumentus iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo.

Pagrindimas: Šiuo metu galiojantis Statybos įstatymas (27 str. 5, 9, 13 d.) numato statybą leidžiančio dokumento (SLD) išdavimą po to, kai parengimas statinio techninis projektas bei jo ekspertizė ir tikrinančios institucijos pritaria projektui.

Pagal Statybos įstatymą (1 str. 45 d., 24 str. 3 d.) ir statybos techninį reglamentą STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“, patvirtintą Aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. D1-738, yra numatyta projektinių pasiūlymų rengimo, pritarimo šiam dokumentui ir jo pateikimo visuomenei svarstyti procedūra.

Projektinių pasiūlymų rengimas yra privalomas dėl visuomenei svarbių statinių, įtrauktų į Visuomenei svarbių statinių (jų dalių) sąrašą, taip pat Teritorijų planavimo įstatymo 20 straipsnyje nustatytais atvejais (kai neparengti vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentai ir statyba konkrečiame žemės sklype yra leidžiama pagal savivaldybės bendrojo plano ir (ar) vietovės lygmens bendrojo plano, jeigu jis parengtas, sprendinius).

Į Visuomenei svarbių statinių sąrašo (Reglamento STR 1.04.04:2017 4 priedas) grupę „Ypatingieji ir neypatingieji negyvenamieji pastatai (jų dalys)“, be kita ko, įtraukti statybos techniniame reglamente STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ nurodyti (7.8 - 7.9 p.) gamybos ir pramonės paskirties pastatai, sandėliavimo paskirties pastatai. Gamybos ir pramonės pastatų priskyrimas visuomenei svarbiems statiniams lemia, kad projektinių pasiūlymų rengimas yra privalomas visais atvejais, kai statomi tokios paskirties pastatai.

Statybos įstatyme (1 d. 45 p.) projektiniai pasiūlymai yra numatyti kaip projektuojamo statinio architektūros ir kitų pagrindinių sprendinių idėjos išdėstymas atitinkamo turinio dokumente, kuriuo visuomenei pateikiama informacija apie numatomą statinių projektavimą. Taip pat jie gali būti naudojami rengiant specialiuosius reikalavimus.

Projektinių pasiūlymų sudėtis yra nustatyta Reglamento STR 1.04.04:2017 13 priedu ir numato reikalavimą, kad nustatyto turinio dokumentų komplekte būtų pateikti esminiai duomenys apie numatomo statinio projektavimą (statinio parametrai, pagrindinė naudojimo paskirtis, konkreti vieta atitinkamame žemės sklype; to sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrai, kt.). Šie esminiai duomenys institucijai

faktiškai yra pakankami nustatyti, ar konkrečių parametru ir tikslinės paskirties statinio statyba konkrečioje vietoje (sklype) yra leistina, ir priimti sprendimą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo/neišdavimo, tačiau pagal galiojančią Statybos įstatymą statybos leidimo išdavimo klausimo sprendimas nusikelia neapibrėžtam laikui – kol bus parengtas Reglamento STR 1.04.04:2017 8 priede numatytos struktūros techninis projektas ir atlikta jo ekspertizė. Techninis projektas gali būti pradėtas rengti atlikus Statybos įstatyme (37 str.) numatytą visuomenės informavimo procedūrą ir savivaldybės administracijai pritarus projektiniams pasiūlymams. Pagal šiuo metu galiojančią Statybos įstatymą (SĮ 24 str. 4 d.), pritarimo projektiniams pasiūlymams etape savivaldybės administracija gali išduoti statytojui ir specialiuosius reikalavimus, jei statytojas to prašo. Projektiniai pasiūlymai, kuriems pritarta, tampa vienu iš privalomųjų statinio techninio projekto rengimo dokumentų (SĮ 24 str. 3 d.).

Patikroje apklaustų verslo subjektų ir asociacijų nuomone, projektinių pasiūlymų medžiaga sudaro apie 30 proc. techninio projekto. Atsakingos institucijos pirmiausia turėtų patvirtinti investuotojo projektą, po to išduoti statybą leidžiantį dokumentą. Šiuo metu galiojančiais teisės aktais nustatyta techninio projekto sudėtis pernelyg plati, didžioji jo dalis orientuota į statybos rangos sutarčiai sudaryti reikšmingą rangos kainos nustatymą. Reikalavimai techninio projekto struktūrai turėtų būti pakeisti ir supaprastinti. Techninio projekto ekspertizė galėtų būti vykdoma po statybą leidžiančio dokumento išdavimo.

Savivaldybės administracijos pritarimas projektiniams pasiūlymams suponuoja išvadą, kad ta pati institucija, kuriai Statybos įstatymu (27 str. 2 d.) suteikta kompetencija priimti sprendimus dėl statybos leidimų išdavimo pagal parengtą statinio techninį projektą), nenustatė esminiais klausimais jokių aplinkybių, kurios galėtų lemti išvadą, jog statytojo pateikto statybinio sumanymo realizavimas toje vietoje negalimas. Todėl tikslinga projektinius pasiūlymus panaudoti efektyviau ir statybą leidžiantį dokumentą išduoti pagal projektinius pasiūlymus. Kartu su statybą leidžiančiu dokumentu statytojas gautų specialių reikalavimų ir prisijungimo sąlygų rinkinį, sukomplektuotą pagal „vieno langelio“ principą. Techninis projektas būtų rengiamas gavus statybą leidžiantį dokumentą ir jame būtų detalizuojami projektinių pasiūlymų koncepcija pagal nustatytus specialiuosius reikalavimus laikantis teisės aktų reikalavimų. Statybos organizavimo procesas paspartėtų, statytojas galėtų greičiau pradėti statinio statybą.

Statybą leidžiančio dokumento išdavimas pagal projektinius pasiūlymus nereikštų, kad valstybė mažina reikalavimus dėl statinių atitikties Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr.305/2011 apibrėžtiems esminiams statinių reikalavimams – statiniai turi būti projektuojami ir statomi taip, kad nekeltų pavojaus žmonių, naminių gyvūnų ar nuosavybės saugai ir nepakenktų aplinkai. Statinio techninis projektas turėtų būti rengiamas pagal teisės aktų reikalavimus. Statybą leidžiančio dokumento išdavimas pagal projektinius pasiūlymus taip pat nereikštų, kad susiaurėja visuomenės teisės bei galimybės gauti informaciją apie visuomenei svarbių statinių statybą ir aktyviai dalyvauti svarstant projektinius, ar kad sudaromos prielaidos pažeisti pusiausvyrą tarp statytojo ir visuomenės (atitinkamos jos dalies) intereso.

Alternatyvus pasiūlymas 2: Pasilikus prie šiuo metu galiojančio teisinio reguliavimo modelio, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas parengus techninį projektą, pasiūlymai pakeisti Statybos įstatymo nuostatas, susijusias su statybos organizavimo proceso priešprojektinio etapo procedūromis, kurioms atlikti statytojas, siekdamas vieningo tikslo – gauti statybą leidžiantį dokumentą – turi teikti paeiliui kelis susijusius prašymus, optimizuotų šį procesą, nes visos susijusios priešprojektinio etapo procedūros būtų vykdomos pagal „vieno langelio principą“, statytojui pateikus vieną prašymą. Siūloma Statybos įstatymą ir statybos techninį reglamentą STR 1.04.04:2017 pakeisti nustatant, kad statytojas rengia gamybinių objektų techninį projektą, kuris susideda iš bendrosios, architektūrinės ir galimai sklypo sutvarkymo bei susisiekimo dalių. Atitinkamai siūloma, kad techninio projekto ekspertizė būtų atliekama šioms dalims.

Pagrindimas: Pasilikus prie galiojančio teisinio reguliavimo, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal techninį projektą, turėtų būti peržiūrėta statybos techniniame reglamente STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“ nustatyta projektinių pasiūlymų užduoties derinimo, projektinių pasiūlymų pateikimo visuomenei svarstyti, pritarimo projektiniams pasiūlymams procedūra. Minėtu teisiniu reguliavimu yra nustatomi statytojui neproporcingi reikalavimai, kad statytojas kiekvienai procedūrai ar veiksmui atlikti teiktų atskirą prašymą. Pasiūlymas atsisakyti tokio teisinio reguliavimo ir jį pakeisti nustatančiu vieno prašymo pateikimą visiems šiems klausimams išspręsti, panaikintų šią problemą.

Pagal Reglamento STR 1.04.04:2017 8 priedą techninis projektas bendruoju atveju gali susidėti iš 18 sudedamųjų dalių. Reglamentas (24 p.) leidžia statytojui pasirinkti iš šio Priedo techninio projekto konkretaus projekto sudedamąsias dalis, atsižvelgus į projektuojamojo statinio specifiką, taip pat nustato (27 p.), kad turi būti parengtos visos tam statiniui pastatyti ir naudoti būtinos projekto dalys, kurių sprendiniai įgyvendintų esminius statinių reikalavimus. Statybos įstatymas (24 str. 3, 19, 20 d.) nenumato, kad statinio projektas gali būti rengiamas dalimis, nors statybą leidžiančio dokumento išdavimui reikalinga pateikti (Statybos įstatymo 27 str.5 d.) tik bendrąją, architektūrinę (kultūros paveldo tvarkybos, kai ši dalis privaloma) dalis. Verslo subjektų ir verslo asociacijų atstovų nuomone, šiuo metu galiojančių teisės aktų nustatyta techninio projekto sudėtis pernelyg plati, iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo parengto nustatytos struktūros techninio projekto didžioji dalis yra skirta rangos kainai nustatyti, o ne statybos leidimui išduoti. Investuotojai susiformuoja neigiamą nuomonę apie Lietuvos reguliavimą dėl to, kad jiems tenka investuoti į visą techninio projekto parengimą ir ekspertizę, nors apskirtai dar nėra aišku, ar apskirtai bus išduotas leidimas statyti norimą statinį.

Pasiūlymas pakeisti Statybos įstatymu ir statybos techniniu reglamentu STR 1.04.04:2017 nustatytą teisinį reguliavimą numatant paprastesnę techninio projekto sudėtį, pagreintų statybos organizavimo procesą. Šiuo metu techninio projekto rengimas vidutiniškai vykdomas 70 d. d. Įgyvendinus pasiūlymą dėl techninio projekto struktūros supaprastinimo, techninis projektas galėtų būti parengiamas dvigubai greičiau, t. y. per 30 d. d., atitinkamai apie 40 d. d. sutrumpėtų statybos leidimo išdavimo procedūra.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Pasiūlymas 1: pakeisti Statybos įstatymą ir nustatyti, kad statybą leidžiantis dokumentas išduodamas pagal projektinius pasiūlymus, o techninis projektas rengiamas gavus statybą leidžiantį dokumentą. Pakeisti su šiais Statybos įstatymo pakeitimais susijusias statybos techninio reglamento STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“, patvirtino Aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr.D1-738, nuostatas.

Pasiūlymas 2: pakeisti Statybos įstatymą nustatant, kad techninis projektas būtų sudarytas tik iš bendrosios, architektūrinės ir galimai sklypo sutvarkymo bei susisiekimo dalių. Atitinkamai šioms dalims turėtų būti atliekama projekto ekspertizė. Atitinkamai keistinas ir statybos techninis reglamentas STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“, patvirtintas Aplinkos ministro 2016 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr.D1-738.

Pakeisti šio Reglamento VIII skyrių „Visuomenės informavimas apie numatomą statinių (jų dalių) projektavimą ir visuomenės dalyvavimas svarstant statinių (jų dalių) projektinius pasiūlymus“ bei 13 priedą nustatant statytojo vieno prašymo pateikimą priešprojektinio etapo procedūroms atlikti.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta, kurią sukelia įpareigojimas: 15.019.983,36 Eur visai tikslinei grupei. Visos reguliavimo naštos išlaidos yra prisitaikymo išlaidos.

Didžiausios reguliavimo naštos išlaidos susijusios su statinio techninio projekto (120.005 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) rengimu ir jo ekspertize (6.132 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), statinio techninio darbo projekto (101.953 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) parengimu, su projektinių pasiūlymų rengimu ir jų suderinimu (1.310 Eur + 7.476 Eur + 2.362, viso 11.148 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) bei su socialinės infrastruktūros sutarties sudarymu (4.147 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui). Viso pagal esamą reguliavimą įpareigojimas sukelia 250.333,06 Eur reguliavimo našta vienam tipiniam ūkio subjektui.

Tikslinė grupė – 60 ūkio subjektų (apdirbamojoje gamyboje veikiantys ūkio subjektai, kurie per IS Infostatyba pranešė apie statybos pradžią per einamuosius metus pagal išduotus galiojančius statybą leidžiančius dokumentus naujiems ypatingiems ir neypatingiems gamybos paskirties statiniams statyti).

Pasiūlymo 1 alternatyvos reguliavimo našta: 1.040.520,96 Eur visai tikslinei grupei.

Pasiūlymu būtų sujungiamas visų prašymų pateikimas, kas vietoj prašymų pritarti projektiniams pasiūlymams, išduoti specialiąsias sąlygas, prisijungti prie komunikacijų, išduoti SLD būtų pateikiamas vienas prašymas, tokiu būdu vienas tipinis ūkio subjektas vietoj patiriamų 852 Eur reguliavimo naštos išlaidų (655,2 Eur + 98,40 Eur + 98,40 Eur) būtų patiriama 655,2 Eur reguliavimo naštos išlaidų.

Atsisakius techninio projekto rengimo (120.004,80 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), techninio darbo projekto rengimo (101.953,20 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), statinio specialiosios ekspertizės (556,80 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), statinio projekto bendrosios ekspertizės (6132 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) sumažėtų 228.646,80 Eur reguliavimo naštos išlaidų vienam tipiniam ūkio subjektui arba 13.718.808 Eur visai tikslinei grupei.

Pasiūlymo 2 alternatyvos reguliavimo našta: 5.840.712,96 Eur visai tikslinei grupei.

Pasiūlymu būtų sujungiamas visų prašymų pateikimas, kas vietoj prašymų pritarti projektiniams pasiūlymams, išduoti specialiąsias sąlygas, prisijungti prie komunikacijų, išduoti SLD būtų pateikiamas vienas prašymas, tokiu būdu vienas tipinis ūkio subjektas vietoj patiriamų 852 Eur reguliavimo naštos išlaidų (655,2 Eur + 98,40 Eur + 98,40 Eur) būtų patiriama 655,2 Eur reguliavimo naštos išlaidų.

Supaprastinus techninio projekto rengimą, paliekant bendrąją ir architektūrinę dalis, reguliavimo naštos išlaidos sumažėtų 1/3 ir sudarytų 80.003,20 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui (sumažėtų 40.001,60 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui).

Pasiūlymo patikslintos pagal institucijų pastabas 2 alternatyvos reguliavimo našta: 6.101.367,36 Eur visai tikslinei grupei.

Supaprastinus techninio projekto rengimą, paliekant bendrąją ir architektūrinę dalis, atsisakant atskiro techninio darbo projekto rengimo, atsisakant atskirų bendrosios ir specialiosios statinio projekto ekspertizių, kurios integruojamos į supaprastinto techninio projekto rengimą ir atliekamos dalimis, vienam tipiniam ūkio subjektui reguliavimo naštos išlaidos sudarytų 101.689,46 Eur ir sumažėtų 148.643,60 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui).

7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
----	---

Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymo 1 alternatyvą: 13.979.462,40 Eur visai tikslinei grupei.

Didžiausią sumažėjimą lemtų išlaidų išorės paslaugoms sumažėjimas, kuris ypač ženklus statinio techninio projekto rengime (90.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), techninio darbo projekto rengime (80.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), specialiojoje ekspertizėje (300 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), bendrojoje statinio projekto ekspertizėje (4.700 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) bei išlaidos darbuotojams minėtuose veiksmuose.

Nors prašymų sujungimas į vieną prašymą pinigine verte nėra labai ženklus (vietoje 852 Eur liktų 655,2 Eur reguliavimo naštos išlaidos vienam tipiniam ūkio subjektui), tačiau jis itin reikšmingas laiko taupymo ir bendros statinio statybos proceso paspartinimo prasme.

Reguliavimo naštos sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymo 2 alternatyvą: 9.179.270,40 Eur visai tikslinei grupei.

Didžiausią sumažėjimą lemtų išlaidų išorės paslaugoms sumažėjimas, kuris ypač ženklus statinio techninio projekto rengime (90.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), techninio darbo projekto rengime (80.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), specialiojoje ekspertizėje (300 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), bendrojoje statinio projekto ekspertizėje (4.700 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) bei išlaidos darbuotojams minėtuose veiksmuose.

Nors prašymų sujungimas į vieną prašymą pinigine vertė nėra labai ženklus (vietoj 852 Eur liktų 655,2 Eur reguliavimo naštos išlaidos vienam tipiniam ūkio subjektui), tačiau jis itin reikšmingas laiko taupymo ir bendros statinio statybos proceso paspartinimo prasme.

Taikant supaprastinto techninio projekto rengimą reguliavimo naštos sumažėjimą labiausiai lemtų 110.000 Eur išlaidų išorės paslaugoms sumažėjimas vienam tipiniam ūkio subjektui (nuo 170.000 Eur pagal statinio techninio projekto (90.000 Eur) ir statinio techninio darbo projekto (80.000 Eur) išlaidas išorės paslaugoms iki 60.000 Eur išlaidų išorės paslaugoms įsigyti, rengiant supaprastintą techninį projektą).

Reguliavimo naštos sumažėjimas, įgyvendinus patikslintą pagal institucijų pastabas Pasiūlymo 2 alternatyvą: 8.918.616,00 Eur visai tikslinei grupei.

Didžiausią sumažėjimą lemtų išlaidų išorės paslaugoms sumažėjimas, kuris ypač ženklus statinio techninio projekto rengime (90.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), techninio darbo projekto rengime (80.000 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), specialiojoje ekspertizėje (300 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), bendrojoje statinio projekto ekspertizėje (4.700 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) bei išlaidos darbuotojams minėtuose veiksmuose.

Taikant supaprastinto techninio projekto rengimą reguliavimo naštos sumažėjimą labiausiai lemtų 110.000 Eur išlaidų išorės paslaugoms sumažėjimas vienam tipiniam ūkio subjektui (nuo 170.000 Eur pagal statinio techninio projekto (90.000 Eur) ir statinio techninio darbo projekto (80.000 Eur) išlaidas išorės paslaugoms iki 60.000 Eur išlaidų išorės paslaugoms įsigyti, rengiant supaprastintą techninį projektą).

8.	Institucijų pastabos
2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“: Pritarta iš dalies.	
Pritarta Pasiūlymo 2 alternatyvai: Svarstyta galimybė numatyti teisinį reglamentavimą suteikiantį teisę statytojui, rengti gamybinių objektų techninį projektą, susidedantį iš bendrosios, architektūrinės, sklypo sutvarkymo ir susisiekimo dalių, numatantį techninio projekto ekspertizės atlikimą šioms dalims.	
Nepritarta: Aplinkos ministerija nepitaria vertinimui, kad statybos techniniame reglamente STR 1.04.04:2017 „Statinio projektavimas. Statinio ekspertizė“ nustatyta projektinių pasiūlymų užduoties derinimo, projektinių pasiūlymų pateikimo visuomenei svarstyti, pritarimo projektiniams pasiūlymams procedūra statytojui nustatomi neproporcingi reikalavimai. Pasiūlymas atsisakyti tokio teisinio reguliavimo ir jį pakeisti nustatančiu vieno prašymo pateikimą visiems klausimams išspręsti, sudaro prielaidas perteklinių duomenų pateikimui, prielaidas pažeisti Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir asmens duomenų tvarkymo principus, įtvirtintus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – Reglamentas) 5 straipsnio 1 dalyje, įskaitant Reglamente nustatytą asmens duomenų kiekio mažinimo principą. Vertinamu atveju kiekvienai procedūrai atlikti teikiamas su procedūros tikslais susijęs prašymas užtikrinant Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą ir Reglamento principus.	
9.	Tiekėjo komentaras
N/A	

2 pasiūlymas. Inžinerinės infrastruktūros įrengimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Uždrausti statybą leidžiančio dokumento išdavimo institucijai bet kokia forma nustatyti statytojui sąlygą sumokėti į institucijos biudžetą atitinkamą įmoką	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas <i>(Rengiama pagal problemų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
<p>Galiojantis Statybos įstatymas institucijai, kuriai suteikti įgaliojimai priimti sprendimą dėl statybą leidžiančio dokumento išdavimo, nedraudžia nustatyti statytojui tiesioginius ar netiesioginius reikalavimus savo lėšomis ar kitu materialiuoju turtu papildyti institucijos biudžetą. Toks draudimas yra nustatytas tik prisijungimo sąlygų išdavimo srityje (Statybos įstatymo 24 str.14 d.). Esant šiai teisinio reguliavimo spragai, kai kuriose savivaldybėse statytojo prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą nagrinėjimo stadijoje statytojui iškeliamą sąlyga „savanoriškai“ (kaip labdarą, paramą infrastruktūros ir socialinei plėtrai, kt.) įnešti į savivaldybės biudžetą jokių įstatymu nenumatytą įmoką (ar prisidėti kitokia turtinio pobūdžio investicija, pvz., nutiesti gatvę ar jos dalį) ir sudaryti su savivaldybės administracija atitinkamą sutartį. Šie nepagrįsti savivaldybės reikalavimai sukuria papildomus kaštus investuotojams.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiamas Pasiūlymas <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
Suprojektuoti ir pastatyti statinį iš statybos produktų taip, kad jis per ekonomiškai pagrįstą naudojimo trukmę užtikrintų esminius statinių reikalavimus.	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Gamybinių projektų vystytojai nurodo, kad kai kuriose savivaldybėse (Vilniaus m., Druskininkų ir kt.) statytojo prašymo išduoti statybą leidžiantį dokumentą išdavimo stadijoje statytojams yra iškeliamą sąlyga pasirašyti su savivaldybe atitinkamą sutartį, kuria statytojas „savanoriškai“ paremia savivaldybės infrastruktūros plėtrą.</p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudencijoje suformuotoje mokesčių konstitucinėje doktrinoje, aiškinat Lietuvos Respublikos Konstitucijos 127 straipsnio 3 dalies nuostatą „mokesčius, kitas įmokas į biudžetus ir rinkliavas nustato įstatymai“, be kita ko, išaiškinta, kad tokie esminiai mokesčio elementai kaip mokesčio objektas, mokestinių santykių subjektai, jų teisės ir pareigos, mokesčio dydžiai (tarifai), mokėjimo terminai, išimties bei lengvatų, baudos ir delspinigiai taip pat turi būti nustatomi tik įstatymu (Konstitucinio Teismo 2000 m. kovo 15 d., 2002 m. birželio 3 d., 2003 m. lapkričio 17 d., 2004 m. rugsėjo 2 d., 2006 m. sausio 24 d., 2006 m. rugsėjo 26 d. nutarimai). Vadovaujantis Mokesčių administravimo įstatymo 2 str. 7 d., mokesčių įstatymams, sudarantiems nacionalinę mokesčių teisės sistemą, priskiriami ir atlygintinumo požymį turinčius privalomuosius mokėjimus į valstybės (savivaldybių) biudžetą nustatantys įstatymai: pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos rinkliavų įstatymas.</p> <p>Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas 2011 m. balandžio 7 d. nutartimi administracinėje byloje Nr. A442-1043/2011 patenkino Vyriausybės atstovo Vilniaus apskrityje skundą ir panaikino Vilniaus miesto savivaldybės administracijos direktoriaus 2009 m. gruodžio 22 d. įsakymą Nr. 30-2235 dėl paramos sutarčių infrastruktūrai, kaip prieštaraujantį Labdaros ir paramos įstatymui. Tyrimo metu nustatyta, kad statytojai teikia „savanorišką“ paramą, vengdami konflikto su institucija, nes tai gali lemti statytojui nepalankaus sprendimo priėmimą.</p> <p>Savivaldybių administravimo subjektai, vykdydami Statybos įstatymu priskirta statybą leidžiančio dokumento išdavimo funkciją, negali nustatyti jokių įmokų į savivaldybės biudžetą, nes to nenumato joks galiojantis įstatymas.</p>	

Lietuvos Respublikos Seime 2019 m. vasario 28 d. yra įregistruotas Aplinkos ministerijos parengtas Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projekte yra numatyta savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoka, tačiau jos mokėjimas nenumatytas statant ir (ar) rekonstruojant gamybos paskirties pastatus teritorijose, pagal savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosius planus skirtose pramonės veiklai vykdyti.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Pakeisti Statybos įstatymą uždraudžiant statybą leidžiančio dokumento išdavimo institucijai bet kokia forma nustatyti gamybos paskirties objektų statytojui sąlygą sumokėti į institucijos biudžetą atitinkamą įmoką, jei įstatymu nenustatyta kitaip. Toks reguliavimas gali būti nustatytas ir specialiuoju įstatymu, pvz., Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymu, kur būtų nustatyta, kad įmoka nemokama statant ir (ar) rekonstruojant gamybos paskirties pastatus teritorijose, pagal savivaldybės ir (ar) vietovės lygmens bendruosius planus skirtose pramonės veiklai vykdyti.

6. Pasiūlymo reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta, kurią sukelia įpareigojimas: 15.019.983,36 Eur visai tikslinei grupei. Visos reguliavimo naštos išlaidos yra prisitaikymo išlaidos.

Didžiausios reguliavimo naštos išlaidos susijusios su statinio techninio projekto (120.005 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) rengimu ir jo ekspertize (6.132 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui), statinio techninio darbo projekto (101.953 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) parengimu, su projektinių pasiūlymų rengimu ir jų suderinimu (1.310 Eur + 7.476 Eur + 2.362, viso 11.148 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui) bei su socialinės infrastruktūros sutarties sudarymu (4.147 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui). Viso pagal esamą reguliavimą įpareigojimas sukelia 250.333,06 Eur reguliavimo našta vienam tipiniam ūkio subjektui.

Tikslinė grupė – 60 ūkio subjektų (apdirbamojoje gamyboje veikiančys ūkio subjektai, kurie per IS Infostatyba pranešė apie statybos pradžią per einamuosius metus pagal išduotus galiojančius statybą leidžiančius dokumentus naujiems ypatingiems ir neypatingiems gamybos paskirties statiniams statyti).

Pasiūlymo reguliavimo našta: 14.771.136,96 Eur visai tikslinei grupei.

Sumažėjimą lemia tai, kad nebeatliekamas veiksmas „sudaryti socialinės infrastruktūros sutartį“, kuris apima išlaidas darbuotojams (5 darbo dienų), išlaidas išorės paslaugoms (teisininkų paslaugos, 300 Eur, ir išlaidos socialinės infrastruktūros įmokai, vidutiniškai 15.000 Eur) ir netiesiogines išlaidas (20 proc. nuo veiksmui priskiriamų tiesioginių išlaidų).

Iki 2019 m. socialinės infrastruktūros mokestis buvo taikomas 3 savivaldybėse – Vilniaus miesto, Kauno miesto ir Klaipėdos miesto savivaldybėse. Kitose savivaldybėse tokio mokesčio nėra, išskyrus Druskininkų savivaldybę, kuri pradėjo taikyti tokį mokestį nuo 2019 m.

Priklausomai nuo gamybinių projektų vystymo apimties pagal savivaldybes nustatyta, kad minėtose 3 savivaldybėse buvo įgyvendinama 22 proc. visų Lietuvoje vystomų gamybinių projektų (2017-2018 m. laikotarpiu nuo visų atvejų ne LEZ), todėl skaičiuojant tai buvo įvertinta kaip 22 proc. nuo faktiškai patiriamų išlaidų, pvz., išlaidų darbuotojams, išlaidų išorės paslaugoms.

Visose minėtose 3 savivaldybėse socialinės infrastruktūros (dar vadinamos miesto inžinerinės infrastruktūros) dydžiai labai skyrėsi. Tik Vilniaus miesto savivaldybėje yra patvirtinti vieningi įkainiai, kaip turėtų būti skaičiuojamas socialinės infrastruktūros mokestis (1,45 Eur už kv. m, <https://vilnius.lt/vaktai2011/DefaultLite.aspx?Id=3&DocId=30275085>), todėl, pvz., statant 10.000 kv. m gamybinių statinių reikėtų sumokėti 14.500 Eur socialinės infrastruktūros mokestį. Kituose miestuose nėra vieningos kainodaros ir nustatoma savivaldybės tarybos sprendimu kiekvienu individualiu atveju. Kauno mieste minimalus mokestis yra 20.000 Eur, priklausomai nuo objekto ar kitų sąlygų jis gali būti nustatomas individualiai, tai aptariant atskiroje socialinės ir (ar) miesto inžinerinės infrastruktūros plėtros sutartyje, Klaipėdoje nustatoma kiekvienu atveju individualiai (nuo 10.000 iki 75.000 Eur). Todėl socialinės (savivaldybė) infrastruktūros mokestis vidutiniškai 15.000 Eur.

Bandymų įstatymu nustatyti socialinės infrastruktūros mokesčių būta ir anksčiau, tačiau tokiems teisės aktų projektams nebuvo pritarta ir jie nebuvo priimti, pvz., savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projekte (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/4b0e8710f4a311e8b5e8d681eb86525b?positionInSearchResults=7&searchModelUUID=0f9d0c98-695e-498a-8049-e58b45341583>) ir LRV nutarimo projekte (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/31544b41f4a111e8b5e8d681eb86525b?jfwid=cyr4evuu>). 2015 m. įstatymo teikimo aiškinamajame rašte buvo pateiktos galimos mokesčio ribos priklausomai nuo sklypo užstatymo intensyvumo - nuo 20 iki 81 Eur/m² (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/22bc4db2c1a811e48799bc57840226ce?jfwid=cyr4ew5f>), kas dar labiau padidintų reguliavimo našą.

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymą

Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymą: 248.846,40 Eur.

Ši sumažėjimą lemtų veiksmo, susijusios su socialinės infrastruktūros sutarties sudarymu, atsisakymas: vienas tipinis ūkio subjektas nebepatirtų 90,20 Eur išlaidų darbuotojams, 3.366 Eur išlaidų išorės paslaugoms bei 691,24 Eur netiesioginių išlaidų, iš viso 4147,44 Eur arba visa tikslinė grupė nebepatirtų 248.846,40 Eur reguliavimo naštos išlaidų.

8. Institucijų pastabos

2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“:
Nepritarta:

Aplinkos ministerija sutinka su pasiūlyme iškelta problema, tačiau vertina, kad institucijai draudimas nustatyti statytojui tiesioginius ar netiesioginius reikalavimus savo lėšomis ar kitu materialiuoju turto papildyti institucijos biudžetą nepriskirtinas Statybos įstatymo reguliavimo sričiai, todėl nepritariame Statybos įstatymo pakeitimams. Pastebėtina, kad savivaldybės infrastruktūros plėtros įmokų reglamentavimas numatytas Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projekte ir laikytinas atitinkančiu šio įstatymo projekto paskirtį ir tikslus.

9. Tiekėjo komentaras

Aplinkos ministerijos minimame Lietuvos Respublikos savivaldybių infrastruktūros plėtros įstatymo projekte siekiama įteisinti savivaldybės infrastruktūros plėtros įmoką, t.y. įteisinti esamą reguliavimo našą. Jeigu būtų įgyvendintas siūlomas įstatymo projektas, esama reguliavimo našta dėl infrastruktūros įmokų padidėtų, nes įmoką pradėtų taikyti visos 60 savivaldybių (kai dabar taiko 4 savivaldybės). Tiekėjas nesutinka su šia Aplinkos ministerijos pozicija, nes viešąją infrastruktūrą įrengus privačiomis lėšomis iškyla daug klausimų, kurie projekte nėra išspręsti: įrengtos viešosios infrastruktūros nuosavybės klausimas, servitutų nustatymo, įrengtos infrastruktūros tolesnės priežiūros klausimas ir kt. (tai turėtų nustatyti savivaldybės infrastruktūros plėtros sutartis). Tokios įstatymo nuostatos turi būti suderintos su Konstitucija, taip pat valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo principais. Gamybinių projektų vystytojai visada investuoja į aplinkinę infrastruktūrą, siekdami tenkinti savo verslo interesus. Todėl reikalavimas vystytojui įrengti ir finansuoti viešąją infrastruktūrą yra susijęs su galimu interesų konfliktu. Pažymėtina dar ir tai, kad atvejo analizėje gamybinių projektų vystytojai pažymėjo, kad verslas turi teisėtą lūkestį Lietuvoje tikėtis tinkamai viešosiomis lėšomis įrengtos infrastruktūros taip, kaip ji yra įrengta atskirose Lietuvos teritorijose, pvz., LEZ. Todėl verslui yra nesuprantama, kodėl infrastruktūros įrengimui reguliavime yra daromi skirtumai tarp teritorijų, kai kuriose savivaldybėse yra laukiama viešosios infrastruktūros finansuotojų, tačiau šie neateina, nes savivaldybėse nėra tinkamų sklypų su reikiama infrastruktūra. Todėl šiai „rato problemai“ išspręsti yra abejotinas siūlymas įteisinti privalomą sutarties sudarymą ir įmoką, nes investuotojai toliau neras tinkamų sklypų ir turės patys investuoti ir įrengti infrastruktūrą, kas sukurs didesnę reguliavimo našą.

3 pasiūlymas. Statybos organizavimas

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Gamybinių projektų vystymo srityje optimizuoti statybos užbaigimo procesą	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas <i>(Rengiama pagal problemų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
<p>Pagal šiuo metu galiojančią Statybos įstatymą (28 str.) ypatingųjų ir neypatingųjų statinių statybos užbaigimas įforminamas statybos užbaigimo aktu. Statybos užbaigimas yra atskira procedūra, kurią statytojas inicijuoja, kai rangovai baigia visus statybos darbus pagal techninį projektą ir įvykdo rangos sutartis. Procedūra vyksta statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ nustatyta tvarka. Pagal šią procedūrą jei bent vienas statybos užbaigimo komisijos narys savo kompetencijos srityje nustato statybos trūkumus, neatitikimus techninio projekto reikalavimams, lemiantiems atitiktį esminiems statinių reikalavimams, statybos užbaigimo aktas neišduodamas (Reglamento STR1.05.01:2017 69,70,73-76 p.). Statybos užbaigimo procedūrą komisija gali sustabdyti ir nustatyti statytojui terminą ne ilgesnį kaip 6 mėnesiai trūkumams pašalinti.</p> <p>Galiojančių teisės aktų nustatytas statybos užbaigimo modelis, kai statybos užbaigimo komisija tikrina statinio atitiktį esminiems statinių reikalavimams tik po to, kai rangovai jau yra baigę visus statybos darbus (įvykdę rangos sutartis), eliminuoja galimybę tiksliai ir kaip galima anksčiau išsiaiškinti galimas rizikas, galimus statybos neatitikimus statinio techniniam projektui, galinčius lemti statinio neatitikimą esminiems statinių reikalavimams. Pagal šiuo metu galiojančią statybos užbaigimo tvarką nėra teisinio mechanizmo, kuris leistų kompetentingiems subjektams galimus statinio statybos trūkumus, nepriklausomai nuo to dėl kokio statybos proceso dalyvio kaltės jie atsirado, nustatyti anksčiau nei rangovai visiškai užbaigia statybos darbus ir perduoda statinį statytojui.</p> <p>Gamybinių projektų vystytojai ir asociacijos statybos užbaigimo procese nurodė problemas, kad statybos užbaigimo procedūra nėra gera (kai kurios institucijos dalyvauja tik statybos užbaigimo etape ir gali pareikšti naujus reikalavimus; dalyvaujančios Komisijoje institucijos nebendradarbiauja, todėl užtrunka komisijos sudarymo procesas; jei Komisija nustato trūkumus, kyla problemų dėl trūkumų ištaisymo, nes rangovai yra baigę darbus, o statytojas pasirašęs priėmimo aktus).</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiamas Pasiūlymas <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
Organizuoti statybos užbaigimo procedūras.	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pasiūlymas: Pakeisti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 28 str. 1 d., išbraukiant iš jos nuostatas, kad neypatingųjų statinių statyba užbaigiama surašant statybos užbaigimą aktą, bei išbraukiant iš šio straipsnio 6 dalies žodžius „statybos užbaigimo akto“. Papildyti šį Statybos įstatymo straipsnį normomis, kad neypatingųjų statinių statyba užbaigiama pagal teisės aktų nustatyta tvarka atliktų įstatymo nustatytų kvalifikacijų reikalavimus atitinkančių privačių ekspertų išvadas. Jeigu ši tvarka pasiteisins praktikoje ir nesukels neigiamo poveikio aplinkai bei visuomenės sveikatai, siūlytina vėliau tą pačią tvarką nustatyti ir ypatingųjų statinių statybos užbaigimui.</p> <p>Pagrindimas: Statybos techniniame reglamente STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ numatyta statybos užbaigimo</p>	

procedūra, kai statinio atitiktis techniniam projektui ir esminiams statinių reikalavimams nesudaro teisinių sąlygų ir prielaidų atlikti statybos užbaigimo procedūrą mažiausiomis laiko ir kaštų sąnaudomis kartu užtikrinant statinio atitiktį esminiams statinių reikalavimams.

Pasiūlymo atsisakyti statybos užbaigimo kaip atskiros procedūros esmė yra ta, kad galimi statybos neatitikimai techniniam projektui ir esminiams statinių reikalavimams galėtų būtų nustatomi nelaukiant statybos pabaigos statybos procese teisės aktų nustatyta tvarka įgytas kvalifikacijas statinių, statinių dalių, patalpų ir jų projektų gaisrinės saugos srityje turinčių ekspertų ir jų nurodymu nedelsiant pašalinti. Trūkumų nustatymas ir nurodymas juos pašalinti savaime nereikštų, kad turėtų būti stabdoma visa statyba. Trūkumai turėtų būti pašalinti kompetentingo subjekto nustatyta ir nurodyta apimtimi, ir, jei jie nėra kliūtis atlikti kitus statybos darbus, tie darbai galėtų būti atliekami. Statybos užbaigimas vyktų kaip nuoseklių procesų seka, kurioje baigtų (priimtų) darbų (jų grupių) atitiktį esminiams statinių reikalavimams ir techniniam projektui tikrintų įstatymo nustatytų kvalifikacijų reikalavimus atitinkantys privatūs ekspertai (jų nustatyti trūkumai turėtų būti pašalinti statybos procese), surašydami ekspertines išvadas; statybos eigoje IS „Infostatyba“ būtų sukauptas ekspertinių išvadų rinkinys, kuris patvirtintų, jog statinys atitinka esminius statinių reikalavimus; statytojas pranešimu IS „Infostatyba“ paskelbtų apie visišką užbaigtą statinio statybą; šis pranešimas ir IS „Infostatyba“ įregistruotos ekspertizės išvados apie statinio atitiktį esminiams statinių reikalavimams būtų pagrindas statinio ir daiktinių teisių įregistravimui Nekilnojamojo turto registre.

Pasiūlymas atsisakyti atskiros statybos užbaigimo procedūros galėtų būti įgyvendinamas etapais. Pirmiausia, dėl neypatingųjų statinių statybos užbaigimo, o vėliau, pasiteisinus šiai tvarkai praktikoje, analogišką reguliavimą nustatyti ir dėl ypatingųjų statinių. Tokia statybos užbaigimo tvarka nereikštų, kad mažinami pastatyto statinio atitikties teisės aktams reikalavimai kurioje nors srityje. Statinio atitiktis esminiams statinių reikalavimams būtų patikrinta atitinkamas įstatymo nustatytas kompetencijas, patvirtintas kvalifikavimo atestatais, veiklos leidimais, turinčių privačių ekspertų.

Pasiūlymas, kad statinio atitikties esminiams statinių reikalavimams funkciją atliktų privatūs ekspertai neatsiejamas nuo reikalavimo, kad jie turėtų teisės aktų nustatyta tvarka įgytas ir sistemingai atnaujinamas kvalifikacijas, atitinkančias teisės aktų nustatytus kokybės standartus. Ekspertais galėtų būti kviečiami tik tie fiziniai ar juridiniai asmenys, kurie yra įtraukti į ekspertų bei ekspertinių įmonių sąrašus ir turi galiojančius kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus, Statybos produktų sertifikavimo centro (SPSC) skelbiamų ekspertinių įmonių ar kitų kompetentingų ekspertinių įstaigų ekspertai.

Pasiūlymas atsisakyti atskiros statybos užbaigimo procedūros sietinas ir su tuo, kad įstatymu būtų aiškiai apibrėžta ekspertų atsakomybė.

Atsisakius atskiros statybos užbaigimo procedūros atitinkamos valstybinės priežiūros institucijos (pav., PAGD) savo funkcijas galėtų vykdyti ne iki statybos užbaigimo akto sudarymo, bet po jo. Valstybės priežiūra galėtų būti vykdoma taikant rizikingų projektų atranką, o ne visų statomų statinių. Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 5 p. nustatyta, kad turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Pakeisti Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 28 str. 1 d., išbraukiant iš jos nuostatas, kad neypatingųjų statinių statyba užbaigiama surašant statybos užbaigimą aktą, bei išbraukiant iš šio straipsnio 6 dalies žodžius „statybos užbaigimo akto“. Papildyti šį Statybos įstatymo straipsnį normomis, kad neypatingųjų statinių statyba užbaigiama pagal teisės aktų nustatyta tvarka atliktų įstatymo nustatytų kvalifikacijų reikalavimus atitinkančių privačių ekspertų išvadas.

Pakeisti Statybos techninį reglamentą STR 1.05.01:2017 „Statybą leidžiantys dokumentai. Statybos užbaigimas. Statybos sustabdymas. Savavališkos statybos padarinių šalinimas. Statybos pagal neteisėtai išduotą statybą leidžiantį dokumentą padarinių šalinimas“ pašalinant iš jo normas, reglamentuojančias

statybos užbaigimo procedūras ir taisykles, kurios nustato neypatingųjų statinių statybos užbaigimą statybos užbaigimo komisijai surašant statybos užbaigimo aktą.

Analogiški pakeitimai siūlomi ir ypatingųjų statinių statybos užbaigimui, jeigu nauja neypatingųjų statinių statybos užbaigimo tvarka bus tinkamai taikoma praktikoje ir nesukels neigiamo poveikio aplinkai bei visuomenės sveikatai.

6. Pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta, kurią sukelia įpareigojimas (sritis „Statinio statyba“, 14 įpareigojimas „Pareiga organizuoti statybos užbaigimo procedūras“): **1.520.640,00 Eur**.

Didžiausią reguliavimo naštą sukelia veiksmai, susiję su reikalavimais parengti ir sutvarkyti išpildomąją pastato, inžinerinių ir susisiekimo komunikacijų dokumentaciją, parengti tyrimų, reikalingų statybos užbaigimui, programą, ir atlikti tyrimus, reikalingus statybos užbaigimui, atlikti kadastrinius matavimus ir suformuoti Kadastrinių duomenų bylas, pateikti dokumentus ir prašymus pažymoms iš prisijungimo sąlygas išdavusių institucijų gauti, parengti dokumentus ir kartu su prašymu VTPSI komisijos sudarymui pateikti VTPSI – 24.295,20 Eur vienam ūkio subjektui arba 1.457.712,00 Eur visai tikslinei grupei (60 ūkio subjektų). Didžiausios išlaidos (20.000 Eur vienam ūkio subjektui) patiriamos įsigyjant išorės paslaugas – projektuotojų, inžinierių, matininkų, ekspertų, teisininkų ir pan.

Pasiūlymo reguliavimo našta: 1.364.767,20 Eur visai tikslinei grupei (60 ūkio subjektų, veikiančių LEZ ir ne LEZ).

Reguliavimo našta sumažėja nelikus būtinybės organizuoti ir dalyvauti Komisijos veikloje, paprasčiau organizuojant darbus, dėl ko bent 15 proc. sumažėja visos veiksmui „parengti ir sutvarkyti išpildomąją pastato, inžinerinių ir susisiekimo komunikacijų dokumentaciją, parengti tyrimų, reikalingų statybos užbaigimui, programą, ir atlikti tyrimus, reikalingus statybos užbaigimui, atlikti kadastrinius matavimus ir suformuoti Kadastrinių duomenų bylas, pateikti dokumentus ir prašymus pažymoms iš prisijungimo sąlygas išdavusių institucijų gauti, parengti dokumentus ir kartu su prašymu VTPSI komisijos sudarymui pateikti VTPSI“ tenkančios išlaidos, o išlaidos išorės paslaugoms įsigyti persiskirsto skirtinguose veiksmuose – nors sumažėja paslaugų poreikis minėtame veiksmo, tačiau atsiranda ekspertų paslaugų poreikis veiksmo „atlikti statybos užbaigimo procedūrą ir gauti statybos užbaigimo aktą ir jo pagrindu per IS Infostatyba pateikti reikiamus duomenis ir dokumentus statinio registravimui Nekilnojamo turto kadastru ir Nekilnojamo turto registre bei Valstybinėje teritorijų planavimo ir statybos inspekcijoje prie Aplinkos ministerijos. Statybos aktą užregistruoti IS „Infostatyba““, nes šie ekspertai dirba reguliariai visu statybos proceso metu (vidutiniškai 8 mėn.), tikrina, tvirtina ir teikia dokumentus dalimis.

Į pasiūlymo reguliavimo naštos išlaidas neįtraukti **laukimo kaštai**, kurie sudaro skirtumą tarp faktinio Komisijos sudarymo ir jos veiklos pradžios (Komisijos nariai ne visada gali rinktis visiems tinkamu laiku, pačios Komisijos sudarymas užtrunka ir t.t.) ir reglamentuoto teisės aktuose (30 darbo dienų vietoj 10 darbo dienų). Todėl laukimo kaštai pinigine išraiška sudaro

$(30-10)*8$ (vienos darbo dienos darbo val.)*10,25 (darbuotojo įkainis, Eur/val.) + netiesioginės išlaidos (20 proc. nuo tiesioginių išlaidų pagal prisitaikymo išlaidų vertinimo pinigine išraiška metodiką) arba **1968 Eur vienam ūkio subjektui, o visai tikslinei grupei** (60 ūkio subjektai, veikiančios ir LEZ ir ne LEZ) **laukimo kaštai sudaro 118.080 Eur**.

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymus

Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymą: **155.872,80 Eur** visai tikslinei grupei.

8. Institucijų pastabos

1. 2018-11-30 Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos laiškas: **Nepritarta**.

Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymo 14 str. yra nustatyta, kad Valstybinė priešgaisrinė priežiūra įgyvendinama kontroliuojant objektų atitiktį priešgaisrinę saugą reglamentuojantiems teisės aktams siekiant užtikrinti žmonių teise naudotis saugiais statiniais. Laikytina, kad siūloma įteisinti nuostata Valstybinės priešgaisrinės priežiūros pareigūnams nedalyvauti statybos užbaigimo komisijos darbe, nevertinant statinio atitikties teisės aktų reikalavimams, iš esmės neatitiks Priešgaisrinės saugos įstatymo 14 str., įgyvendinančio ir Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostata, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms;

Atkreipiame dėmesį, kad 2017 metais tragiškam gaisrui įvykti, atnaujinus „Grenfell Tower“ Londono daugiabučiame pastatą ir Latvijoje Rygos prekybos centro „Maxima“ 2013 metais griūčiai sąlygas sudarė ir neužtikrinama valstybinė statybos priežiūros sistema, todėl verslui sąlygų palengvinimas neturi būti atliekamas visuomenės saugumo sąskaita;

Pažymėtina, kad priežiūrą atliekančios valdžios įstaigos sau nekelia **verslui būdingo tikslo – siekti pelno**. Nesant nešališkos valstybinės kontrolės, privačių ūkio subjektų – ekspertų atliktos ekspertinės patikros ir surašant ekspertinius dokumentus labai tikėtina neužtikrins esminių gaisrinės saugos reikalavimų įgyvendinimo ir gali būti palankūs tam tikriems projektuotojams, statybos produktų tiekėjams, ar ekspertų interesus atitinkantiems asmenims, arba atvirksčiai – atskirų dalyvių atžvilgiu gali būti taikomi papildomi ir (ar) pertekliniai reikalavimai, vilkinamos statybos;

Mūsų ir kitų ES šalių praktika rodo, kad vienoje institucijoje sukongcentravus priešgaisrinės saugos funkcijas, pradedant statinio statyba, jo užbaigimu, baigiant priešgaisrinių reikalavimų (tiek techninių, tiek organizacinių) įgyvendinimui naudojant statinius tai labai padeda įgyvendinti prevencines, priežiūros bei padarinių likvidavimo funkcijas statiniuose. Tai suteikia galimybę analizuoti išmoktas gaisrų pamokas, tobulinant teisės aktus ir jų įgyvendinimą. Daugumoje ES šalių tai realizuoja institucija, atsakinga už priešgaisrinę saugą. Dalies statybos priešgaisrinės saugos kontrolės funkcijos pardavimas į privatiems ekspertams nulems ir atsakomybės išskaidymą, kas tikėtina pablogins situaciją visuomenės saugumo srityje;

Tarkime statybos eigoje dėl prastai parengto arba neįgyvendinto projekto, ekspertui nustačius didelius trūkumus, kuriuos turėtų pašalinti rangovas, pavyzdžiui – nepakanka evakuacinių laiptinių, tektų stabdyti statybą, šalinti trūkumus, dėl ko laiko ir piniginiai nuostoliai vis viena būtų patiriami; Dabar statybos vykdymo kontrolės funkcija Statybos įstatyme numatyta statybos techniniam prižiūrėtojui, todėl tam tikrais etapais eksperto dalyvavimas statyboje, įteisintų dvigubą statomo statinio tikrinimą, dėl ko našta verslui padidėtų.

2. 2019-04-26 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (14)-D8-1671 „Dėl pasiūlymų statybos organizavimo srityje“. **Pritarta:**

Aplinkos ministerija pritaria siūlymui nustatyti reglamentavimą, numatantį galimybę neypatingųjų statinių statybą užbaigti pagal teisės aktų nustatyta tvarka atliktas įstatymo nustatytų kvalifikacijų reikalavimus atitinkančių privačių ekspertų išvadas.

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

N/A

4 pasiūlymas. Teritorijų planavimas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumapas apibūdinimas
<p>4 pasiūlymas. Supaprastinti detaliųjų planų tikrinimo (baigiamajame etape, tikrinimo stadijoje) procesą VTPSI, papildomai užtikrinti planavimo sąlygų išdavimo teisėtumą</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Pagal Teritorijų planavimo įstatymo 26 str. 13 d. suderintas kompleksinio teritorijų planavimo dokumentas teikiamas tikrinti teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai. Teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekanti institucija patikrina kompleksinio teritorijų planavimo dokumentus ir per 20 darbo dienų (savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentus – per 15 darbo dienų) nuo planavimo organizatoriaus prašymo patikrinti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą pateikimo dienos pateikia jam kompleksinio teritorijų planavimo dokumento patikrinimo aktą. Praktikoje teritorijų planavimo dokumentų rengimo ekspertai nurodė, kad VTPSI pateikia pastabas ir, ištaisius trūkumus, vyksta pakartotinė tikrinimo procedūra tokiais pat terminais, kaip pirminė tikrinimo procedūra. Ekspertai pažymėjo, kad VTPSI tikrinimo metu paprastai ne vėluoja, tačiau išlaiko dokumentus visą numatytą terminą tiek pirminio patikrinimo metu, tiek ir pakartotinio patikrinimo metu. Todėl praktikoje kiekvieno kompleksinio teritorijų planavimo dokumento patikrinimas VTPSI trunka 40 darbo dienų (savivaldybių lygmens – 30 darbo dienų).</p> <p>Pagal Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 6 str. 4 d. tikrinimo stadijos metu, VTPSI tikrina:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) parengiamojo etapo procedūrų ir priimtų sprendimų atitiktį teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimams; 2) ar planavimo organizatorius turi teisę būti šio teritorijų planavimo dokumento planavimo organizatoriumi; 3) ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir vadovai turi teisę rengti atitinkamos rūšies teritorijų planavimo dokumentą ar vadovauti jo rengimui; 4) ar teritorijų planavimo dokumento sudėtis atitinka teisės aktų nustatytus reikalavimus; 5) ar teritorijų planavimo dokumento sprendiniai atitinka planavimo tikslus; 6) ar teritorijų planavimo dokumento sprendiniai neprieštarauja aukštesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams, įstatymų ir kitų teisės aktų reikalavimams; 7) ar teritorijų planavimo dokumentas pataisytas pagal planavimo organizatoriaus ataskaitoje nurodytus priimtus visuomenės pasiūlymus; ar pagrįstai atmesti gauti visuomenės pasiūlymai; 8) viešinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams; 9) derinimo procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams. <p>Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas per 2018 m. patikrino 164 teritorijų planavimo dokumentus¹. Visais atvejais pateikta išvada – pritarta teikimui tvirtinti. 2017 m. VTPSI veiklos ataskaitoje² nurodo, kad teritorijų planavimo dokumentų buvo patikrinta – 243 (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 4). Toje pat veiklos ataskaitoje nurodoma, kad 2016 m. buvo patikrinta 721 teritorijų planavimo dokumentų (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 7). 2015 m. patikrinta 1853 (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 4). Atsižvelgiant į šiuos duomenis galima daryti išvadą, kad mažėjant bendram patikrinimų skaičiui, patikrinimo aktų su neigiama išvada skaičius išlieka sąlyginai tas pats. Vadinasi, didžiausia galima rizika teritorijų planavimo dokumentų patikrinimuose, kuri susijusi su esminiais teisės aktų pažeidimais, yra lygi apie 1 proc. nuo visų teritorijų planavimo dokumentų atvejų. Siekiant valdyti šią riziką Lietuvoje VTPSI pagal Teritorijų planavimo įstatymo 26 str. 13 d. tikrina visus teritorijų planavimo dokumentus. Projekto ekspertų nuomone, toks reguliavimas sukuria neproporcingą valstybinę teritorijų planavimo priežiūros našta.</p>	

¹ <http://vtpsi.lrv.lt/lt/veiklos-sritys-1/teritoriju-planavimas/patikrinti-teritoriju-planavimo-dokumentai/vilniaus-teritoriju-planavimo-ir-statybos-valstybines-prieziuros-departamentas>

² http://vtpsi.lrv.lt/uploads/vtpsi/documents/files/SAS/2017m_%20veiklos%20ataskaita.pdf

VTPSI 2017 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad dažniausi pažeidimai teritorijų planavimo procese yra nustatyti parengiamajame etape: (i) planavimo sąlygos išduodamos nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų ir tvarkos; (ii) prašymai dėl sąlygų pateikiami ne visiems teisės aktuose numatytiems subjektams; (iii) planavimo sąlygos neišduotos per nustatytą laiką³. Todėl sprendžiant valstybinės teritorijų planavimo priežiūros naštos mažinimo problemą kartu spėjama planavimo sąlygų išdavimo teisėtumo užtikrinimo problema (sukuriant ir įgyvendinant papildomas užtikrinimo priemones). Kompetentingos institucijos mano, kad šią problemą sprendžia Teritorijų planavimo įstatymo 24 str. 4 d., kurioje numatyta, kad jeigu planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui apie neišdavimo priežastis nepranešta, planavimo organizatorius turi teisę pradėti rengti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą. Tačiau Projekto ekspertai nurodė, kad ši norma praktikoje neveikia, nes planavimo organizatorius yra suinteresuotas iki dokumento rengimo pradžios gauti visas planavimo sąlygas ir išvengti galimų siurprizų kuo ankstesnėje planavimo stadijoje. Todėl sąlygų laukiama tol, kol institucijos jas išduoda. Planavimo sąlygos turi būti išduodamos per 10 darbo dienų, bet praktikoje išduodamos per tris kartus ilgesnį terminą – 30 darbo dienų (apie 1,5 mėn.).

3. Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai

(Rengiamą pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)

Įpareigojimas teisės aktų nustatyta tvarka TP iniciatoriui vykdyti vietos lygmens kompleksinio teritorijų planavimo (savivaldybių dalių bendrųjų ir detaliųjų planų) baigiamojo etapo darbus;

Įpareigojimas teisės aktų nustatyta tvarka TP iniciatoriui vykdyti vietos lygmens kompleksinio teritorijų planavimo (savivaldybių dalių bendrųjų ir detaliųjų planų) parengiamojo etapo darbus

4. Pasiūlymų pagrindimas

(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)

Pasiūlymas: Panaikinti privalomojo tikrinimo stadiją detaliųjų planų proceso baigiamajame etape, sukurti papildomas technines priemones siekiant užtikrinti, kad planavimo sąlygos būtų išduodamos teisės aktų nustatyta tvarka, nustatyti ir taikyti realią atsakomybę savivaldybių tarnautojams, kurie nesilaiko teisės aktuose nustatytų reikalavimų ir pažeidžia nustatytus terminus.

Pagrindimas: Šiuo metu Teritorijų planavimo įstatymo 26 str. 13 d. nustato privalomą visų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų tikrinimą VTSPSI. Pažymėtina, kad teritorijų planavimo dokumentų tikrinimo stadija yra ne tik valstybinė teritorijų planavimo priežiūra, bet kartu ir verslo subjektų veiklos priežiūra, nes pagal Teritorijų planavimo įstatymo 6 str. 3 d. priėmus sprendimą rengti, keisti ar koreguoti siūlomą teritorijų planavimo dokumentą, planavimo iniciatoriai (paprastai tai yra verslo subjektai) su savivaldybės administracijos direktoriumi sudaro teritorijų planavimo proceso inicijavimo sutartį, numatančią teritorijų planavimo dokumento rengimą, keitimą, koregavimą ir (ar) finansavimą. Todėl teritorijų planavimo procesą (ypač kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų) Lietuvoje įgyvendina verslo subjektai, sudarę nurodytą sutartį su savivaldybės administracija, kurių veiklą teritorijų planavimo procese tikrina VTSPSI iki teritorijų planavimo dokumento tvirtinimo.

Pasiūlymas grindžiamas šiais motyvais:

1. Projekto metu nustatyta, kad efektyviausia teritorijų planavimo valstybinė priežiūra vykdoma parengiamajame etape, o ne baigiamajame etape. VTSPSI 2017 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad dažniausi pažeidimai yra nustatyti parengiamajame etape: (i) planavimo sąlygos išduodamos nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų ir tvarkos; (ii) prašymai dėl sąlygų pateikiami ne visiems teisės aktuose numatytiems subjektams; (iii) planavimo sąlygos neišduotos per nustatytą laiką⁴. Vadinas, VTSPSI tikslinga vykdyti valstybinę priežiūrą ne baigiamajame etape, bet parengiamajame etape. Priežiūra vykdytina vadovaujantis ne visuotinės priežiūros principu, bet rizikos vertinimo principu.

³ Ten pat, P. 32.

⁴ Ten pat, P. 32.

2. Valstybinę teritorijų planavimo priežiūrą vykdančiam etape planavimo organizatorius gali būti gražindamas į parengiamąjį etapą. Ši rizika yra pakankamai didelė, nes daugiausiai pažeidimų yra nustatoma parengiamajame etape. Todėl dėl teritorijų planavimo valstybinės priežiūros vykdymo baigiamajame etape visas planavimo procesas gali tapti neefektyvus ir sukurti nepagrįstą reguliavimo našta verslo subjektams.
3. Projekto vykdymo metu nustatyta, kad teritorijų planavimo valstybinė priežiūra baigiamajame etape trunka apie 30 darbo dienų (savivaldybės lygmens ir vietovės lygmens teritorijų planavimo dokumentams pirmajame tikrinimo rate VTPSI pateikia pastabas per 15 darbo dienų, o gražinus patikslintus dokumentus tikrinimui antrajame rate patikrinimas trunka dar 15 darbo dienų). Todėl ši procedūra sukuria 176.870,40 Eur reguliavimo našta verslo subjektams ir 96.432 Eur laukimo kaštus visai tikslinei grupei. Valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitoje „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“⁵ teigia, kad „priežiūra turi būti tokia, kad kurtų deramą pridėtinę vertę mūsų visuomenei ir išlaikytų kuo mažesnius kaštus verslui ir viešajam sektoriui“. Valstybės kontrolė ataskaitoje taip pat nustatė verslo priežiūros trūkumus, tarp jų kad priežiūros institucijų veikla tik iš dalies yra pagrįsta rizikos vertinimu. Šio Projekto metu buvo nustatyta, kad valstybinės teritorijų planavimo priežiūra baigiamajame etape apskritai nėra grindžiama rizikos vertinimu, nes Teritorijų planavimo įstatyme nustatytas privalomas viso teritorijų planavimo proceso patikrinimas. Atitinkamai, valstybinės teritorijų planavimo priežiūros srityje reguliavimo našta verslo subjektams galėtų būti sumažinta ir būti proporcinga saugomam visuomenės interesui (ypač tose srityse, kur nustatoma daugiausiai pažeidimų).
4. EBPO teigia, kad valstybė turi gebėti atsirinkti ir reaguoti tik į tam tikrus signalus ir, jei tik įmanoma, atitiktis ir vykdymo taisyklių laikymosi skatinimą turi palikti rinkos jėgoms, privataus sektoriaus ir pilietinės visuomenės veiksams⁶. Esama valstybinė teritorijų planavimo priežiūra neatitinka rizika grįsto vertinimo principo.
5. Nors valstybinė teritorijų planavimo priežiūra dažniausius pažeidimus nustato planavimo sąlygų išdavimo stadijoje, tačiau šiuo metu nėra diegiamos papildomos techninės priemonės TPDRIS, siekiant pasirinkti visas sąlygas išduodančias institucijas ir papildomai kontroliuoti teisės aktuose nustatytų terminų laikymąsi. Teritorijų planavimo įstatymo 24 str. 4 d. numatyta, kad jeigu planavimo sąlygos per nustatytą terminą nebuvo išduotos ir planavimo organizatoriui apie neišdavimo priežastis nepranešta, planavimo organizatorius turi teisę pradėti rengti kompleksinio teritorijų planavimo dokumentą. Tačiau ši teisės norma nėra efektyvi, nes planavimo organizatorius praktikoje negavęs planavimo sąlygų laiku, kreipiasi į institucijas pakartotinai ir nerengia teritorijų planavimo dokumento, kol sąlygos nėra išduotos. Todėl svarstytinas sankcijų nustatymas ir skyrimas atsakingiems planavimo sąlygas išduodantiems asmenims, kurie nesilaiko teisės aktuose nustatytų terminų (šiuo atveju galėtų būti nustatyta ir administracinė atsakomybė), nes planavimo sąlygos pagal teisės aktus turi būti išduotos per 10 darbo dienų, o praktikoje, kaip atskleidė Projekto ekspertai, išduodamos per 30 darbo dienų (1,5 mėn.).
6. Verslo asociacijos teritorijų planavimo procesą po 2014 m. sausio 1 d. reformos laiko neefektyviu, didžiausią problemą įvardija detaliųjų planų nesudarymą ir prastą planavimo kokybę. Atsižvelgiant į tai, kad valstybinė teritorijų planavimo priežiūra nevertina detaliojo plano kokybės.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Pakeisti Teritorijų planavimo įstatymo 26 str. 13 d. panaikinant detaliųjų planų tikrinimo VTPSI procedūrą. Atitinkamai turėtų būti patikslintos Kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų rengimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. D1-8.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta, kurią sukelia įpareigojimas („3. Įpareigojimas teisės aktų nustatyta tvarka TP iniciatoriui vykdyti vietos lygmens kompleksinio teritorijų planavimo (savivaldybių dalių bendrųjų ir detaliųjų planų) baigiamojo etapo darbus“): **176.870,40 Eur.**

⁵ http://vtpsi.lrv.lt/uploads/vtpsi/documents/files/SAS/2017m_%20veiklos%20ataskaita.pdf

⁶ EBPO 2014 m. ataskaita „Reguliavimo priverstinis vykdymas ir patikrinimai“ (angl. *Regulatory Enforcement and Inspections*)

Didžiausią reguliavimo našta ūkio subjektui sukelia Teritorijų planavimo sprendinių įgyvendinimo sutarties sudarymas ir su tuo susijęs veiksmai (1092 Eur vienam ūkio subjektui) bei sprendinių derinimas institucijose ar teritorijų planavimo komisijoje (732 Eur vienam ūkio subjektui), o šiuose veiksniuose ženkli išlaidų dalis tenka išlaidoms darbuotojams (atitinkamai po 140 Eur vienam ūkio subjektui arba mažiausiai 5 darbo dienos) ir išlaidoms išorės paslaugoms įsigyti (atitinkamai 500 Eur ir 200 Eur vienam ūkio subjektui).

Į šią našta neįskaičiuojami **laukimo kaštai**, kurie sudaro skirtumą tarp faktinės trukmės derinant dokumentus ir nustatytos teisės aktuose – vietoj 10 darbo dienų patiriamos 30 darbo dienų išlaidos darbuotojams, todėl $(30-10)*8$ (vienos darbo dienos darbo val.) $*10,25$ (darbuotojo įkainis, Eur/val.) + netiesioginės išlaidos (20 proc. nuo tiesioginių išlaidų pagal prisitaikymo išlaidų vertinimo pinigine išraiška metodiką) arba 1968 Eur vienam ūkio subjektui, o visai tikslinei grupei (49 ūkio subjektai, veikiantys ne LEZ) laukimo kaštai sudaro 96.432 Eur.

Pasiūlymo reguliavimo našta: 149.587,20 Eur.

Atsisakius teritorijų planavimo dokumento tikrinimo VTPSI baigiamajame etape, reguliavimo našta sumažėja 556,8 Eur vienam ūkio subjektui arba 27.283,20 Eur visai tikslinei grupei.

7. | Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą

Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymą: 27.283,20 Eur visai tikslinei grupei.

8. | Institucijų pastabos

1. 2019-02-25 Aplinkos apsaugos ministerijos el. laiškas: **Nepritarta.**

Pagal galiojantį TPI detaliųjų planų (toliau – DP) rengimo organizatorius ir tvirtinantis subjektas – savivaldybės administracijos direktorius. Kadangi galiojantis teisinis reguliavimas savivaldybėms laiduoja savivaldos, savitvarkos ir savaveiksmiškumo teisę, gali susidaryti situacija – skirtingose savivaldybėse, kurių yra 60, rengiant DT gali būti taikoma skirtinga praktika, atskirais atvejais neteisingai interpretuojant teritorijų planavimo proceso procedūroms nustatytus reikalavimus. VTPSI, kaip valstybinę teritorijų planavimą priežiūrą atliekančiai institucijai, suteikta teisė ir priskirta pareiga užtikrinti, kad rengiant DP teritorijų planavimo procedūroms visose savivaldybėse būtų vienodai taikomi teisės aktais nustatyti reikalavimai ir tvirtinimui pateikiami tik tie DP, kurie parengti nepažeidžiant minėtų reikalavimų. Visų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentų, tarp jų ir DP patikra atliekama kompleksinio teritorijų planavimo proceso baigiamajame etape. Šio etapo paskutinė stadija – tvirtinimas, priešpaskutinė stadija – „kompleksinio teritorijų planavimo dokumento tikrinimas teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atliekančioje institucijoje“ (TPI 25 str. 6 d. 3 p.).

Vadovaujantis Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nuostatomis, teritorijų planavimo proceso (parengiamojo, rengimo ir baigiamojo etapų) metu iki baigiamojo etapo tikrinimo stadijos valstybinę priežiūrą VTPSI atlieka tik tais atvejais, kai į ją su skundu ar pranešimu dėl atitinkamu etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams kreipiasi (inicijuoja patikrinimą) viešojo administravimo subjektai, fiziniai asmenys, juridiniai asmenys ir jų padaliniai, kitos juridinio asmens statuso neturinčios organizacijos ir jų padaliniai arba pasirinktinai dėl atitinkamu etapu atliekamų procedūrų ir priimtų sprendimų atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams – pagal teritorijų planavimo VTPSI darbo planus. Iki tikrinimo tik mažai daliai rengiamų DP gali būti atlikta teritorijų planavimo valstybinė priežiūra, t. y. atsisakius DP tikrinimo procedūros, susidarys galimybė tvirtinti DP, kurie parenti nesilaikant teisės aktuose teritorijų planavimo procedūroms nustatytų reikalavimų. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal TPI 49 str. 2 d. „neteisėtai priimtą sprendimą dėl teritorijų planavimo dokumento patvirtinimo panaikina teismas.“ Pritarus pasiūlymui, tikėtina, kad ženkliai padaugėtų teisminių ginčų dėl DP teisėtumo, t. y. papildomas darbo baras advokatams.

Teikiant destruktivius teritorijų planavimo teisiniui reguliavimui pasiūlymus, pirmiausiai turėtų būti įvertintos galimos pasekmės, kurios, duotuoju atveju pinigine išraiška net negalėtų būti apskaičiuotos.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad siūloma teisėkūros iniciatyva **neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 1 p.** nustatyto teisėkūros tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

Pažymėtina, kad siūlomam pakeitimui įgyvendinti, turėtų būti keičiamos ne tik TPL, bet ir Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo nuostatos, šių įstatymų įgyvendinamieji teisės aktai.

Atkreiptinas dėmesys, kad teritorijų planavimo procedūros vykdomos Teritorijų planavimo dokumentų rengimo informacinėje sistemoje (toliau – TPDRIS). Siūlomas pakeitimas pareikalaus TPDRIS pakeitimo. Atsižvelgiant į tai, turėtų būti įvertintos ir išlaidos reikalingos TPDRIS pakeitimui.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad siūloma teisėkūros iniciatyva, *inter alia*, neatitinka ir Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 1 p. nustatyto teisėkūros tikslingumo principo, reiškiančio, kad teisės akto projektas turi būti rengiamas ir teisės aktas priimamas tik tuo atveju, kai siekiamų tikslų negalima pasiekti kitomis priemonėmis.

2. 2019-03-01 Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos el. laiškas: **Nepritarta.**

Valstybinės teritorijų planavimo ir statybos inspekcijos prie Aplinkos ministerijos (toliau – Inspekcija) nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. liepos 9 d. įsakymu Nr. 349, 10.1 p. įtvirtintas tikslas - užtikrinti, kad teritorijų planavimas būtų vykdomas teisėtai. Siekdama įgyvendinti šį tikslą Inspekcija atlieka funkcijas apibrėžtas Teritorijų planavimo įstatymo (toliau – TPI), LR Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatyme (toliau – Priežiūros įstatymas) ir kituose teisės aktuose t. y atlieka teritorijų planavimo (toliau – TP) proceso procedūrų ir su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų bei sprendinių atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą, tuo pačiu užtikrina, jog visose savivaldybių administracijose būtų vienodai taikomi teisės aktų reikalavimai TP proceso procedūroms, administraciniams sprendimams ir sprendiniams. Nustačius teritorijų planavimą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus imasi priemonių dėl jų pašalinimo ir taiko administracinio poveikio priemones. Papildomos funkcijos, kurias atlieka Inspekcija – teikia konsultacijas įvairiomis formomis TP reglamentuojančių teisės aktų taikymo klausimais ir informacinių sistemų naudojimo klausimais, administruoja Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinę sistemą ir Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų registrą.

TP proceso procedūrų ir su teritorijų planavimu susijusių administracinių sprendimų bei sprendinių atitikties TP reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimas Inspekcijoje atliekamas šiais pagrindais:

- 1) Darbo plane numatytų priemonių – atliekamas TP proceso parengiamojo etapo metu planavimo sąlygų tikrinimas (sprendinių nėra).
- 2) Skundų, pranešimų - atliekamas TP proceso parengiamojo, rengimo ir baigiamojo etapo procedūrų, priimtų administracinių sprendimų tikrinimas (sprendinių tikrinimas atsiranda baigiamajame etape) skunde nurodytų pažeidimų apimtyje (gali būti tikrinamos atskiros procedūros, sprendimai, baigiamajame etape tam tikri sprendiniai).
- 3) Prašymų – TP proceso baigiamojo etapo tikrinimo stadijos metu atliekamas visas teritorijų planavimo dokumento (toliau – TPD) patikrinimas - visų TP proceso procedūrų, priimtų sprendimų ir sprendinių tikrinimas – privalomas TPD patikrinimas prieš jį teikiant tvirtinti.

Projekte siūloma atsisakyti privalomo detaliųjų planų tikrinimo (3 punktas) ir stiprinti parengiamojo etapo planavimo sąlygų išdavimo kontrolę (1 punktas), remiantis 2 pagrindiniais argumentais:

- 1) sąlyginai mažu išduodamu patikrinimo aktu, kuriais nepritariama TPD teikimui tvirtinti („neigiamų išvadų“) skaičiumi.
- 2) pagal Inspekcijos veiklos ataskaitos duomenis daugiausia pažeidimų nustatoma parengiamajame etape tikrinant planavimo sąlygas.

Pirmo argumento pagrindimas	VTPSI pastabos:	Teisės akto nuostata
-----------------------------	-----------------	----------------------

<p>Vilniaus teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentas per 2018 m. patikrino 164 teritorijų planavimo dokumentus. Visais atvejais pateikta išvada – pritarta teikimui tvirtinti. 2017 m. VTPSI veiklos ataskaitoje [1] nurodo, kad teritorijų planavimo dokumentų buvo patikrinta – 243 (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 4). Toje pat veiklos ataskaitoje nurodoma, kad 2016 m. buvo patikrinta 721 teritorijų planavimo dokumentų (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 7). 2015 m. patikrinta 1853 (iš jų patikrinimo aktų su neigiama išvada išduota – 4).</p> <p>Atsižvelgiant į šiuos duomenis galima daryti išvadą, kad mažėjant bendram patikrinimų skaičiui, patikrinimo aktų su neigiama išvada skaičius išlieka sąlyginai tas pats.</p>	<p>Duomenys, pateikti pagrindime, tikslintini:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Pagal Priežiūros įstatymo 6 str. nuostatas gavus prašymą patikrinti TPD gali būti: a) patikrinimas sustabdomas*; b) patikrinimas nutraukiamas**; c) pritarta teritorijų planavimo dokumento teikimui tvirtinti („teigiama išvada“); d) nepritarta teritorijų planavimo dokumento teikimui tvirtinti („neigiama išvada“). Projekte vertinami tik patikrinimo aktai su nepritartimu TPD teikimui tvirtinti (“neigiamas išvada”), nors esminiai teisės aktų pažeidimai yra nustatomi ir nurodomi ne tik patikrinimo aktuose, kuriais nepritariama TPD teikimui tvirtinti, bet ir raštuose, kuriais TPD tikrinimas nutraukiamas arba sustabdomas (Priežiūros įstatymo 6 str. 6 d.), todėl, manome, būtina įvertinti ir jų skaičių (Projekto rengėjams galime pateikti aktualius duomenis apie TPD tikrinimų nutraukimus ir sustabdymus). 2) Nedideliame “neigiamų išvadų” skaičiui turi įtakos taip pat ir Inspekcijos prevenciniai planavimo sąlygų tikrinimo veiksmai, išnagrinėti skundai bei pranešimai, kurių metu nustatyti pažeidimai būna pašalinti iki TPD teikimo tikrinti Inspekcijai. 3) Kaip nurodė Aplinkos ministerija, dėl pasikeitusio TPI (nuo 2014 m. atsiradusios galimybės keisti paskirtį, naudojimo būdą savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimu pagal Bendrojo plano sprendinius (TPI 20 str.) nerengiant TPD), taip pat pasikeitusio planavimo objekto, iš TPDRIS duomenų matyti, kad bendras TPD patikrinimų kiekis mažėja, nors į šią tendenciją neatsižvelgta. 	<p>*Priežiūros įstatymo 6 str. 5 d. „teritorijų planavimo dokumento patikrinimas sustabdomas, jeigu yra įtarimų, kad tikrinti pateikti dokumentai gali būti suklastoti. Teritorijų planavimo dokumento patikrinimas sustabdomas, jeigu yra įtarimų, kad tikrinti pateikti dokumentai gali būti suklastoti.“</p> <p>**Priežiūros įstatymo 6 str. 6 d. Teritorijų planavimo dokumento patikrinimas nutraukiamas paaiškėjus, kad:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) planavimo organizatorius ar teritorijų planavimo dokumento rengėjai ir (ar) vadovai neatitinka teisės aktų nustatytų reikalavimų. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija raštu praneša planavimo organizatoriui; 2) tikrinti pateiktas teritorijų planavimo dokumentas neatitinka teisės aktų nustatytos sudėties arba neatliktos privalomos planavimo proceso etapų ir (ar) stadijų procedūros. Apie patikrinimo nutraukimą ir priežastis teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucija raštu praneša planavimo organizatoriui. 	
---	--	--	--

<p>Didžiausia galima rizika teritorijų planavimo dokumentų patikrinimuose, kuri susijusi su esminiais teisės aktų pažeidimais, yra lygi apie 1 proc. nuo visų teritorijų planavimo dokumentų atvejų.</p>			
<p>Antro argumento pagrindimas</p>	<p>VTPSI pastabos:</p>		
<p>VTPSI 2017 m. veiklos ataskaitoje nurodyta, kad dažniausi pažeidimai yra nustatyti parengiamajame etape: (i) planavimo sąlygos išduodamos nesilaikant teisės aktuose nustatytų terminų ir tvarkos; (ii) prašymai dėl sąlygų pateikiami ne visiems teisės aktuose numatytiems subjektams; (iii) planavimo sąlygos neišduotos per nustatytą laiką^[1].</p> <p>Vadinasi, VTPSI tikslinga vykdyti valstybinę priežiūrą ne baigiamajame etape, bet parengiamajame etape. Priežiūra vykdytina vadovaujantis ne visuotinės priežiūros principu, bet rizikos vertinimo principu.</p>	<p>Duomenys, pateikti pagrindime, klaidingi, kadangi VTPSI 2017 m veiklos ataskaitoje nėra nurodyta, kad daugiausia pažeidimų nustatyta parengiamajame etape, taip pat šioje ataskaitoje nėra duomenų iš kurių būtų galima daryti pagrįstą išvadą, jog daugiausia pažeidimų nustatyta parengiamajame etape. Minėtoje veiklos ataskaitoje (skaidrė Nr. 32) pateikta „Informacija apie teritorijų planavimo sąlygų teritorijų planavimo dokumentams rengti patikrinimus“ ir joje nurodyti dažniausiai planavimo sąlygų patikrinimo metu nustatyti pažeidimai, taip pat, kaip ir ataskaitoje yra nurodyti dažniausiai nustatomi pažeidimai nagrinėjant teisės saugos ir kitų valstybės institucijų prašymus, susijusius su teritorijų planavimo sritimi (skaidrė Nr. 33) ar dažniausiai nustatomi pažeidimai TPD patikrinimų metu (skaidrė Nr. 34). Inspekcijoje nėra kaupiami duomenys apie skirtinguose etapuose (parengiamojo, rengimo ir baigiamojo etapo) nustatytų pažeidimų skaičių. Siekiant pagrįsti pasiūlymo dalį dėl planavimo sąlygų kontrolės reikšmingumo, tikslinga būtų išanalizuoti Inspekcijos prevenciškai atliktų planavimo sąlygų patikrinimo rezultatus, nustatytų pažeidimų skaičių ir jų pobūdį (manydami, kad ne tik nustatytų pažeidimų skaičius, bet ir jų pobūdis yra svarbus, esant poreikiui galėtume pateikti planavimo sąlygų tikrinimo metu nustatytų pažeidimų informaciją).</p>		

Atsižvelgiant į pirmiau išdėstytą informaciją, siūlytina tikslinti išėities duomenis, todėl sprendimas dėl ataskaitos pasiūlymų, kurie paremti netiksliais ir koreguotiniais duomenimis, neteiktinas.

Inspekcijos nuomone, prevencinis planavimo sąlygų tikrinimas parengiamajame etape, kurį ir atlieka Inspekcija pagal darbo planuose numatytas priemones, yra reikšmingas, nes jo metu patikrinama planavimo organizatoriaus teisė vykdyti planavimo organizatoriaus funkcijas, planavimo sąlygose nurodyti uždavinių atitiktis TPI ir kitų teisės aktų nuostatoms, planuojamos veiklos šioje vietoje galimybė pagal kitus TPD (tiek, kiek galima identifikuoti planuojamą veiklą šiame etape iš tikslų ir uždavinių, kadangi konkretūs planuojamos veiklos numatomi tik rengimo etape, užbaigus parengiamąjį etapą), išduotų planavimo sąlygų turinio atitiktis teisės aktų nuostatoms, ar planavimo organizatorius pateikė nustatytos sudėties prašymus dėl sąlygų kompleksinio teritorijų planavimo dokumentui ir kt. Inspekcija, siekdama efektyvesnio planavimo sąlygų tikrinimo, planuoja įdiegti rizikos valdymu pagrįstą patikrinimų atrankos modelį teritorijų planavimo srityje (tikrintinų planavimo sąlygų atrankai).

Tačiau pažymėtina, kad ir vėlesnių procedūrų- viešumo užtikrinimo ir derinimo - privaloma kontrolė yra labai svarbi. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas ne kartą yra pasisakę apie viešumo užtikrinimo procedūrų svarbą TP procese (2007 m. sausio 19 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A3-64/2007; 2009 m. kovo 30 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A556-440/2009 ir kt.) ir pažymėjęs, kad viešumo procedūrų pažeidimai, sudarę kliūtis visuomenės narių dalyvavimui teritorijų planavimo procese, yra vienas iš pagrindų pripažinti parengtus TPD neteisėtais (2006 m. lapkričio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A8-1828/2006; 2008 m. balandžio 10 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A502-627/2008; 2009 m. kovo 30 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A556-440/2009 ir kt.).

Derinimo procedūrų bei sprendinių teisėtumo kontrolė svarbi ir dėlto, kad tais atvejais, kai institucija, išdavusi planavimo sąlygas per teisės aktuose nustatytą terminą nepateikia derinimo išvados, TPD laikomas suderintu (TPI 26 str. 12 d) ir gali būti teikiamas tikrinti Inspekcijai (pagal Priežiūros įstatymo 3 str. 5 d. teritorijų planavimo valstybinė priežiūra apima taip pat ir sprendinių atitikties teritorijų planavimą reglamentuojantiems teisės aktams tikrinimą). Eliminavus privalomą TPD tikrinimą minėtu atveju jokios TPD viešumo ir derinimo procedūrų kontrolės, taip pat sprendinių teisėtumo kontrolės nebeliktų, nors institucijų tendencija nedalyvauti derinimo procedūroje, kaip matyti iš TPDRIS duomenų kasmet didėja: per 2018 m pateikta 114 pranešimų apie TPD suderinimo akto neišdavimą laiku, 2017 m – 83, 2016 m -37. Siekdama valdyti ir keisti pastebėtas tendencijas derinimo stadijoje, Inspekcija imsis griežtesių priemonių administracinio poveikio priemonių taikymo prasme.

Visgi, jeigu būtų eliminuotas detaliojo plano privalomas tikrinimas ir priežiūra pradėta vykdyti vadovaujantis ne visuotinės priežiūros principu, bet rizikos vertinimo principu, projekto vykdytojai turėtų įvertinti ar faktorius, jog detalusis planas rengiamas gamybiniam objektui, nebūtų vienas iš svarbiausių rizikos veiksnių būtent šį planą atrinkti patikrinimui.

9. Tiekėjo komentaras

Aplinkos ministerijos ir VTPSI pozicija iš esmės grindžiama poreikiu užtikrinti visuotinę teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir derinimo proceso kontrolę, įrodinėjama, kad ši kontrolė reikalinga kiekvienam teritorijų planavimo dokumentui, nes procesą galimai nekokybiškai įgyvendina savivaldybės, kitos procese dalyvaujančios institucijos ir verslo subjektai.

Tačiau tokia Aplinkos ministerijos pozicija neatitinka rizikos vertinimu pagrįstos kontrolės principo, kurią skatina EBPO, Valstybės kontrolė ir Lietuvos įstatymai, taip pat pasitikėjimo verslu ir viešojo administravimo institucijomis vertybių. Ne viename procese buvo įrodyta, kad visuotinė dokumentų kontrolė sukelia nepagrįstai didelę administracinę našta verslui ir pačioms institucijoms. Todėl tikslinga atsisakyti tokių kontrolės procesų, nustatant rizikos vertinimu pagrįstą kontrolę.

Reguliavimo našta mažinantys pasiūlymai

5 Pasiūlymas. Žemės sklypo formavimas ir pertvarkymas.

1.	Pasiūlymo ir alternatyvaus pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo (viešinimo ir tikrinimo) supaprastinimas	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų viešinimas vykdomas 10 d. d., tačiau suinteresuota visuomenė šiame procese paprastai nedalyvauja. Pertvarkymo projektai dažnai nėra susiję su reikšmingu poveikiu aplinkai ir visuomenės sveikatai, jų atžvilgiu nėra atliekamas strateginis pasekmių aplinkai vertinimas. Todėl esama šių projektų viešinimo procedūra daugeliu atveju yra perteklinis reikalavimas.</p> <p>Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo suderinti projektai pateikiami tvirtinti NŽT struktūriniam padaliniiui. Pertvarkymo projektų valstybės priežiūra vykdoma ne tik derinant pertvarkymo projektą reikiamose institucijose, bet dar ir patikrinant kiekvieno pertvarkymo projekto viso rengimo ir derinimo proceso teisėtumą. Toks reguliavimas nesukelia efektyvios priežiūros ir nustato nepagrįstą reguliavimo našta verslui.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
<p>Įpareigojimas teisės aktų nustatyta tvarka teikti savivaldybės administracijos direktoriui ar NŽT pasiūlymus dėl žemės valdos projekto (žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto pagal Žemės įstatymą) rengimo, kai suformuojami nauji žemės sklypai arba pertvarkomos esamų žemės sklypų ribos; sklypus siekiama padalinti, atidalinti, sujungti ar perdalinti, parengti žemės valdos projektą, jį viešinti ir suderinti su kompetentingomis institucijomis.</p>	
4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitiktis ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pagal iki 2014 m. sausio 1 d. galiojusį Žemės įstatymą visi žemėtvarkos planavimo dokumentai (žemėtvarkos schemas, kaimo plėtros žemėtvarkos projektai ir žemės valdos projektai) buvo specialiojo teritorijų planavimo dokumentai. Šis teritorijų planavimo ir žemėtvarkos planavimo dokumentų reguliavimas iš esmės pasikeitė nuo 2014 m. sausio 1 d., kai žemės valdos projektų (kuriems priskirtini ir pertvarkymo projektai) specialiojo teritorijų planavimo dokumentų statusas buvo panaikintas (su tam tikromis išimtimis). Todėl pertvarkymo projektams Teritorijų planavimo įstatymo nuostatos netaikomos (su tam tikromis išimtimis). Nežiūrint to, pertvarkymo projektų rengimo ir derinimo procesas išliko analogiškas specialiojo dokumentų rengimo procesui, atsisakant parengiamojo etapo, sutrumpinant projekto viešinimo ir derinimo procedūras.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad teritorijų planavimo dokumento viešinimo reikalavimas yra kilęs iš Orhuso konvencijos, svarbu nustatyti, ar ir visi pertvarkymo projektai reikšmingai įtakoja aplinką ir visuomenės sveikatą dėl ko būtina nustatyti visuomenės teisę dalyvauti su aplinka susijusių sprendimų priėmimo. Pavyzdžiui, vykdant sklypų padalijimą, atidalijimą, sujungimą ar perdalijimą ar keičiant sklypo ribas iš esmės nedaromas joks poveikis aplinkai, kuriuo būtų suinteresuotas ne tik pats savininkas, bet ir aplinkinė visuomenė bei aplinkos apsaugos kontrolės institucijos. Skirtingai nei detaliųjų planų rengimo ar keitimo atveju, pertvarkymo projektuose SPAV nėra atliekamas, todėl iš esmės pripažįstama, kad pertvarkymo projektai nesukelia reikšmingo poveikio aplinkai.</p> <p>Darytina išvada, kad pertvarkymo projektų viešinimo reikalavimas nesant visuomenės suinteresuotumo, gali būti perteklinis reikalavimas. Pažymėtina, kad LEZ ir pramonės parkuose rengiant pertvarkymo projektus pertvarkymo plano viešinimo procesas trunka ne 10 d. d., bet 5 d. d. Šis sutrumpintas viešinimo terminas</p>	

taikomas nuo 2018 m. sausio 1 d. ir nebuvo atvejų, kad toks sutrumpinimas sukeltų neigiamas pasekmes aplinkai ar visuomenei.

Atsižvelgiant į nurodytus argumentus siūlytina atsisakyti visuotinio pertvarkymo projektų viešinimo reikalavimo ir nustatyti, kad pertvarkymo projektai paprastai neviešunami, išskyrus atvejus, kai projekto organizatorius nusprendžia supažindinti visuomenę su projekto sprendiniais, kai pertvarkymo projektas galimai turės reikšmingą poveikį aplinkai ir visuomenei.

Kitas svarbus reikalavimas, kuris sukelia nepagrįstą reguliavimo našta yra tas, kad šiuo metu visi pertvarkymo projektai yra tikrinami NŽT struktūrinio padalinio. Suderintą pertvarkymo projektą organizatorius teikia tikrinti NŽT struktūriniam padalinui, atsakingam už priežiūrą, kuris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų patikrina projektą ir priima išvadą dėl tikslingumo Projektą tvirtinti arba jo netvirtinti. Šis visuotinis pertvarkymo projektų procedūrinis patikrinimas neatitinka Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 5 p., kur numatyta, kad taikant administracinės naštos mažinimo priemones turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą.

Verslo priežiūros srityje turėtų būti remiamasi ne visuotinio patikrinimo kuriama verte, bet didžiausią riziką keliančios veiklos kontrolės principais. Valstybės kontrolė valstybinio audito ataskaitoje „Ar Lietuvos verslo priežiūros sistema efektyvi“¹ teigia, kad „priežiūra turi būti tokia, kad kurtų deramą pridėtinę vertę mūsų visuomenei ir išlaikytų kuo mažesnius kaštus verslui ir viešajam sektoriui“. Valstybės kontrolė ataskaitoje taip pat nustatė verslo priežiūros trūkumus, tarp jų kad priežiūros institucijų veikla tik iš dalies yra pagrįsta rizikos vertinimu. Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų priežiūra baigiamajame etape nėra grindžiama rizikos vertinimu, nes nustatytas privalomas visų pertvarkymo projektų patikrinimas. Atitinkamai, reguliavimo našta verslo subjektams nėra proporcinga saugomam visuomenės interesui.

EBPO teigia, kad valstybė turi gebėti atsirinkti ir reaguoti tik į tam tikrus signalus ir, jei tik įmanoma, atitiktis ir vykdymo taisyklių laikymosi skatinimą turi palikti rinkos jėgoms, privataus sektoriaus ir pilietinės visuomenės veiksams². Esama valstybinė teritorijų planavimo priežiūra neatitinka rizika grįsto vertinimo principo.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Įgyvendinant Pasiūlymą keistini teisės aktai

1. Žemės įstatymo 40 str. 5 dalis nustatant paprastesnę visuomenės informavimo apie pertvarkymo projektus tvarką ir projektų tikrinimą, kuris pagrįstas didžiausios rizikos vertinimo požiūriu.
2. Kolegialių institucijų 2004 m. spalio 4 d. įsakymo Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ 58 bei 65 ir kitus susijusius punktus.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta, kurią sukelia įpareigojimas (sritis „sklypo pertvarkymas“, 1 įpareigojimas „Įpareigojimas teisės aktų nustatyta tvarka teikti savivaldybės administracijos direktoriui ar NŽT pasiūlymus dėl žemės valdos projekto (žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projekto pagal Žemės įstatymą) rengimo, kai suformuojami nauji žemės sklypai arba pertvarkomos esamų žemės sklypų ribos; sklypus siekiama padalinti, atidalinti, sujungti ar perdalinti, parengti žemės valdos projektą, jį viešinti ir suderinti su kompetentingomis institucijomis): **460.257,00 Eur** visais tikslinei grupei.

Didžiausią reguliavimo našta įpareigojimas sukelia veiksmai, susiję su reikalavimu:

- 1) parengti ir pateikti prašymus leisti rengti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus (prašymą organizuoti Projekto rengimą pateikti per ŽPDRIS. Miestų ir miestelių teritorijose - SAD, kitur - NŽT):

¹ http://vtpsi.lrv.lt/uploads/vtpsi/documents/files/SAS/2017m_%20veiklos%20ataskaita.pdf

² EBPO 2014 m. ataskaita „Reguliavimo priverstinis vykdymas ir patikrinimai“ (angl. *Regulatory Enforcement and Inspections*)

- 1) Nacionalinės žemės tarnybos teritorinio padalinio pagal žemės sklypo buvimo vietą vadovui, kai žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus pageidaujama rengti kaimo gyvenamųjų vietovių, išskyrus miestelius, teritorijose; 2) savivaldybės administracijai, kai žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus pageidaujama rengti miestų ir miestelių teritorijose (4579,20 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 224.380,80 Eur visai tikslinei grupei);
- 2) organizatoriui parengti projekto rengimo reikalavimus (išskyrus LEZ ir Pramoninių parkų teritorijas) (984,00 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 48.216,00 Eur visai tikslinei grupei);
- 3) patvirtinus žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektą, Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka atlikti kadastrinius matavimus (895,20 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 43.864,80 Eur visai tikslinei grupei).

Tikslinė grupė – gamybinę veiklą vykdytys ūkio subjektai, veikiantys ne LEZ (49).

Didžiausios išlaidos patiriamos pagal išlaidų išorės paslaugoms įsigyti išlaidų kategoriją (matininkams, projektuotojams, teisininkams) bei pagal išlaidų darbuotojams išlaidų kategoriją.

Pasiūlymo reguliavimo našta: 428,152.20 Eur visai tikslinei grupei (49 ūkio subjektai) arba 8,737.80 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui.

Pasiūlymu būtų atsisakoma reikalavimo parengtą Projektą teikti visuomenei susipažinti ir, jei reikia, tikslinti bei pakartotinai teikti supažindinimui: „Parengtas Projektas teikiamas organizatoriui, kuris ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo jo gavimo teikia jį visuomenei susipažinti, jeigu pritaria Projekto sprendiniams, arba gražina Projekto rengėjui tikslinti, nurodydamas teisės aktais pagrįstas nepritarimo Projekto sprendiniams priežastis. Informacija apie parengtą Projektą bei galimybes su juo susipažinti skelbiama ŽPDRIS interneto svetainėje (www.zpdris.lt)“.

Pasiūlymu vienam tipiniam ūkio subjektui reguliavimo naštos išlaidos sumažėtų 655,20 Eur arba 32.104,80 Eur visai tikslinei grupei.

7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus kiekvieną Pasiūlymą
----	---

Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymą – 32.104,80 Eur visai tikslinei grupei.

8.	Institucijų pastabos
----	----------------------

1. Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos 2019-04-12 raštas „Dėl pateiktų pasiūlymų“: **Nepritarta:**

Suinteresuota visuomenė žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų (toliau – Projektas) viešinimo procese dalyvauja pakankamai aktyviai ir tai nėra perteklinis reikalavimas, nes tiesiogiai susijęs su asmenų turtu bei privačiais ir viešaisiais interesais. Projekto viešinimo metu yra galimybė išspręsti iškilančius ginčus iki Projekto patvirtinimo. Manome, kad turi būti vertinama ne tik nauda ūkio subjektams, bet ir galima žala asmenims ir valstybei. Atkreiptinas dėmesys, kad pagal Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. 3D-452/D1-513 „Dėl Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės), 58 punktą susipažinti su parengto Projekto sprendiniais skiriamas ne trumpesnis kaip 10 d. d., o kai visa Projekto teritorija patenka į pramoninių parkų ar laisvųjų ekonominių zonų teritorijas arba kai visuomenei susipažinti Projektas teikiamas pakartotinai – 5 d. d. laikotarpis, per kurį suinteresuoti asmenys pasiūlymus dėl Projekto sprendinių. Paminėtina, jog terminas visuomenei susipažinti su Projektu sutrumpintas, taip pat Taisyklėse įtvirtintas palengvinimas, kad tais atvejais, kai visa Projekto teritorija patenka į pramoninių parkų ar laisvųjų ekonominių zonų teritorijas, Taisyklių 24 ir 62 punktuose nurodyti veiksmai neatliekami, t. y. Projektams nereikia gauti reikalavimų ir jų derinti, minėti Taisyklių 24, 58, 62 punktai galioja nuo 2018-01-01.

Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 40 str. 7 d. 4 p. nustatyta, kad Projektus, parengtus kaimo gyvenamųjų vietovių, išskyrus miestelius, teritorijose, tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas, o Projektus, parengtus miestų ir miestelių teritorijose, tvirtina savivaldybės administracijos direktorius Taisyklėse nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad nuo 2019 m. lapkričio 1 d. įsigalios Žemės įstatymo 40 str. 7 d. 4 p., pagal kurį Projektus, parengtus kaimo gyvenamųjų vietovių, išskyrus miestelius, laisvasias ekonomines zonas ir pramonės parkus, teritorijose, tvirtins Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas, o Projektus, parengtus miestų ir miestelių, laisvųjų ekonominių zonų ir pramonės parkų teritorijose, tvirtins savivaldybės administracijos direktorius Taisyklėse nustatyta tvarka. Pažymėtina, kad tuo atveju, kai savivaldybės administracijos direktorius organizuoja ir tvirtina Projekta, Nacionalinės žemės tarnybos teritorinis padalinys išduoda reikalavimus ir derina projektą tik tuo atveju, kai Projekto teritorijoje (ar jos dalyje) yra Nacionalinės žemės tarnybos patikėjimo teise valdomos valstybinės žemės. Savivaldybės administracija išduoda reikalavimus ir derina visus Projektus, kuriuos organizuoja ir tvirtina Nacionalinės žemės tarnybos vadovas ar jo įgaliotas teritorinio padalinio vadovas. Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinis padalinys, atsakingas už valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, per metus patikrina apie 7 tūkst. Projektų. Pabrėžtina, kad iš jų apie 1 tūkst. (15 proc.) Projektų parengiamos išvados dėl Projektų netvirtinimo, taigi tuo atveju, jeigu Projektai nebūtų tikrinami, kiltų reali rizika, jog gana didelė dalis bus patvirtinti su klaidomis ir pažeidžiant teisės aktų reikalavimus. Esame įsitikinę, kad Nacionalinės žemės tarnybos struktūrinio padalinio, atsakingo už valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, Projektų tikrinimas yra būtinas.

2. Aplinkos ministerijos 2019-04-16 raštas Nr. (14)-D8-1511 “Dėl pateiktų pasiūlymų“: **Nepritarta:**

Pagal Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 4 p. nuostatas Projektu, inter alia, gali būti „nustatoma ir keičiama pagrindinė žemės naudojimo paskirtis ir (ar) žemės sklypo naudojimo būdas (-ai); įsiterpęs valstybinės žemės plotas sujungiamas su besiribojančiu žemės sklypu, jeigu laisvoje valstybinėje žemėje negalima suformuoti racionalaus dydžio ir ribų žemės sklypo; siūlomi nustatyti ar panaikinti žemės servitutai; siūlomos nustatyti ar panaikinti specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos.“ Projekto sprendiniai, mūsų nuomone, gali turėti įtakos gretimų žemės sklypų naudotojams ir kitiems asmenims, jų vykdomai veiklai. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad Projektų rengimas turėtų būti viešas ir visuomenei turėtų būti suteikta galimybė susipažinti su rengiamais Projektų sprendiniais.

Pasiūlymo pagrindime teigiama, kad „žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo suderinti projektai pateikiami tvirtinti NŽT struktūriniam padalinui. Pertvarkymo projektu valstybės priežiūrą vykdoma ne tik derinant pertvarkymo projektą reikiamose institucijose, bet dar ir patikrinant kiekvieno pertvarkymo projekto viso rengimo ir derinimo proceso teisėtumą. Toks reguliavimas nesukelia efektyvios priežiūros ir nustato nepagrįstą reguliavimo našta verslui.“

Pagal galiojanti teisini reguliavimą Žemės įstatyme nurodytais atvejais Projektų rengimo organizatorius ir tvirtinantis subjektas savivaldybės administracijos direktorius. Kadangi teisės aktai savivaldybėms laiduoja savivaldos, savitvarkos ir savaveiksmiškumo teisę, gali susidaryti situacija – skirtingose savivaldybėse, kurių yra 60, rengiant Projektus gali būti taikoma skirtinga praktika, atskirais atvejais neteisingai interpretuojant Projektų rengimo procedūroms nustatytus reikalavimus. Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos tikrinimo metu įvertina, ar laikomasi rengimo, derinimo ir viešinimo procedūrų, patikrina Projekto sprendinių atitiktį teisės aktų reikalavimams. Projektas gali būti tvirtinamas tik gavus NŽT išvadą, kad Projekta tvirtinti tikslinga. NŽT, kaip valstybinę priežiūrą atliekančiai institucijai, suteikta teisė ir priskirta pareiga užtikrinti, kad rengiant Projektus visose savivaldybėse būtų vienodai ir teisingai taikomi teisės aktuose nustatyti reikalavimai ir tvirtinimui būtų pateikiami tik galiojanti teisini reguliavimą atitinkantys Projektai.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, mūsų nuomone, vienos institucijos, t. y. NŽT, kvalifikuotai atliekama Projektų tikrinimo procedūrą užtikrina jų kokybę ir atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams, todėl siūlytina Projektu tikrinimo procedūros neatsisakyti.

3. 2019-04-19 Žemės ūkio ministerijos el. laiškas

2019-04-24 Žemės ūkio ministerijos raštas Nr. 3IN-373 (8.1E) dėl pasiūlymų žemės sklypų pertvarkymo srityje: **Nepritarta:**

Dėl viešinimo procedūrų Jūsų pasiūlymui nepritariame, iš esmės dėl tų pačių motyvų, kurie išdėstyti NŽT rašte. Dėl tikrinimo procedūros – manome, kad būtų tikslinga tikrinti ne visus projektus.

„Žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų rengimo (viešinimo ir tikrinimo) supaprastinimas“ dalies, kuri apima viešinimo procedūros atsisakymą, informuojame, kad palaikome Nacionalinės žemės tarnybos 2019-04-12 rašte Nr. 1SD-914-(8.52 E.) (pridedama) išdėstytą nuomonę bei argumentus. Taip pat manome, kad viešinimas didina skaidrumą ir kartu mažina netinkamų sprendimų priėmimą, o vien tai, jog žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai nebepriskiriami teritorijų planavimo dokumentams, nesumažina ir nepakeičia jų sprendinių svarbos visuomenei. Taigi nepritariame Jūsų pasiūlymui atsisakyti teikti visuomenei susipažinti žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektus. Dėl kitos šio pasiūlymo dalies, t. y., kad Nacionalinės žemės tarnybos struktūriniam padaliniiui, atsakingam už valstybinę žemėtvarkos planavimo dokumentų priežiūrą, būtų teikiami ne visi žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, iš esmės pritariame ir manome, kad būtų galima įtvirtinti ne privalomą visų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų tikrinimą, o vykdant tam tikrais kriterijais paremtą šių projektų atranką (pvz., pagal projektų rengėjus atsižvelgiant į jų parengtų žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų patikrinimo rezultatus – kuo didesnis parengtų projektų, kurių patikrinimo rezultatas – neigiama išvada, procentas, tuo daugiau šio rengėjo projektų tikrinama). Manome, kad atrankinis žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektų tikrinimas galėtų padėti ne tik sumažinti administracinę naštą, tačiau ir padidinti konkurenciją tarp šių projektų rengėjų. Tačiau manome, kad siekiant užtikrinti tinkamą valstybinės žemės naudojimą ir valdymą turėtų būti tikrinami visi žemės sklypų formavimo ir pertvarkymo projektai, kurių tikslas – suformuoti naudojamus ir (ar) naujus valstybinės žemės sklypus.

9.	Tiekėjo komentaras
----	--------------------

N/A

Reguliavimo našta mažinantys pasiūlymai

6 pasiūlymas. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas ir sanitarinių apsaugos zonų įteisinimas

1.	Pasiūlymo esmės trumapas apibūdinimas
<p>Integruoti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą į Atrankos dėl PAV procesą; peržiūrėti esamus SAZ dydžius, kad jie atitiktų realią ūkinės veiklos sukeliama taršą; Įstatyme nustatyti SAZ tik didelį neigiamą poveikį visuomenės sveikatai turinčioms ūkinėms veikloms (t.y. toms veikloms, kurioms atliekamas PAV); peržiūrėti NVSC kompetenciją PVSV procese; atsisakyti verslo subjektus „erzinančių“ nuostatų; nustatant SAZ už sklypo ribų, kaimyninių žemės sklypų savininkų sutikimus gauti poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitos rengimo metu, o ne kadastro bylos rengimo metu. Atsižvelgiant į tai, kad bus sumažintas normatyvinių SAZ atvejų skaičius, tai nesukels didelio neigiamo poveikio Atrankos dėl PAV ir PAV metu, tačiau išspręs realių SAZ ribų įteisinimo problemą.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymai
<p>Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 str. 3 d. numato, kad PVSV ar PAV procesų metu atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą gali būti nustatyti kitokie negu Vyriausybės patvirtinti sanitarinės apsaugos zonos ribų dydžiai. SAZ ribas nustato Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (toliau – Vyriausybės nutarimas). Esamas reguliavimas yra suformuotas remiantis principu, kad įmonės turi atlikti PVSV siekdamas įrodyti mažesnę taršą, nei numato minėtas Vyriausybės nutarimas. Toks reguliavimas neatitinka Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 5 p. numatyto principo – turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą. Šiuo atveju, svarbu, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimą atliktų ne tie ūkio subjektai, kurie teršia mažiau (nei numato Vyriausybės nutarimas), bet tie ūkio subjektai, kurių veiklos tarša viršija Vyriausybės nustatytus dydžius.</p> <p>Šiuo metu verslo subjektui atlikus PVSV dar nereiškia, kad SAZ pradės galioti ir būti taikomas praktikoje. Nors PVSV tikslas yra sumažinti ar padidinti normatyvinių SAZ, tačiau praktikoje dažni atvejai, kai SAZ lieka neįteisintas. SAZ yra speciali žemės naudojimo sąlyga, kurią nustatant kaimyniniuose sklypuose, būtinas šių sklypų savininkų sutikimas. Jeigu savininkai neduoda sutikimo, SAZ lieka neįteisintas. Vadinasi praktikoje PVSV procesas siekiant nustatyti SAZ už vykdomos veiklos sklypo ribų, gali likti negaliojantis ir netaikomas.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiami Pasiūlymai <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Atlikti atskirą poveikio visuomenės sveikatai vertinimą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. gegužės 13 d. įsakyme Nr. V-474 „Dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nenumatytų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ir atlikimo atvejų nustatymo ir tvarkos aprašo patvirtinimo ir įgaliojimų suteikimo“ nustatytais atvejais, kai yra planuojamos ūkinės veiklos rūšys, kurioms sanitarinės apsaugos zonų ribos nustatomos ar tikslinamos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo būdu, tačiau joms nustatyti ar tikslinti neatliekamas poveikio aplinkai vertinimas. 2. Atlikti planuojamos ūkinės veiklos, įrašytos į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedą, vertinimą, ar privaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą (dalis Atrankoje dėl poveikio aplinkai vertimo pateiktos informacijos yra reikšminga ir naudojama PVSV procese). 3. Įpareigojimas nustatyti SAZ projektuojant, statant, rekonstruojant statinius ir teisės aktų nustatyta tvarka įrašyti SAZ į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą 	

4.	Pasiūlymų pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>Pasiūlymas: Integruoti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą į Atrankos dėl PAV procesą nereikalaujant ūkio subjektų atskirai atlikti PVSV dėl SAZ nustatymo. Integravus PVSV į Atrankos dėl PAV procesą, NVSC kompetencija gali išlikti tokia, kaip numatyta PAV įstatyme, nepriimant atskiro sprendimo dėl ūkinės veiklos leistinumą, tik teikiant AAA motyvuotą išvadą pagal savo kompetenciją papildomai nurodyti ar pritaria/nepitaria siūlomam SAZ dydžiui.</p> <p>Kartu siūlytina peržiūrėti nustatytus normatyvinius SAZ dydžius, kad jie atitiktų realią ūkinės veiklos sukeltą taršą, siūlytina įstatyme nustatyti SAZ <u>tik didelį neigiamą poveikį visuomenės sveikatai turinčioms ūkinėms veikloms</u> (t.y. toms veikloms, kurioms atliekamas PAV). Šiuo tikslu būtina atlikti papildomą ekspertinį vertinimą, o ne perrašyti visas galiojančias SAZ į įstatymo projektą.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad teisės aktuose SAZ siūlytina nustatyti tik išimtiniais atvejais, tai siekiant realaus SAZ įteisinimo (kai SAZ nustatomas už PŪV sklypo teritorijos ribų), siūlytina kaimyninių sklypų savininkų sutikimus pateikti kartu su PAV ar Atrankos dėl PAV dokumentais.</p> <p>Pakeisti teisės aktus siekiant nustatyti, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinime nereikia įrodinėti leistinos taršos dydžių, jeigu šalia koreguojamo SAZ esančiuose sklypuose nėra gyvenamosios ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų.</p> <p>Pagrindimas: Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja valstybėms labiau integruoti poveikio vertinimus, kiekviename iš jų įtraukiant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, o ne skaidyti vertinimus skirtinguose dokumentuose:</p> <p>„Atsižvelgiant į nuolat besiplečiančią poveikio vertinimo formų įvairovę, šis sudėtingas poveikio vertinimo procesas gali tapti „fatigue“, t.y. laikomas nereikalingu tikslų ir pareigų dauginimo procesu, įvedant skirtingo vertinimo sistemose vis sudėtingesnę žodyną. Sveikatos sektorius, skatindamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimus, gali būti laikomas, kaip prisidedančiu prie šios fragmentacijos. Todėl jeigu visuomenės sveikatos tikslai gali būti pasiekiami integruojant atskirai atliekamus PVSV į kitas poveikio vertinimo rūšis, tai siūlytina toliau judėti būtent šiuo integravimo keliu.</p> <p>[...]</p> <p>Šioje Ataskaitoje yra pateikiamos išvados, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nesibaigiantis skirtingų rūšių poveikio vertinimas, ypač kai jis yra privalomas, yra netinkamas ir nepriimtinas; • kai kurie atskiri poveikio vertinimai turi būti integruoti ir atliekami sistemiškai. <p>[...]</p> <p>Ataskaitoje keliamas klausimas integruoti, ar ne PVSV į kitų rūšių poveikio vertinimus. Ataskaitoje pripažinta, kad atskiri PVSV suteikia didesnę reikšmę sveikatingumui. Tačiau atskiri PVSV gali nepagrįstai uždelsti siūlomus politikos sprendinius ir projektus. Pavyzdžiui, nagrinėtas Estijos pavyzdys rodo, kad atskirai atliekamas PVSV, kuris susijęs tik su nedidelės bendruomenės dalies sveikatingumo vertinimu, nėra praktiškai pritaikomas.“¹</p> <p>Lietuvoje PVSV yra integruotas į PAV, tačiau dažnai praktikoje atliekamas atskirai, kai PAV nėra atliekamas, t.y. kai siekiama koreguoti normatyvines SAZ ribas. Lietuvoje PVSV dažniausiai atliekamas ne PAV metu, bet atskirai, gavus Atrankos dėl PAV išvadą. Nors įstatymai nenumato, kad PVSV atliekamas po Atrankos dėl PAV procedūros, tačiau praktikoje gamybinės veiklos srityje PVSV ataskaita nėra priimama, kol neatliekama Atranka dėl PAV.</p> <p>Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 24 str. 3 d. numato, kad PVSV ar PAV procesų metu atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą gali būti nustatyti kitokie negu Vyriausybės patvirtinti sanitarinės</p>	

¹ Health in Impact Assessments, Opportunities not to be missed. World Health Organization, REgional office for Europe. P. 10, 11
http://www.euro.who.int/_data/assets/pdf_file/0011/261929/Health-in-Impact-Assessments-final-version.pdf?ua=1

apsaugos zonos ribų dydžiai. SAZ ribas nustato Sveikatos apsaugos ministro įsakymas². PVSV privalo atlikti ne tik tie ūkio subjektai, kurie siekia padidinti normatyvinę SAZ, bet ir tie subjektai, kurie siekia sumažinti normatyvinę SAZ. Vadinasi, jeigu įmonės veikla užtikrina mažesnę poveikį visuomenės sveikatai nei numato teisės aktai, įmonė turi įrodyti šį mažesnę poveikį, vykdydama papildomą teisinį įpareigojimą – atlikdama PVSV. Toks reguliavimas neatitinka Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 5 p. numatyto principo – turi būti įvertinta galimybė pakeisti visiems verslo subjektams tam tikrame sektoriuje taikomus reikalavimus teikti informaciją rizika pagrįstu požiūriu, t. y. nustatyti reikalavimus teikti informaciją tiems verslo subjektams, kurie vykdo didžiausią riziką keliančią veiklą.

Projekto ekspertams peržiūrėjus visas 2017 ir 2018 m. PVSV ataskaitas buvo padaryta išvada, kad galiojantis poveikio visuomenės sveikatai vertinimo teisinis įpareigojimas praktikoje taikomas tik siekiant sumažinti normatyvinę SAZ. Nėra nė vienos ataskaitos, kurioje būtų siekiama padidinti normatyvinę SAZ. Visose PVSV ataskaitose nurodoma, kad planuojama ūkinė veikla neturės neigiamo poveikio visuomenės sveikatai ir neviršys triukšmo, kvapų ir oro taršos ribinių dydžių. Tai ir yra pagrindinė visų PVSV ataskaitų išvada, siekiant sumažinti normatyvines SAZ ribas. Pažymėtina dar ir tai, kad ši išvada ir dauguma PVSV ataskaitos medžiagos atkartoja Atrankos dėl PAV informaciją ir iš esmės konstatuoja tą pačią esminę išvadą, kaip ir Atrankos dėl PAV išvada, t.y. kad ribinė kvapo koncentracija nebus viršijama, išmetamų teršalų koncentracija ore neviršys ribinių verčių ir triukšmo lygiai neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo lygių. Vadinasi, Atrankos dėl PAV informacija didele dalimi dubliuojama PVSV ataskaitoje (PVSV ataskaitoje naudojama daugiau nei 50 proc. Atrankoje dėl PAV pateiktos informacijos). Toks reguliavimas neatitinka Administracinės naštos mažinimo įstatymo 4 str. 2 p. nustatyto principo - turi būti patikrinta, ar tas pats informacinis įpareigojimas teikti informaciją nėra nustatytas kelis kartus skirtinguose teisės aktuose. PVSV ataskaitų viena iš esminių dalių yra SAZ ribų žemėlapiai. Visose 2017 ir 2018 m. PVSV ataskaitose SAZ lieka nustatyta įmonių teritorijų ribose.

Siekiant detalizuoti esamų PVSV teisės normų dubliavimąsi su Atrankos dėl PAV procedūra ir perteklinį reguliavimą, kuris neatitinka esminio PVSV tikslo, siekiant apsaugoti visuomenės sveikatą, pateiktini atskiri PVSV ataskaitų pavyzdžiai. 2017 m. kovo 14 d. AAA priėmė galutinę atrankos išvadą, kad planuojamai tikslinei veiklai – žuvies perdirbimo pajėgumų didinimas įmonėje UAB „Dauparų Žuvis“³ – poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas. Tačiau tuo pačiu atsižvelgdama į NVSC raštą išvadoje nurodė: „Planuojamai ūkinei veiklai sanitarines apsaugos zonos ribos bus nustatytos atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, ribų dydį pagrindžiant poveikio visuomenės sveikatai vertinimo ataskaitoje“. Toks ūkio subjekto įpareigojimas neatitinka VSPĮ 24 str. 2 d. Be to, teisės aktuose nėra numatyta, kad minėtas įpareigojimas gali būti nustatytas atrankos išvadoje. Atitinkamai, ūkio subjektas organizavo PVSV ataskaitos rengimą (ataskaitą sudaro apie 200 psl.), siekiant sumažinti normatyvines SAZ ribas rūkykloms (atitinkamai, 100 metrų kūrenamoms mediena ar 50 metrų kūrenamoms dujomis). PVSV ataskaitoje daroma analogiška išvada Atrankos dėl PAV išvadai, taip pat nurodoma, kad neigiamas poveikis visuomenės sveikatai nenumatomas ir SAZ nustatomas sklypo teritorijos ribose.

Analogiška PVSV situacija išanalizuota ir UAB „Raseinių žuvininkystė“ atveju. 2017 m. birželio 29 d. AAA atrankos išvadoje nurodoma, kad poveikio aplinkai vertinimas neprivalomas, ribinė kvapo koncentracija nebus viršijama, išmetamų teršalų koncentracija ore neviršys ribinių verčių ir triukšmo lygiai neviršys didžiausių leidžiamų triukšmo lygių. Tuo pačiu išvadoje nurodoma, kad planuojamas PVSV sanitarinės apsaugos zonos nustatymui. PVSV ataskaita sudaryta 2018 m. vasario 28 d. ir ją sudaro 249 psl., tačiau PVSV ataskaitoje išvada dėl poveikio yra analogiška atrankos išvadai, tačiau papildomai PVSV ataskaitoje yra nustatomas SAZ ribos sklypo teritorijos ribose, t.y. sumažinamas normatyvinis SAZ.

Toks PVSV reguliavimas sukelia rizikos vertinimu galimai nepagrįstą administracinę naštą verslui ir neatitinka Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme numatytų PVSV ir SAZ nustatymo tikslų – apsaugoti gyvenamąją aplinką ir žmonių sveikatą nuo taršos. Šiuo metu PVSV ir SAZ nustatymo praktinis tikslas yra įrodyti teisės akte nustatytų normatyvinių SAZ nepagrįstumą, siekiant „įteisinti“ mažiau taršias veiklas, negu numato Vyriausybės nutarimas. Šio Vertinimo metu NVSC nurodė, kad per PVSV procesą ne tik siekiama „įteisinti“ SAZ, bet ir pasiekama, kad neigiamas poveikis visuomenės sveikatai būtų

² Sanitarinės apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586.

³ <http://www.ekokonsultacijos.lt/wp-content/uploads/2017/08/Dauparu-zuvis-PVSV-ataskaita-I-dalis.pdf>

eliminuojamas, taikant specialias neigiamo poveikio mažinimo priemones. Analizuotose 2017 ir 2018 m. atrankos išvadose ir PVSV ataskaitose nurodoma, kad planuojama ūkinė veikla neviršija nustatytų ribinių dydžių, todėl priemonės, kuriomis siekiama sumažinti neigiamą poveikį, yra neaktualios, nebent realus poveikis aplinkai ar visuomenės sveikatai viršys teisės aktuose nustatytus rodiklius. Todėl minėtos neigiamą poveikį mažinančios priemonės PVSV ataskaitose nenurodomos arba nurodomos formaliai. Pavyzdžiui, UAB „Raseinių žuvininkystė“ PVSV ataskaitos⁴ 60 psl. nurodomos tokios priemonės, kurios padės išvengti ar sumažinti neigiamą planuojamos ūkinės veiklos poveikį visuomenės sveikatai: „Siekiant sudaryti kuo palankesnes sąlygas gyventojams (nors PŪV jų gyvenimo sąlygų nepablogins) siūlomos sunkiojo autotransporto išvykimas/atvykimas tik dienos metu. Krovos darbus minimaliai vykdyti švenčių ir poilsio dienomis. Planuojamos ūkinės veiklos sąlygojama tarša už įmonės teritorijos ribų neišeina.“. UAB „Dauparų Žuvis“ atveju nurodomos tokios neigiamą poveikį mažinančios priemonės: „PŪV neįtakojama esama triukšmo lygį; autotransporto srautas dėl PŪV nepadidės.“⁵.

Pažymėtina, kad verslo asociacijos iš esmės teigiamai vertino galimybę padidinti SAZ ribas aplink ūkinės veiklos teritoriją (stacionarų taršos šaltinį). SAZ visiškam panaikinimui šiuo metu nepritarė dauguma verslo asociacijų, nes manoma, kad tam tikrais atvejais SAZ leidžia „apsisaugoti“ nuo pagrįstų gyventojų skundų, žalos atlyginimo bei kito didesnės taršos verslo priartėjimo. Tačiau verslo asociacijos abejoja esamų normatyvinių SAZ dydžių pagrįstumu, manoma, kad normatyvinės SAZ ribos yra pasenę ir nustatytos neįvertinus daugelio Lietuvos įmonių esamų veiklos technologijų. Nacionalinis visuomenės sveikatos centras interviu metu patvirtinimo, kad normatyvinių SAZ dydžių pagrįstumas pastarąjį dešimtmetį nebuvo peržiūrėtas, atsižvelgiant į Lietuvos įmonių vykdomas veiklas bei naudojamų technologijų standartinį poveikį. Nežiūrint to, kad nustatyti normatyviniai dydžiai nėra pagrįsti, jie daugelyje vietų nepakeisti buvo perkelti į Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projekto (toliau – **Įstatymo projektas**) 2 priedą. Šis projektas šiuo metu svarstomas Seime. Vadinasi, pateiktame įstatymo projekte nėra mažinama administracinė našta verslui. Įstatymo projekto 52 str. 1 d. numatyta, kad Gamybinių objektų sanitarinės apsaugos zonos nustatomos gamybinės veiklos rūšims atsižvelgiant į Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės generalinio direktoriaus patvirtintą Ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių. Kitaip tariant, vadovaujamosi principu, kad SAZ reikia nustatyti visoms gamybinėms veikloms ir nesivadovauti didesnės taršos rizikos nustatymo principu.

Aplinkos ministerijos nuomone, SAZ normatyvinių dydžių nustatymas yra abejotinas aplinkos taršos mažinimo tikslo požiūriu: tarša neturi išeiti už sklypo ribų. Tačiau Lietuvos teisės aktai per SAZ leidžia taršai teisėtai pasklisti aplinkinėse teritorijose.

Vertinimo metu taip pat buvo nustatyta verslo subjektus „erzinanti“ teisinė spraga: kai PŪV sklypas yra pramonės rajone ir įmonė siekia susimąžinti SAZ, ji turi įrodinėti, kad jos tarša už sklypo ribų atitiks taršą, leistiną gyvenamajai aplinkai, nors šalia esančiuose sklypuose yra pramonės ir sandėliavimo paskirties sklypai ir gyvenamosios paskirties teritorijų ar pastatų kaimyniniuose sklypuose nėra. Todėl teisės aktai turi būti pakeisti taip, kad atliekant poveikio visuomenės sveikatai vertinimą nereiktų įrodinėti leistinos taršos dydžių, jeigu šalia esančiuose sklypuose nėra gyvenamosios ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų.

Kaip nurodo dauguma respondentų, viena iš didžiausių problemų, kuri ateityje gali tik aštrėti, jei toliau tokiu plačiu mastu reguliuosime SAZ, kurių ribos išeina už sklypo ribų – tai žemės naudojimo apribojimai ir galimybių nebuvimas susiderinti su žemės savininku (-ais) dėl žemės naudojimo apribojimų. Atitinkamai, būtina siaurinti SAZ atvejus.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Įgyvendinant siūlomus pokyčius būtina pakeisti:

1. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymą (nustatyti NVSC kompetenciją, nustatyti normatyvinius SAZ dydžius ir integruoti PVSV į Atrankos dėl PAV procesą tais atvejais, kai SAZ nustatytas Atrankos dėl PAV ūkinėms veikloms);
2. Sanitarinės apsaugos zonų ribų nustatymo ir režimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. rugpjūčio 19 d. įsakymu Nr. V-586. Taisyklės keistinos

⁴ http://www.rachel.lt/media/PVSV%20ataskaita_20170921.pdf

⁵ <http://www.ekokonsultacijos.lt/wp-content/uploads/2017/08/Dauparu-zuvis-PVSV-ataskaita-II-dalis.pdf>

koreguojant SAZ dydžius bei 3 punktą nustatant, kad SAZ ribos turi būti tokios, kad taršos objekto keliama cheminė, fizinė aplinkos oro tarša, tarša kvapais ar kita tarša, kurios rodiklių ribinės vertės reglamentuotos teisės norminiuose aktuose, už SAZ ribų neviršytų teisės norminiuose aktuose gyvenamajai aplinkai ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinkai (**kai už SAZ ribų yra gyvenamoji ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų aplinka**) nustatytų ribinių taršos verčių.

3. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą (nustatyti Atrankos dėl PAV integravimo su PVSV pagrindinius reikalavimus);
4. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašą (nustatyti Atrankos dėl PAV ir PVSV integruoto rengimo taisykles).

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta – 2.615.860,44 Eur, kurią sukelia įpareigojimai:

- 1 įpareigojimas: 7.392,00 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 443.520,00 Eur visai tikslinei grupei;
- 2 įpareigojimas: 18.884,70 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 37.769,40 Eur visai tikslinei grupei;
- 3 įpareigojimas: 35.576,18 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 2.134.571,04 Eur visai tikslinei grupei.

Iš viso esama reguliavimo našta pagal įpareigojimus, dėl kurių teikiamas pasiūlymas, sudaro 61.852,88 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba **2.615.860,44 Eur** visoms tikslinėms grupėms, visos išlaidos yra prisitaikymo išlaidos.

Didžiausią našta sukelia reikalavimai visais atvejais nustatyti SAZ ir tam gauti kaimyninių sklypų savininkų sutikimus bei atlikti PVSV.

Pagal išlaidų kategorijas didžiausios išlaidos tenka išlaidų išorės paslaugoms įsigyti kategorijai.

Tikslinės grupės yra ne tos pačios pagal pateikiamus įpareigojimus:

- 1 įpareigojimo ir 3 įpareigojimo tikslinę grupę sudaro 60 ūkio subjektų, t.y. šie įpareigojimai pagal esamą reguliavimą taikomi visiems ūkio subjektams;
- 2 įpareigojimo tikslinę grupę sudaro 2 ūkio subjektai per metus (AAA duomenimis 2016-2018 m. vidutiniškai tokių atvejų buvo po 2 kiekvienais metais).

Pasiūlymo reguliavimo našta – 117.323,30 Eur, kurią sukelia įpareigojimai –

- 1 įpareigojimas: 0 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 0 Eur visai tikslinei grupei;
- 2 įpareigojimas: 52.733,10 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 105.466,20 Eur visai tikslinei grupei;
- 3 įpareigojimas: 1.976,18 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 11.857,10 Eur visai tikslinei grupei.

Iš viso pasiūlymo reguliavimo našta pagal įpareigojimus, dėl kurių teikiamas pasiūlymas, sudaro 54.709,28 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba **117.323,30 Eur** visoms tikslinėms grupėms, visos išlaidos yra prisitaikymo išlaidos.

Dėl pasiūlymo įgyvendinimo būtų visiškai panaikintas esamas 1 įpareigojimas, tačiau iš jo dalis PVSV rengimo išlaidų (50 proc.) perkeliama į kitą etapą – į 2 įpareigojimą. Tačiau atsižvelgus į siūlomo pakeitimo esmę, taikomų atvejų skaičius sudarys apie 10 proc. (nes siūloma mažinti normatyvinius SAZ dydžių ir jų nustatymo atvejų skaičių) nuo buvusių atvejų, todėl ankstesnės PVSV parengimo išlaidos perkeliamos sudarys 5 proc. nuo buvusių PVSV išlaidų: 0,5*0,1 arba 0,05 (5 proc.). Tai pasireiškia reguliavimo naštos padidėjimu pagal 2 įpareigojimą.

Nors išlaidos, susijusios su kaimyninių sklypų savininkų sutikimų gavimu išlieka, tačiau dėl šių išlaidų perkėlimo į kitą etapą atsižvelgiama, kad šis reikalavimas jau bus taikomas nepilna apimtimi, o tik 10 proc. atvejų, kas savo ruožtu lemia bendrą tokių išlaidų apimtį sumažėjimą.

<p>įgyvendinus pasiūlymą, SAZ tektų nustatyti tik 10 proc. nuo buvusių atvejų, t.y. tikslinė grupė pagal 3 įpareigojimą sumažėtų nuo 60 iki 6 ūkio subjektų per metus.</p>	
7.	Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymą
<p>Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymą: reguliavimo naštos išlaidos sumažėja 7.143,60 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 2.498.537,14 Eur visoms tikslinėms grupėms.</p>	
8.	Institucijų pastabos
<p>1. 2019-04-16 Sveikatos apsaugos ministerijos raštas Nr. (10.2.2.3.-411) 10-2592 „Dėl teisinio reguliavimo tinkamumo patikros gamybinių projektų vystymo srityje pasiūlymų“. Iš dalies pritaria:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dėl pasiūlymo integruoti PVSV į atrankos dėl PAV procesą, – pasiūlymas svarstytinas, pritarus Aplinkos ministerijai (dėl Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nuostatų keitimo) ir Žemės ūkio ministerijai (dėl SAZ specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įteisinimo procedūrų tikslinimo). Dėl pasiūlymo „siekiant realaus SAZ įteisinimo (kai SAZ nustatomas už planuojamos ūkinės veiklos sklypo teritorijos ribų) kaimyninių sklypų savininkų sutikimus dėl SAZ specialiųjų žemės naudojimo sąlygų pateikti kartu su PAV ar PAV atrankos dokumentais“, informuojame, kad rengiant PVSV ir PAV dokumentus, nėra reikalavimo pateikti kaimyninių žemės sklypų savininkų sutikimus ir NVSC tokių dokumentų nereikalauja. Tai nėra PAV ir PVSV procesų reglamentavimo dalykas. Sklypų savininkų sutikimų gavimas susijęs su specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įrašymu į Nekilnojamojo turto kadastrą ir Nekilnojamojo turto registrą, šiose procedūrose SAM pavaldžios institucijos nedalyvauja. Tai yra Lietuvos Respublikos žemės įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų reglamentavimo sritis, kuri nėra priskirta sveikatos apsaugos ministro valdymo sričiai. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“, žemės tvarkymo (žemėtvarka, Nekilnojamojo turto kadastras ir pan.) sritis pavesta Žemės ūkio ministerijai. Atkreipiame dėmesį, kad esama specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įrašymo į minėtus registrus tvarka keisis priėmus Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą. <p>Nepitaria:</p> <ul style="list-style-type: none"> Dėl pasiūlymo „peržiūrėti nustatytus normatyvinius SAZ dydžius, kad jie atitiktų realią ūkinės veiklos sukeliama taršą; įstatyme nustatyti SAZ tik didelį neigiamą poveikį visuomenės sveikatai turinčioms ūkinėms veikloms (t. y. toms veikloms, kurioms atliekamas PAV)“, informuojame, kad su pasiūlymu nesutinkame, nes ūkinių veiklų, kurioms taikomos SAZ ir jų ribų dydžiai buvo peržiūrėti rengiant Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą Nr. XIII P-2031, kuris yra svarstomas Lietuvos Respublikos Seime. Manome, kad SAZ ribų dydžių peržiūra šiuo metu yra netikslinga. Nepritariame pasiūlymui „pakeisti teisės aktus siekiant nustatyti, kad PVSV nereikia įrodinėti leistinos taršos dydžių, jeigu šalia koreguojamo SAZ esančiuose sklypuose nėra gyvenamosios ir (ar) visuomeninės paskirties pastatų“. Informuojame, kad Europos Sąjungos direktyvose, Aplinkos apsaugos strategijoje, Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos, Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymuose įtvirtintas principas „Teršėjas moka“. Ūkinės veiklos subjektas savo lėšomis turi įvertinti galimą sukeliama taršą, numatyti taršos prevencijos, mažinimo priemones, aplinkos apsaugos ir visuomenės sveikatos saugos priemones. SAZ nustatymas yra viena iš visuomenės sveikatos saugos priemonių, apsaugančių gyventojus ir kt. visuomenei jautrias grupes nuo ūkinės veiklos galimos taršos. NVSC nuolat gauna skundų dėl gretimose pramoninėse arba komercinėse teritorijose vykdomos ūkinės veiklos skleidžiamo triukšmo, kvapų. SAZ nustatymo ir įregistravimo prievolė leidžia ūkio subjektams „susitarti“ dėl taršos užtikrinant saugias gyvenimo sąlygas. Nenustačius SAZ ribų ir jų neįteisinant, prie ūkio subjekto teritorijos gali priartėti gyvenamosios ar visuomeninės 	

paskirties pastatai ir ūkio subjektui gali tekti mažinti taršą ūkinės veiklos vykdymo metu ar veiklos apimtis. Tai galėtų reikšmingai padidinti ūkinės veiklos išlaidas.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme yra nustatyti reikalavimai, kad ūkinės veiklos vykdytojas, planuodamas ar vykdydamas ūkinę veiklą, rengdamas statinio projektus, teritorijų planavimo ir kt. dokumentus, gaudamas taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ir kitus leidimus turi laikytis aplinkos apsaugos normatyvų ir standartų, visuomenės sveikatos saugos reikalavimų. Todėl PVSV ataskaitose (taip pat strateginio pasekmių aplinkai vertinimo, atrankos dėl PAV, PAV dokumentuose) gali būti naudojama ta pati taršos įvertinimo informacija, teikiamos analogiškos išvados, kad veikla nepažeidžia aplinkos apsaugos ar visuomenės sveikatos saugos reikalavimų. Pažymėtina, kad Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2011/92/ES dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo (PAV direktyva) nurodoma, kad rengiant PAV ataskaitą, dokumentų rengėjas gali atsižvelgti į jam prieinamų kitų svarbių vertinimų rezultatus. Rengiant atskirą PVSV vadovaujamosi šiuo principu (PVSV atliekamas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatyta tvarka, – Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 38 straipsnis).

Pažymėtina, kad teisės aktai nedraudžia įmonių grupei nustatyti vieną bendrą SAZ, tokiu būdu galima išvengti „erzinančių“ nuostatų, kai įmonei planuojant veiklą pramonės rajone, SAZ „neišeis“ už pramonės zonos ir (ar) jai nustatytų SAZ ribų.

1. 2019-04-05 Aplinkos ministerijos raštas Nr. (10)-D8-1379 dėl pasiūlymų.

- Manome, kad pateikti pasiūlymai Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis yra priskirtinas Sveikatos apsaugos ministerijos ir jai pavaldžių institucijų kompetencijai. Aplinkos ministerija galėtų vertinti ir svarstyti galimybę integruoti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą ir atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesą gavusi konkrečius pasiūlymus iš Sveikatos apsaugos ministerijos.
- Atkreipiame dėmesį, kad ne visoms ūkinėms veikloms, kurioms atliekamas poveikio visuomenės sveikatai vertinimas, siekiant sumažinti taikomą normatyvini sveikatos apsaugos zonos dydį, privalomos Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme nustatytos poveikio aplinkai vertinimo arba atrankos dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, todėl tokiais atvejais poveikio visuomenės sveikatai vertinimas turėtų likti kaip atskiras procesas.

9. Tiekėjo komentaras

Kompetentingos institucijos, SAM ir AM, iš esmės pritarė pasiūlymui, kad ūkinėms veikloms, kurioms atliekama Atranka dėl PAV, būtų galima nustatyti supaprastinimą kartu integruotai atlikti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimą. Atsižvelgiant į tai, kad SAM nepritarė pasiūlymui sumažinti ūkinių veiklų skaičių, kurioms būtina nustatyti SAZ, o AM nuomone, SAZ reguliavimo galima būtų atsisakyti, tiekėjo laikytina, kad tiekėjo pasiūlymui dėl SAZ kompetentingos institucijos nepritarė. Atsižvelgiant į tai, kad SAM rašte nenurodė jokių papildomų argumentų, kad SAZ dydžiai buvo peržiūrėti, siekiant sumažinti ūkinių veiklų skaičių, kuriam šis reikalavimas taikomas, bet pareiškė, kad SAZ dydžius peržiūrėjo rengiant Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą, informuojame, kad šiame įstatymo projekte apdirbamosios gamybos veikloms SAZ dydžiai išliko nepasikeitę ir jie nėra peržiūrėti.

Reguliavimo našta mažinantys pasiūlymai

7 pasiūlymas. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimas

1.	Pasiūlymo esmės trumpas apibūdinimas
<p>Supaprastinti reikalavimus juridiniam asmeniui, kuris siekia gauti licenciją verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla (poveikio visuomenės sveikatai vertinimas): suteikti galimybę PVSV atlikti specialistams, turintiems tinkamą profesinę kvalifikaciją; nereikalauti specialistams sudaryti darbo sutarties su juridiniu asmeniu; panaikinti reikalavimą turėti kompiuterį ir programinę įrangą.</p>	
2.	Problema (-os), kurią (-ias) sprendžia Pasiūlymas
<p>Šiuo metu Lietuvos rinkoje yra labai mažai juridinių asmenų, galinčių atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą (NVSC duomenimis tokių ūkio subjektų 2018 m. buvo 20). Poreikis atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą yra didelis ir galimai ateityje augs (vien apdirbamojoje gamyboje 2018 m. veikė 7.899 ūkio subjektai, kurie atnaujina ar diegia naujas technologijas, pradeda naujas ar keičia esamas veiklas, plečia veiklų apimtį ir pan.), todėl būtina atsisakyti reikalavimų dirbtinai ribojančių konkurenciją. Kartu būtina nustatyti tinkamus kvalifikacinius reikalavimus specialistams. Šiuo metu kvalifikacijos visuomenės sveikatos priežiūros srityje įgijimas nėra skatinamas, atvirkščiai, ribojamas, nes poveikio visuomenės sveikatai vertinimą galima atlikti tik baigus aukštojo mokslo programas. Tačiau rinkoje yra pasiūla ir visuomenės sveikatos priežiūros specialisto profesinės kvalifikacijos suteikimo.</p>	
3.	Įpareigojimas(-ai), dėl kurio (-ių) teikiamas Pasiūlymas <i>(Rengiama pagal įpareigojimų sąrašą, pateiktą Ataskaitoje)</i>
<p>Įpareigojimas gauti licenciją verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla, siekiant atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.</p>	
4.	Pasiūlymo pagrindimas <i>(Interviu respondentų nurodytos priežastys, Tiekėjo ekspertų nuomonė, literatūros analizė, Pasiūlymo atitikties ES politikai ar teisės aktams bei tarptautiniams įsipareigojimams)</i>
<p>PVSV ataskaitas Lietuvoje gali rengti visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, turintys Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos išduotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją, kuri suteikia teisę verstis poveikio visuomenės sveikatai vertinimu. Pagal Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 str. 4 d. licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla siekiantis verstis juridinis asmuo turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) turėti sveikatos apsaugos ministro patvirtintame Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąraše nurodytas atitinkamai licencijuojamai veiklos rūšiai privalomas priemones ir įrangą;</p> <p>2) užtikrinti, kad <u>darbuotojai</u>, vykdantys poveikio visuomenės sveikatai vertinimą, turėtų aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą biomedicinos mokslų studijų srities visuomenės sveikatos studijų krypties išsilavinimą ar aukštąjį medicininį išsilavinimą pagal sanitarijos, higienos ir epidemiologijos programas, jeigu mokslai buvo baigti iki 1995 metų.</p> <p>Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo priemonių ir įrangos sąraše (Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-713) reikalaujama turėti:</p> <p>1) informacijos kaupimo, analizavimo, rengimo ir pateikimo įranga (kompiuteris, spausdintuvas, programinė įranga);</p> <p>2) poveikio visuomenės sveikatai vertinimo proceso aprašymas:</p> <ul style="list-style-type: none"> • duomenų ir informacijos apie sergamumo ir mirtingumo šaltinius, nepalankius aplinkos veiksnius (cheminius, fizikinius, biologinius, ergonominius, psichologinius) rinkimo, laboratorinių ir kitų tyrimų apimčių nustatymo procedūros aprašymas; • ataskaitos parengimo procedūros aprašymas. 	

Pažymėtina, kad poveikio visuomenės sveikatai vertinimo srityje galiojančios licencijavimo sąlygos gali būti supaprastintos. Reikalavimas turėti nustatytas priemones ir įrangą sukuria vieną didžiausių reguliavimo naštos verslui dalį [10,239 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui arba 205,860 Eur visai tikslinei grupei]. Siekiant poveikio visuomenės sveikatai vertinimo paslaugų geresnės kokybės svarbu nustatyti tinkamą asmens kvalifikaciją, kurios sudėtine dalimi yra gebėjimas panaudoti esamą įrangą, ją atnaujinti, prisitaikyti prie inovacijų rinkoje arba nusipirkti paslaugas iš kitų tiekėjų, kurie turi reikiamų priemonių. Tačiau siekiant geresnės vertinimo kokybės nėra aktualu **turėti kompiuterį ir įsigyti programinę įrangą**. Pažymėtina, kad analogiški teisiniai reikalavimai nėra numatyti kitoms poveikio vertinimus atliekančioms profesijoms. Pavyzdžiui advokatams, vykdančiams savo funkcijas pagal Advokatūros įstatymą, taip pat ir atliekant teisinių sprendimų poveikio vertinimus, nėra keliamas reikalavimas turėti kompiuterį ir programinę įrangą, nors būtent šios priemonės yra pagrindinis advokato darbo įrankis. Reikalavimo turėti kompiuterį ir programinę įrangą nėra numatyta ir poveikio aplinkai vertinimo specialistams pagal Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymą, nors poveikio visuomenės sveikatai vertinimas gali būti sudėtinė poveikio aplinkai vertinimo dalis. Siekiant sumažinti reguliavimo našta verslo subjektams, siūlytina atsisakyti šio nepagrįsto reikalavimo turėti kompiuterį ir programinę įrangą.

Kartu kyla pagrįstų abejonių ir dėl kito reikalavimo, t. y. turėti aukštąjį biomedicinos mokslų studijų srities visuomenės sveikatos studijų krypties išsilavinimą. Poveikio aplinkai vertinimo specialistai Lietuvoje gali turėti nebūtinai aukštąjį universitetinį išsilavinimą, pakanka turėti tinkamą kvalifikaciją rengti vertinimo dokumentus (Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 5 str. 1 d. 4 p.). Analogiškas reikalavimas galėtų būti ir poveikio visuomenės sveikatai vertinimo specialistams. Analizės metu nustatyta, kad PVSV ataskaitos turinį daugiau kaip 50 proc. sudaro poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjų parengta informacija. Vadinasi, PVSV ataskaitos parengimą galėtų organizuoti asmuo, turintis poveikio aplinkai ir poveikio visuomenės sveikatai dokumentų rengimo kvalifikaciją. Pažymėtina, kad ne tik aukštosios mokyklos, bet ir profesinio mokymo įstaigos galėtų suteikti reikiamo lygio kvalifikaciją. Atsižvelgiant į esamą PVSV struktūrą kyla pagrįstų abejonių, ar būtinas vien tik šiuo metu teisės aktuose nurodytas aukštasis išsilavinimas ir ar pavyzdžiui kiekvienas biomedicinos profesorius galėtų parengti PVSV ataskaitą. Manome, kad PVSV ataskaitos rengime labai svarbios metodologinės žinios ir jų taikymo įgūdžiai, kurie iš esmės gali būti išmokstami pameistrystės būdu (įgyjant žinių pas atitinkamo lygio ekspertus), t.y. įgyjant reikiamą kvalifikaciją.

Be to, aukštojo mokslo studijų srities reikalavimas abejotinas dar ir dėl to, kad poveikio visuomenės sveikatos vertinimo ataskaitos yra teikiamos ir peržiūrimos valstybės institucijos – Nacionalinio visuomenės sveikatos centro. Vadinasi, nekvalifikuotai parengta PVSV ataskaita šios valstybės institucijos bus gražinta rengėjams. Todėl nelikus kvalifikacijos ribojimo, rinkoje nepadaugėtų nekokybiškai parengtų ataskaitų.

Pagal Įstatymo 43 str. 4 d. minėtą kvalifikaciją gali turėti tik juridinio asmens darbuotojai. Vadinasi, licencijos prašantis juridinis asmuo turi būti sudaręs darbo sutartį su poveikio visuomenės sveikatai vertinimo specialistu, turinčiu reikiamą kvalifikaciją. Pažymėtina, kad šis reikalavimas taip pat nėra pagrįstas, nes darbo sutartis nėra labiau ilgalaikė ar suteikianti daugiau privalumų siekiant geresnės poveikio vertinimo kokybės. Atvirkščiai, paslaugų sutartis leistų rinkoje nupirkti specialistus atskiriems projektams, nes poveikio visuomenės sveikatai vertinimas yra būtent projektinio pobūdžio veikla. Parengus vieną PVSV ataskaitą specialisto veikla pasibaigia. Todėl reikalavimas sudaryti darbo sutartį negali būti laikomas pagrįstu.

5. Keistini/naikintini teisės aktai

Įgyvendinant siūlomus pokyčius būtina pakeisti:

1. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymą (atsisakyti reikalavimo juridiniam asmeniui turėti darbuotoją ir sudaryti galimybę specialistui turėti poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentų rengimo kvalifikaciją, nebūtinai aukštąjį universitetinį išsilavinimą);

2. Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąrašą, patvirtintą Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymą Nr. V-713, panaikinant 5.1 punktą.

6. Esama reguliavimo našta ir pasiūlymų reguliavimo našta pinigine išraiška

Esama reguliavimo našta – 761,652.00 Eur visai tikslinei grupei arba 38,082.60 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui. Visos reguliavimo naštos išlaidos yra prisitaikymo išlaidos.

Tikslinė grupė – 20 ūkio subjektų NVSC duomenimis 2018 m. turėjusių licenciją verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla, siekiant atlikti poveikio visuomenės sveikatai vertinimą.

Didžiausias reguliavimo išlaidas sukelia:

- reikalavimas turėti darbuotojų, kurie turi aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą biomedicinos mokslų studijų srities visuomenės sveikatos studijų krypties išsilavinimą ar aukštąjį medicininį išsilavinimą pagal sanitarijos, higienos ir epidemiologijos programas, jeigu mokslai buvo baigti iki 1995 metų, ir pateikti tai įrodančius dokumentus – 20,520.50 Eur išlaidų darbuotojams vienam tipiniam ūkio subjektui arba 410,410.00 Eur visai tikslinei grupei,
- reikalavimas turėti informacijos kaupimo, analizavimo, rengimo ir pateikimo įrangą (techninę ir programinę) – 10,293.00 Eur viena tipiniam ūkio subjektui arba 205,860.00 Eur visai tikslinei grupei.

Pasiūlymo reguliavimo našta – 433, 677.36 visai tikslinei grupei arba 21,688.37 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui.

Pasiūlymas lems tokius pokyčius:

- Sumažėja išlaidos kompiuteriui su standartine įranga 489 Eur, meteo duomenų apdorojimo programinei įrangai 804 Eur, triukšmo modeliavimo techninei ir programinei įrangai 6000 Eur, oro srautų modeliavimo programinei įrangai 3000 Eur (vienam tipiniam ūkio subjektui).
- Atsiranda išlaidos paslaugoms, skirtoms triukšmo, oro taršos ir srautų paslaugoms įsigyti – atitinkamai 2000 Eur ir 3500 Eur (vienam tipiniam ūkio subjektui).
- Dėl išsilavinimo darbuotojams reikalavimų pakeitimo sumažėja išlaidos darbuotojams – vietoj labai aukštos kvalifikacijos darbuotojams taikomų įkainių taikomas vidutinis šalies darbo įkainis, todėl išlaidos darbuotojams sumažėja nuo 20,520.50 Eur iki 11,651.64 Eur (vienam tipiniam ūkio subjektui).

7. Reguliavimo naštos pinigine išraiška sumažėjimas, įgyvendinus Pasiūlymą

Reguliavimo naštos sumažėjimas įgyvendinus Pasiūlymą: 327,884,64 Eur visai tikslinei grupei arba 16,394.23 Eur vienam tipiniam ūkio subjektui.

8. Institucijų pastabos

1. 2019-04-15 Nacionalinio visuomenės sveikatos centro laiškas. **Nepritarta:**

Manome, kad Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąrašo, patvirtinto Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymą Nr. V-713, pakeitimas, panaikinant 5.1 punktą, nustatantį, kad visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, turintys Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos išduotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją, kuri suteikia teisę verstis PVSV, privalo turėti informacijos kaupimo, analizavimo, rengimo ir pateikimo įrangą (kompiuterį, spausdintuvą, programinę įrangą) yra netikslingas, nes kaip teisingai pažymi RIDD šiuo metu dokumentai rengiami naudojantis kompiuteriu, programine įranga, todėl minėtas pakeitimas būtų tik formalus, neužtikrinantis verslo naštos mažinimo.

Nepritariame pasiūlymui, kad darbuotojams, vykdančioms PVSV, turėtų pakakti tik profesinio mokymo įstaigose suteikto reikiamo lygio kvalifikacijos ir nereikėtų aukštojo mokslo baigimą įrodančio dokumento. RIDD teikiami motyvai formuoja klaidingą nuomonę, esą PVSV tapatus PAV atrankos informacijai. Teiginys, kad „analizės metu nustatyta, kad PVSV ataskaitos turinį daugiau kaip 50 proc. sudaro poveikio aplinkai vertinimo dokumentų rengėjų parengta informacija“ nesietinas su poveikiu visuomenė sveikatai vertinimu, o tik su tam tikros bendros informacijos perkėlimu iš PAV atrankos informacijos į PVSV ataskaitą arba atvirksčiai. Pažymime, kad PVSV ataskaitoje pateikiami tik vertinimo rezultatai, kurie gaunami tik vertinimo procese atlikus veiksmų, įtakojančių sveikatą identifikavimą, galimai veikiamos visuomenės nustatymą, minėtų veiksmų kokybinį ir kiekybinį vertinimą, pasitelkiant mokslinius įrodymus ir dozės-atsako duomenis, atlikus išsamią neigiamo poveikio mažinimo priemonių paiešką pasaulinėje mokslinėje literatūroje, jų tinkamumo įvertinimą ir kt.

Specialistai atliekantys PVSV rengiami universitetuose, kur įgyja žmogaus anatomijos, fiziologijos, ligų etiologijos, patologinės fiziologinės, simptomatikos ir prevencijos pagrindus, padedančius suprasti įtakojančių sveikatą veiksmų poveikį ir galimybes valdyti šį poveikį. Universitetinio išsilavinimo atsisakymas reikšmingai neigiamai įtakotų PVSV kokybę ir pavestų šią priemonę formaliu informacijos surinkimu. Manome, kad visiems PVSV specialistams, nepriklausomai kurioje procedūroje – PAV ar PVSV jie dalyvauja, turi būti keliami vienodi universitetinio išsilavinimo ir licencijavimo reikalavimai.

Teiginiu, kad PVSV ataskaitos peržiūrimos NVSC ir pateikus nekokybišką PVSV ataskaitą NVSC gražins rengėjams, todėl nereikia PVSV rengėjui universitetinio išsilavinimo, RIDD pripažįsta, kad šie asmenys gali pateikti nekokybiškas PVSV ataskaitas, nekompetentingi PVSV rengėjai vargu ar sugebės ištaisyti NVSC nurodytus trūkumus, dėl to verslas ir viešasis sektorius patirs papildomų išlaidų.

Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 straipsnio 4 dalies reikalavimas, kad licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla siekiantis verstis juridinis asmuo ar filialas turi užtikrinti, kad darbuotojų, vykdančių funkcijas, tiesiogiai susijusias su licencijuojama veikla, išsilavinimas atitiktų nustatytus reikalavimus fiziniams asmenims, siekiantiems verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla, yra pagrįstas ir neturėtų būti keičiamas. Ketinantis užsiimti PVSV veikla juridinis asmuo turėtų planuoti darbuotojus, kurie atliks PVSV. Priešingu atveju PVSV licencija nebūtina, ir PVSV paslaugą galima įsigyti iš kito licenciją turinčio juridinio arba fizinio asmens.

2. 2019-04-16 Sveikatos apsaugos ministerijos raštas Nr. (10.2.2.3.-411) 10-2592 „Dėl teisinio reguliavimo tinkamumo patikros gamybinių projektų vystymo srityje pasiūlymų“. **Nepritarta:**

Manome, kad Priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąrašo, patvirtinto Sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakymu Nr. V-713, pakeitimas, panaikinant 5.1 papunktį, nustatantį, kad visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, turintys Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos išduotą visuomenės sveikatos priežiūros veiklos licenciją, kuri suteikia teisę verstis PVSV, privalo turėti informacijos kaupimo, analizavimo, rengimo ir pateikimo įrangą (kompiuterį, spausdintuvą, programinę įrangą), yra netikslingas, nes, kaip pažymi RIDD, šiuo metu dokumentai rengiami naudojantis kompiuteriu, programine įranga, todėl minėtas pakeitimas būtų tik formalus, neužtikrinantis verslo naštos mažinimo (šiam pasiūlymui nepritariame).

Pažymėtina, kad tarp reikalavimų nėra numatyta, kad licencijuotas asmuo turi turėti rizikos veiksmų (pvz., triukšmo, kvapų) matavimo ir (ar) modeliavimo programinę įrangą; asmuo šias konkrečias paslaugas gali ir nusipirkti.

Nepritariame pasiūlymui, kad darbuotojams, vykdančioms PVSV, turėtų pakakti tik profesinio mokymo įstaigose suteikto reikiamo lygio kvalifikacijos ir nereikėtų aukštojo mokslo baigimą įrodančio dokumento. RIDD teikiami motyvai formuoja klaidingą nuomonę, esą PVSV tapatus PAV atrankos informacijai. Teiginys, kad „analizės metu nustatyta, kad PVSV ataskaitos turinį daugiau kaip 50 proc. sudaro PAV dokumentų rengėjų parengta informacija“ nesietinas su PVSV, o tik su tam tikros bendros informacijos perkėlimu iš PAV atrankos informacijos į PVSV ataskaitą arba atvirksčiai.

Pažymime, kad PVSV ataskaitoje pateikiami vertinimo rezultatai, kurie gaunami vertinimo procese atlikus veiksmų, veikiančių sveikatą identifikavimą, galimai veikiama visuomenės nustatymą, minėtų veiksmų kokybinį ir kiekybinį vertinimą, pasitelkiant mokslinius įrodymus ir dozės-atsako duomenis, atlikus išsamią neigiamo poveikio mažinimo priemonių paiešką pasaulinėje mokslinėje literatūroje, jų tinkamumo įvertinimą ir kt. Specialistai atliekantys PVSV rengiami universitetuose, kur įgyja žmogaus anatomijos, fiziologijos, ligų etiologijos, epidemiologijos, pataloginės fiziologijos, simptomatikos ir ligų prevencijos pagrindus, padedančius suprasti sveikatą lemiančių veiksmų poveikį ir galimybes valdyti šį poveikį. PVSV rengiantiems asmenims reikalavimo turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar jam prilygintą išsilavinimą atsisakymas gali reikšmingai neigiamai paveikti PVSV kokybę ir paverstų šią priemonę formaliu informacijos surinkimu. Manome, kad visiems PVSV specialistams, nepriklausomai kurioje procedūroje – PAV ar PVSV jie dalyvauja, turi būti keliami vienodi reikalavimai – turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą ar jam prilygintą išsilavinimą.

Nekompetentingi PVSV rengėjai gali nesugebėti ištaisyti NVSC nurodytų trūkumų, dėl ko verslas ir viešasis sektorius galimai patirtų papildomų išlaidų. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu visuomenė yra pakankamai išprususi ir dažnai reikalauja, kad PVSV ataskaitos būtų parengtos labai kokybiškai, sprendimai turi būti pakankamai pagrįsti skaičiavimais, statistiniais ir kt. duomenimis, neretai moksliniais įrodymais. Valstybės kontrolė analizuodama šią sritį Valstybinio audito ataskaitoje „Pavojingųjų atliekų tvarkymas“ pažymėjo, kad valstybės institucijos priimdamos sprendimus, taip pat turi būti pakankamai įsitikinusios atliktų skaičiavimų, modeliavimų pagrįstumu, esant reikalui sugebėtų juos pertikrinti. Nekokybiškų ataskaitų parengimas ilginčių ūkio subjektams vykdomas PVSV rengimo procedūras.

Taip pat manytume, kad nepakankamai identifikuojama problema, kurią sprendžia pasiūlymas ir nepakankami argumentai: nepateikta informacija, kiek yra fizinių asmenų, turinčių PVSV licenciją, SAM žiniomis, jų yra pakankamai daug, virš 70 asmenų; vien tai, kad ūkio subjektai atnaujina ūkinę veiklą, neįrodo, kad jiems reikia atlikti PVSV su tikslu nustatyti SAZ, be to, priėmus Lietuvos Respublikos specialiujų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektą, sumažės atvejų skaičius, kai ūkio subjektams reikės nustatyti SAZ, todėl PVSV atvejų mažės.

Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 43 str. 4 d. reikalavimas, kad licencijuojama visuomenės sveikatos priežiūros veikla siekiantis verstis juridinis asmuo ar filialas turi užtikrinti, kad darbuotojų, vykdančių funkcijas, tiesiogiai susijusias su licencijuojama veikla, išsilavinimas atitiktų nustatytus reikalavimus fiziniams asmenims, siekiantiems verstis atitinkamos rūšies visuomenės sveikatos priežiūros veikla, yra pagrįstas ir neturėtų būti keičiamas. Ketinantis užsiimti PVSV veikla juridinis asmuo turėtų planuoti darbuotojus, kurie atliks PVSV. Pažymėtina, kad praktikoje niekada neiškilo problemų (nebuvo atvejų), kad nebūtų išduota licencija ar nebuvo galimybės dėl minėto reikalavimo priešasčių, todėl pasiūlymas keisti šiuos reikalavimus būtų tik formalus, neužtikrinantis verslo naštos mažinimo.

9. Tiekėjo komentaras

Pažymėtina tai, kad šiuo metu yra sudėtinga nustatyti, kiek Lietuvoje veikia juridinių asmenų, turinčių licenciją verstis visuomenės sveikatos priežiūros veikla (poveikio visuomenės sveikatai vertinimu): NVSC duomenimis 2018 m. jų buvo 20, SAM duomenimis – virš 70. Kiek tiksliai tokių asmenų, valstybės institucijos duomenų nerenka ir jų viešai neskelbia. Tokia praktika yra ydinga ir nesuderinama su valstybės institucijų atvirų duomenų principo įgyvendinimu. Todėl tiekėjas neturi pakankamai išieitinių duomenų, siekiant nustatyti poveikio visuomenės sveikatai specialistų paklausą ir pasiūlą.

Tiekėjas šiame pasiūlyme pastebėjo, kad reikalavimas turėti kompiuterį ir programinę įrangą siekiant gauti licenciją yra perteklinis, tačiau SAM argumentuoja, kad atsižvelgiant į tai, kad visi dirba su kompiuteriais, tai nieko blogo nustatyti reikalavimą turėti kompiuterį ir įsigyti programinę įrangą. Su tuo Tiekėjas negali sutikti, nes pagal Administracinės naštos mažinimo įstatymą kiekvienas perteklinis reikalavimas turi būti panaikintas, nes jis nėra specialusis reikalavimas ir būtinas licencijuojamai veiklai atlikti.

Be to, Tiekėjas mano, kad SAM nepateikė argumentų, kodėl licencijuojamas asmuo turi turėti darbuotojus ir nepakanka sudaryti paslaugų sutarčių.

Pažymėtina, kad poveikio visuomenės sveikatai specialistai turi turėti žinių ne tik apie fizinių asmenų anatomiją, bet ir apie technologijas, kurios daro poveikį visuomenės sveikatai. Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodika yra standartinė, šiuo metu yra sukurta ir pripažinta programinė įranga, kuri taikant dirbtinio intelekto sprendimus leidžia tinkamai nustatyti poveikį visuomenės sveikatai, turint išeitinius duomenis. Todėl negalime sutikti su SAM nuomone, kad žinių atliekant poveikį visuomenės sveikatai Lietuvoje gali suteikti tik aukštasis universitetinis biomedicinos mokslų studijų srities visuomenės sveikatos studijų krypties išsilavinimas ar aukštąjį medicininis išsilavinimas pagal sanitarijos, higienos ir epidemiologijos programas. Dar kartą atkreipiame dėmesį, kad Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 5 str. 1 d. 4 p. yra nustatyta, kad poveikio aplinkai vertinimą gali atlikti fizinis asmuo, turintis aukštąjį išsilavinimą ar kvalifikaciją srities, kuri atitinka rengiamų atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų ar jų dalių specifiką, arba juridinis asmuo ar jo padalinys (įskaitant užsienio valstybės juridinį asmenį ar kitą organizaciją, taip pat jų padalinį), turintis specialistų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą **ar kvalifikaciją** srities, kuri atitinka rengiamų atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimo dokumentų ar jų dalių specifiką.

Tiekėjo nuomone, poveikio visuomenės sveikatai vertinimo subjektui galėtų būti nustatytas analogiškas alternatyvus reikalavimas „<...> specialistų, įgijusių aukštąjį išsilavinimą **ar kvalifikaciją** srities, kuri atitinka rengiamų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo dokumentų ar jų dalių specifiką.“ Tiekėjas negali sutikti su SAM pozicija, kad Lietuvos profesinio mokymo įstaigos yra blogesnės už aukštąsias mokyklas ir negali suteikti tokios kvalifikacijos.